

3045

ՀԱՅԻ
ԵԺԱՆԱԳԻՆ
ԽԱԴԱՐԱՆ

№ 19—21

№ 19—21

ՇԵՐԱԳԻՐ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ
Վ. ԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

82

Շ-53

ԳԵՏԱԳԱՆ ԶԳՈՑԱԲԱՆԱԳՈՐԾԱՌՆԵՐ
ՏԵՐԵՎԱՆ

1933 թ

23 JUN 2005
20 OCT 2009

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԺԱՆԱԳԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

№ 19-21

№ 19-21

82
7-53

ՇԵՔՍՊԻՐ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

Գրքի համարը և թիվը

Թարգմ. հոգևորականության

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՅՈՐԱԿՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ 1983

82 2435-52
7-53

ՎԵՆԵՏԻԿԻ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

Մ. Գ. Վ. 2/1088

МВД СССР
1960-04-06
ЛЕНИНГРАДСКАЯ ОБЛАСТЬ

Գրավիտ Ա՝ 8369(Ը), հրատար. Ա՝ 2796,
պատվեր Ա՝ 2514, ավերած 5000. Գետ-
հրատի տպարան, Յեղեան, հանձնված է
արտադրության 8|XII 1933 ստորագրել-
ված է տպագրելու 8|I 1934

Շեքսպիրի «Վեմստիկի Վամառակամը» և մի քանի այլ յերկերը լայն մասսաների համար հրատարակության հանձնելով մեք հիմնականում արտասույում ենք իմանալով թարգմանությունները, վորոնք, սակայն յենթարկված են լեզվական վորոշ խառնադրության իմանալով թարգմանության լեզվական խառնադրումը կատարվել է հիմնականում, նրա կողմից գործածված բաղադրիկ արխարդմները վերացնելու և, ընդհանուր առումով նրա լեզուն ավելի ժամանակակից և հասկանալի դարձնելու ուղղությամբ։ Վեմստիկի Վամառակամի» թարգմանության լեզվական խառնադրումը կատարել է Վ. Նորենցյու։

ՇԵՔՍՊԻՐԻ «ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»

Շեքսպիրն իր այս ստեղծագործությունն անվանել է կատակերգություն: Սա չի նշանակում, վոր այս դրվածքի մեջ վողբերգական տարրը պակաս ուժեղ և ներկայացված կամ թե այն նվազ արժեքավոր եւ Ամբողջ չորս գործողություն մեջ կատակերգությունն ընթանում է տրագիկայի հետ հավասար կերպով: Յերկու հիմնական անձնավորությունները-Անտոնիոն և Շայլոկը տրագիկայի անձնավորություններն են: Շայլոկի նկատմամբ վորոշ մասերում կարելի չէ ստանալ այն տպավորությունը, թե նա ծաղրված է Շեքսպիրի կողմից: Բայց այս տպավորությունը Շայլոկի ամբողջական դեմքի նկատմամբ ճշմարիտ չէ անշուշտ, և Շայլոկը հիմնականում վոչ թե կատակերգության ծաղրված ու ծանակված հերոս է, այլ մի յուրատեսակ վողբերգության, վոր Շեքսպիրը դրսևորել է մասնավորապես չորրորդ գործողության յեզրակացություն մեջ, տալով պարտված հրեայի ծանր վողբերգությունը:

Այս ստեղծագործության կատակերգական բնույթը կապված է Անտոնիոյի հաղթանակի հետ, այսինքն այն ըմբռնման հետ, թե «ազնվի», «առաքինի», արքունական վաճառական Անտոնիոն չպիտի վոչնչանա, այլ պետք է հասարակական նոր պայմանները մեջ պայքար մղի և այդ պայքարից դուրս գա հաջողությամբ: Բայց այս ըմբռնումը անհրաժեշտորեն չի զարձնում Շայլոկին ծիծաղելի ու խայտառակ, ինչպես ներկայանում է հրեա տելպը արևելյան և արևմտյան այն գործերի մեջ, վորոնք տալիս են մուրհակի և մի ֆուռտ մոխրեղանակա՞ն պատմությունը:

Շեքսպիրի ստեղծագործությունը տարբերվում է մյուս պատմվածքներից ի միջի այլոց նաև նրանով, վոր հրեան ներկայացված է այդպեղ հիմնականում բացասական գծերով, բայց վոչ անպատճառ ծաղրի ու ծանակի յենթարկված: Շեքսպիրը հրեայի մեջ դրել է մարդկային ուժեղ զգացումներ, դրել է բողոքի գծեր, դրել է

արդար դայրույթ իր ժամանակի բրիտանական հասարակական կարծիքը դեմ, ուրիշ խոսքով յերևան է հանել բավական չեղած զրական կողմեր, և այդպես ներկայացնելով՝ չի ծրծաղել նրա ծանր պարտության և անկման հանգեպ: Այսպես մտածելով՝ Շեքսպիրը չի փակել իր ստեղծագործությունը չորրորդ դրծողության հայտնի վախճանով, այլ տվել է հինգերորդ դրծողությունը ևս, վորի մեջ ներկայացված էր իր սիրած հերոսները ուրախությունը, հաճույքը, լայն առումով կյանքի կատակերգական կոյմը՝ հեռացնելով այս բոլորը չորրորդ դրծողության վերջավորությամբ ստեղծված մռայլ, ճնշող ու վողբերգական տեսարանից:

Այս պատճառով և նաև, վոր հակառակ վորոշ քննադատներին արծարծած տեսակետին՝ հինգերորդ դրծողությունը մեզ ավելորդ չի թվում և սերտ կերպով կապված է յերևում այն հիմնական ըմբռնման հետ, վոր Շեքսպիրն ունի Շայլոկի նկատմամբ, այսինքն այն վոր հրեայի պարտությունը և անկումը ծաղրելի ու ծրծաղելի չպետք է լինի:

«Վենետիկի վաճառականը» պատկանում է Շեքսպիրի «սեղծագործությունների առաջին շրջանին»: Նա գրված է մոտավորապես 1594 - 96 թվականին, յերբ դեռ Շեքսպիրը կենսաբան հայացքով էր դիտում հասարակական կյանքը, յերբ դեռ նրա մեջ չէին առաջացել մռայլ մտքեր դեպի իր սիրած դասակարգի՝ ազնվականության իմաստությունն ու կարողությունը (հնդհանուր առմամբ ուրեմն, «Վենետիկի վաճառականը» արտահայտում է Շեքսպիրի պայծառ և լուսավոր արամադրությունը: Այս տրամադրությունը յերևան է գալիս մանավանդ Պորցիայի տիպի ստեղծագործությունների, մի տիպ, վորի մեջ Շեքսպիրը դրել է բարձր իմացականություն, ինչպես նաև մեծ կամք ու արգարադատություն:

Շեքսպիրը մտածում է, վոր բուրժուական դասակարգի ստեղծած «խաժամուժ»-ի մեջ իր պատկերացրած բարքերի և իդեալների գոհնությունն մեջ, միայն հին, «իմաստուն» ազնվականության դասակարգն է, վոր կարող է ներդաշնակություն և յիբջանկություն իրականացնել: Այս բարոյական և հասարակական հայեցողությունը արտացոլում է վնչ միայն նրա ստեղծած կանացի բարձր տիպի՝ Պորցիայի իդեալական կերպարանքի մեջ, այլ և այն հայտնի կերպով յերևան է գալիս մյուս անձնավորություններին միջոցով:

Բայց այս աշխարհայեցողությունը Շեքսպիրի ստեղծագործու-

թյան մեջ ռոմանտիկ ընդդիմ չի կրում: Նա պարզ տեսնում է ազնվականության բոլոր թերությունները, նկատում է այդ դասակարգի ալլառեման փաստերը և գեղարվեստական տոարկայականությունը այդ փաստերը պատկերացնում է իր ստեղծագործությունն մեջ: Բասանիոն, նրա սիրած ազնվականներից մեկը, աննպատակ է հիմար զոալությունն ու վատնումները հեռանքով սեանկացել և է կամանում և հարուստ ամուսնություն միջոցով իր կորցրած դերքը յետ առանալ: Այս ամուսնությունն ամբողջ պատմության մեջ այդ անձնավորությունը յերևան է գալիս վորպես մի բախտախնդիր, վորին սակայն բախտը դեղեցիկ Պորցիայի միջոցով ամեն կերպ ընդառաջ է գնում:

Անտոնիոն ևս, վորին ճատ համակրություն է վերաբերվում Շեքսպիրը, ազատ չէ թերություններից: Նա չի կարողանում իր կյանքը իմաստություն դեկավարել, չի հասկանում կյանքը և մարդկանց, չունի պետք յեղած վճռականությունը: Անտոնիոն դրծանական հարաբերությունների և վաճառականության ասպարեղը նեղված լինելով՝ չունի այդ ասպարեղին անհրաժեշտ գործնականությունը, աչքաբացությունը, առողջ հայեցողությունը, այլ անհասկանալի կերպով յերազկոտ է և մեղամաղձոտ:

Անդուշտ Շեքսպիրը այս վաճառականի կողմն է և վոչ Շայլոկին: Նա սիրում է Անտոնիոյին և նրան վերադրում է «հին հոռմայեցու ազնվությունը», նրան համարում է «ամենաբարի մարդը» և «իսկական ազնվական»: Ազնվականությունը Շեքսպիրի հայացքով չպետք է հեռու մնա վաճառականությունից և չպետք է այդ ասպարեղ տա ավազակներին ու վոճրագործներին: Անտոնիոն «բուրժուական վաճառական» է, նա վաճառականությունը չի զարմանում վաղիս խալառակ ասպարեղ, նա վաճառականության միջ մտցնում է «ազնվական» վոգի և գրանով կանգնում է Շայլոկների «անարգ» վաճառականության և «ստոր» վաղխառության դեմ: Այս բոլորը Շեքսպիրի տեսակետից լավ է և անհրաժեշտ: Պետք է վաճառականությունն ազնվականացնել և ազնվականությունը վաճառականության մասնակից դարձնել:

Բայց յիժե այս բոլորը լավ են Շեքսպիրի հայացքով, ապա Անտոնիոյի անհողությունը, անտարբերությունը, հիվանդոտ դասցումը, քրեստոնյական և ազնվականական նախապաշարունակները վոչ լավ են և վոչ անհրաժեշտ:

Շեքսպիրի այս ըմբռնման մեջ յերևան ե յեկել վերածնութեան ժամանակաշրջանի արձագանքը և բուրժուազիայի ազդեցութիւնն Նա կանգնած ե ազնվականութեան դիրքերում, բայց նա ցանկալի յե համարում, վոր ազնվականութեան մեջնոր շունչ մտնի վոր ազնվականութիւնն ազատագրվի իր մի շարք նախապաշտօնականներից և թերութիւններից:

Այս քննադատական կոնցեպցիայի և բուրժուական վերածնութեան ազդեցութեամբ ե հասկանալի դառնում նաև Շայլոկի տիպը, այնպես, ինչպես յերևան ե յեկել Շեքսպիրի ստեղծագործութեան մեջ:

Հայտնի յե, վոր Շեքսպիրի եպոխալում ազնվական հասարակութիւնը և դրոշները ինչպիսի կոպիտ բացասական վերաբերմունք ունեյին դեպի հրեյութիւնը և դեպի հրեյական պրորօքետը Մաու-նափորպես հայտնի յե, թե ինչպիսի խիստ բացասական վերաբերում ունեւ այս խնդրում հին ազնվականութեան համրավոր պարագլուխ Նասկիրտ Շեքսպիրի անձնավորութեան նկատմամբ կասկած հայտնող քննադատները այն միտքն են պաշտպանել, թե այդ անունով հայտնի դրամատիքական ստեղծագործութիւնները պատկանում են վոչ թե դերասան Շեքսպիրին, այլ Նասկիրտ կուսակցութեան անդամ և նրա ամենամոտ գործակից կոմս Րյուտ-լանդին: Արդ, նկատելի յե, վոր «Վենետիկի վաճառական»ի մեջ նրա ստեղծագործողի տեսակետը հրեյութեան հարցի նկատմամբ չի նույնանում Նասկիրտ տեսակետի հետ, այնքան, վորքան պատմութիւնից հայտնի յե մեզ այս տեսակետը Յեթե Նասկիրտ հակառակ բուրժուական վերածնութեան վոգով տրամադրված անհատներին միանգամայն բացառիկ կերպով առում ե հրեաներին, ապա Շեքսպիրը այդ խնդրում հիմնական բեկում ե հանդես բերում:

Չենք ուզում ասել, անշուշտ, թե Շեքսպիրը հիմնականում գրական վերաբերում ե ցույց տալիս դեպի Շայլոկը: Բայց հիմք ունենք պնդելու, վոր նա շատ ե մեղմացնում Շայլոկի դատնութիւնը մի ֆունտ մսի լաւահանջի հետ կապված և նրա վերամունքը ավելի շուտ պատճառաբանում ե վրէժխնդրութեամբ, մի զգացում, վոր առաջացել ե քրիստոնյա հասարակութեան ցույց տված անմարդկային վերաբերմունքի հետևանքով և յերևան ե գալիս, վորպես այդ թշնամական վերաբերմունքի արժանի պատասխան:

Այս տեսակետից շատ նշանակալից են այն խոսքերը, վոր

Շեքսպիրը Շայլոկի բերանն ե դրել յերրորդ գործողութեան առաջին տեսարանի մեջ: Այդտեղ Շայլոկը բուռն կերպով բողոքում ե քրիստոնյա հասարակութեան բիրտ և անմարդկային արարքների դեմ և անկեղծ վրդովմունքով պաշտպանում ե իր դիրքը Անտոնի-ոյի հանդէպ՝ յեղնելով վոչ թե չարութեան զգացումից, այլ պարզապես վրէժխնդրութիւնից: Ահա թե ինչպես ե ներկայացնում նա իր տեսակետը. — «...Յեզ ինչ տեղիք ունեւ: Այն, վոր յես հրեա յեմ: Ի՞նչ ե հրեան աչք չունի, հրեան ձեռք չունի... Յեթե մեզ ծակե՞ք՝ արյուն չի դուրս գա, յեթե թունափորե՞ք՝ չե՞նք մեռնի, յեթե մեզ անարգեք, չպէտք ե վրէժխնդրել լինենք... Յեթե մի հրեա մի քրիստոնյայի չարութիւնն անի, ուր ե քրիստոնյայի անհիշաչարութիւնը: Վրէժ: Յեթե մի քրիստոնյա մի հրեայի չարութիւնն անի, ի՞նչ պետք ե լինի նրա անհիշաչարութիւնը՝ քրիստոնյայից որինակ առնելով. չե՞ վոր վրէժ:»

Կասկած չկա, վոր այս տողերի մեջ Շեքսպիրը վոչ միայն՝ դրել ե որչեպից իրականութիւնը, այլ և վերաբերմունք ե ցույց տըվել դեպի այդ իրականութիւնը՝ կանգնելով անարգված և հալածված հրեայի կողքին և պերճախոս կերպով պաշտպանելով նրա մարդկային իրավունքները Անգլիայի հետադիմական ուժերի հանդէպ:

Այսպիսի եջերը, վորոնք Շեքսպիրի դրական վերաբերմունքի արտահայտութիւնն են հանդիսանում և վորոնց մեջ Շեքսպիրն արտացոլում ե բուրժուական վերածնութեան կարևոր դիժը՝ պատահում են նաև մյուս գործողութիւնների մեջ: Այսպես՝ «Վենետիկի վաճառական»-ի չորրորդ գործողութեան մեջ նրա մի կարևոր նմուշը կա, վորտեղ Շեքսպիրը Շայլոկի բերանով դուրս ե գալիս Անգլիայի ազնվականութեան դեմ այն խնդրում, վոր նա եղբորմով դնած գերիններ» ե պահում ե վարվում ե այդ գերինների կյանքի հետ այնպես, ինչպես իր կամքն ե թելադրում: Քրիստոնյա ազնվականները մեղադրում են Շայլոկին, վոր նա դաժան ե, վոր նա պահանջում ե Անտոնիոյից մի ֆունտ մսի կտրել իր դրամի դիմաց: Յեզ ահա ինչպես ե Շայլոկը պատասխանում ազնվականներին այդ մեղադրանքին.

«Դուք ել շատերդ դրամով դնած գերիններ ունեք,
«Վոր ձեր եղերի, ձեր ջորիների և ջնքերի պես

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ԴՈՒՔՍԸ

ՄԱՐՈԿԻ ԻՇԽԱՆԸ

ԱՐԱԳՈՆԻ ԻՇԽԱՆԸ

ԱՆՏՈՆԻՈ, վենետիկցի վաճառական

ԲԱՍՍԱՆԻՈ, նրա բարեկամը

ԳՐԱՅԻԱՆՈ,

ՍՈՒԱՆԻՈ, } Անտոնիոյի և Բասանիոյի բարեկամները
ՍԱՀԱՐԻՆՈ, }

ԼՈՐԵՆՑՈ, Ջեսիկայի սիրահարը

ՇԱՅԼՈԿ, հարուստ հրեա

ՏՅՈՒԲԱԼ, Շայլոկի բարեկամը, հրեա

ԼԱՆՍԸԼՈՏ ԳՈՐԲՈ, Շայլոկի ծառան, մի խեղկաժակ

ԾԵՐ ԳՈՐԲՈ, Լանսլոտի հայրը

ՍԱՀԱՐԻՈ, լրբեր.

ԼԵՈՆՍՐԻՈ, Բասանիոյի ծառան

ԲԱԼԹԱՋԱՐ,

ՍՏԵՖԱՆՈ, } Պորցիայի ծառաները

ՊՈՐՑԻԱ, հարուստ ժառանգութիւնն ստացած իշխանուհի

ՆԵՐԻՍԱ, նրա նաժիշտը

ՋԵՍԻԿԱ, Շայլոկի աղջիկը

Վենետիկի Մազնիֆիկոներ, դատարանի բարապաններ և պաշտոնյաներ, բանապահ, Պորցիայի ծառաները և ուրիշ օպասա-վորներ

Գործողութիւնները կատարվում են Վենետիկում և Բելմոնտում՝ Պորցիայի պալատում:

ԱՐԱՐՎԱԾ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Վենետիկ. մի փողոց

Գալիս են Անտոնիոն, Սալարինոն և Սոլանիոն

Անտոնիո

Իրոք, չգիտեմ՝ թե ինչո՞ւ համար այսքան տխուր եմ. Սիրտս նեղվում ե. ասում եք թե դա ձեզ ել ե տանջում. Բայց չեմ հասկանում, թե յես ի՞նչ ձևով բռնեցի, գտա, կամ ստացա այդ, թե ի՞նչ նյութից ե, ի՞նչից ե ծնված. Այդ տխրութիւնը դարձրել ե ինձ այնպես բթամիտ, Վոր հաճախ ինքըս ինձ չեմ ճանաչում:

Սալարինո

Ձեր միտքն անդադար տարուբերվում ե ովկիանի վրա, Այնտեղ, ջրերում, վորպես սինիորներ, կամ վորպես հարուստ

Վաճառականներ, տոնական ցույցի հանդիսականներ, Ձեր հարուստ նավերն իրենց շատ չքեղ առաքաստներով՝ Բարձրից են նալում առևտրական խեղճ նավակներին, Վոր խոնարհվում են, գլուխ են տալիս ձեր այդ նավերին, Վոր նրանց կողքից թռչում են, անցնում շքեղ թևերով:

Սոլանիո

Հավատացե՛ք ինձ՝ չեթե յես այդքան գուլք ունենայի ծովերի վրա՝ վտանգի չենթակա,

Զգացումներն լավագույն մասը այնտեղ կլինեն՝
 Իմ հույսերի հետ, յես ցողուններին միշտ կնայեցի,
 Տեսնելու՝ քամին վրը կողմն ե փչում,
 Գլուխս հակած քարտեզի վրա, նավահանգիստներ,
 Նավամատուցներ, խարսխատեղեր պիտի փնտռեցի,
 Յեվ ամեն մի բան, վոր գուցեքն համար լերկյուղ
 ներշնչեր,

Անկասկած պիտի տխրեցներ սիրտս:

Սալարիմ

Իմ շունչը, վորով չերբ իմ ապուրը լես սառեցնելի,
 Ինձ դող պիտի տար, չերբ մտածելի, վոր մի սաստիկ
 հողմ

Ինչքան մեծ քնաս կարող եր տալ ինձ ծովերի վրա:
 Յես չելի կարող նայել ավազե իմ ժամացույցին՝
 Առանց հիշելու գորշ ավազուտներ և ծանծաղուտներ,
 Առանց տեսնելու իմ հարուստ «Անդրե»-ն ավազում
 խրված,

Իր թեք կողերից ավելի թեքած իր բարձրիկ կայմը՝
 Կարծես ուզելով՝ ինքն իր գերեզմանն ալդպես
 համբուրել:

Յես կարող ելի աղոթքի գնալ,
 Տեսնել սրբազան տունը վիմաշեն,
 Յեվ միտ չրերել այն վտանգավոր ժայռերն ու խութեր,
 Վորոնք իմ շքեղ նավի կողերին զարկվելն թե չե,
 Նրա համեմի բեռները ցրիվ կտային ծովում,
 Թանգ կերպասները գոռ ալիքներին կհագցնելին,
 Մի խոսքով, այն, ինչ մի ըռպե առաջ այսքանը արժեր,
 Այժմ արժեր վոչինչ: Կարող եմ լես այդ յերևակայել
 Յեվ չմտածել, վոր ալդպիսի բան չեթ պատահեր,

Կտխրեցներ ինձ: Ի՛նչ կուզեք, ասեք,
 Գիտեմ, Անտոնիոն, նրա համար ե այսպես մտահոգ,
 Վոր մտածում ե իր գուցեքն մասին:

Անտոնիո

Վոչ, հավատացեք. դո՛հ եմ իմ բախտից և լերախտապարտ,
 Իմ ապրանքը լես չեմ վստահացել միայն մի նավի,
 Վոչ ել մի տեղի. վոչ ել իմ ամբողջ հարստութունը
 Միայն այս տարվա բախտից ե կախված,
 Վոչ, ինձ տխրեցնողն իմ ապրանքը չե:

Սալարիմ

Ուրեմն պատճառը սերն ե:

Անտոնիո

Ֆոհլ, ֆոհլ:

Սալարիմ

Ա՛յդ ել չե. ուրեմն, ասենք՝ տխուր եք, քանզի ուրախ չեք,
 Յեվ թե ձեզ նույնչափ դյուրին կլիներ
 Ծիծաղել, ցատկել և հետո ասել թե ուրախ եք դուք,
 Բանդի տխուր չեք: Յերկերեսանի Յանուսը վկա,
 Բնությունն հաճախ շատ տարորինակ տիպեր ե
 ստեղծում.

Կան մարդիկ, վորոնք ծիծաղից չերեք աչք չեն
 բաց անում

Յեվ քրքրում են ինչպես թութակը պարկապուղիից:
 Կան և ուրիշներ՝ այնպիսի թթված քիթ ու մըրուկով,
 Վոր առամենին ել չեն ուզում ցույց տալ քիծաղի տեղ,
 Թեկուղ նեստորն ել չերգվի՝ թե իրավ
 Խիստ ծիծաղաշարժ կատակ ե ասված:

Սուլանիո

Գալիս ե, ահա, ձեր ազգականը, ազնիվ Բասանիոն,
Գրացիանոյի, Լորենցոյի հետ: Մնացե՞ք բարով.
Թողնում ենք հիմա ձեզ ավելի լավ ընկերների հետ:

Սալարիո

Կուզեցի մնալ մինչև ձեզ մի քիչ ուրախացնելի՜
Յեթե ավելի հարգի պարոններ ինձ չկանխելին:

Անտոնիո

Ձեր հարգը աչքիս բարձր ե շատ ու շատ.
Կարծեմ գործ ունեք և պետք ե գնաք.
Յեւ այս առիթից ոգուտ եք քաղում մեկնելու համար:

Գալիս են Բասանիոն, Լորենցոն յեւ Գրացիանոն

Սալարիոն

Բարև ձեզ, բարև, ազնիվ պարոններ:

Բասանիո

Բարի սիրիորներ, բարև. չե՞րք պիտի մի լավ ծիծաղենք.
Ասեք, չե՞րք: Սաստիկ ոտարացել եք: Միթե՞ ճար չըկա:

Սալարիոն

Մեր ազատ ժամերն ամենայն սիրով կընվիրենք ձեզ:

Սալարիոն յեւ Սուլանիոն գնում են

Լորենցո

Սիրիոր Բասանիո, հիմա՜ յերբ գտաք Անտոնիոյին,
Լավ ե, վոր մենք ձեզ առանձին թողենք,
Բայց չմոռանաք, վոր ճաշի համար ժամադրված ենք:

Բասանիո

Կգամ անպատճառ:

Գրացիանո

Լավ չեք յերևում, սիրիոր Անտոնիո.
Աշխարհին շատ մեծ կարևորութիւն եք դուք ընծայում.
Այդքան հոգսերով աշխարհը շահել ասել ե՛կորցնելի՜
Հավատացեք ինձ, փոխված եք անչափ:

Անտոնիո

Աշխարհն իմ աչքին այն ե, ինչ վոր կա.
Այն մի բեմ ե, ուր ամեն մարդ մի դեր պետք ե
կատարե,

Ինձ վիճակվածը մի տխուր դեր ե:

Գրացիանո

Յեւ խենթի դերը թողեք չես խաղամ.
Թող ուրախութեան և ծիծաղի մեջ կնճիռները գան,
Յեւ իմ լարդը թող գինուց ջերմանա,
Քան թե մահաբեր հեծեծանքներով իմ սիրտը սառչի:
Ինչու պետք ե մարդ, վոր յերակներում տաքարյուն ունի,
Նստի քարացած, իր պապի մարմար արձանի նման,
Ինչո՞ւ միշտ ննջե արթուն ժամանակ,
Դեղնու՞կ ստանա շատ արտնջալուց:
Լսիր, Անտոնիո, մի բան ասեմ քեզ,
Քեզ շատ եմ սիրում, հենց իմ սերն ե, վոր խոսում
ե հիմա.

Մի կարգ մարդիկ կան, վորոնց դեմքն՝ ասես կանգնած
ջրի պես՝

Սերուցք ե բռնել և թանձրացել ե.

Նրանք ինքնակամ միշտ լուռ են մնում, վոր հենց
 այդպիսով
 Լըջուծյան, խելքի, խորամտության համբավ ստանան.
 Կարծես ասում են — «Լիւռ, յես եմ պարոն»
 պատգամախոսը,
 Յերբ բերան բանամ շունն իսկ չի հաջիւն:
 Ա՛հ, իմ Անտոնիո, շատ եմ ճանաչում այդ տեսակ
 մարդիկ,
 Վոր չխոսնելով՝ խելացի մարդու անուն են շահել.
 Վստահ եմ, այնինչ՝ յեթե խոսեցին՝
 Պետք ե մեղքի մեջ ձգելին իրենց ունկընդիրներին,
 Վորոնք լսելով այդ խոսողներին
 Անպատճառ նրանց հիմար կասելին:
 Այս նշութի մասին մի ուրիշ անգամ դեռ շատ կխոսեմ:
 Բայց դեռ մի վորսա թախծության խայծով (կարթով)
 Այս ձուկը հիմար, այսպիսի համբավ:
 — Գնանք, Լորենցո, Դեն, մնաս բարով:
 Ընթրիքից հետո կգամ, վորպեսզի քարոզս ավարտեմ:

Լորենցո

Այժմ թողնենք ձեզ, թողնենք մինչև ճաշ:
 Յերևի յես ել հենց այդ անկողն խելոքներից եմ.
 Գրացիանոն չերբեք չի թողնում խոսեմ:

Գրացիանո

Յեվս չերկու տարի ինձ ընկեր չեղիր
 Յեվ հետո չերբ դու քո ձայնը լսես՝ ոտար կլինի:

Անտոնիո

Գնացեք բարով, յես ել այդ հաշվով շատախոս դառնամ:

Գրացիանո

Շնորհակալ եմ, լուռթյունը գովելի յես ապխտած հորթի
 Լեզվի կամ անվաճառելի աղջկա համար:

Անտոնիո

Բան կամ սրա ասածների մեջ:

Բասանիո

Գրացիանոն կարող ե անվերջ դատարկախոսել,
 վորպես վոչ մի մարդ ամբողջ Վենետիկում: Նրա բո-
 վանդակալից խոսքերը նման են յերկու ցորենի հա-
 տիկի՝ ահագին դարմանի մեջ. մի ամբողջ ուր պետք
 ե փնտռել գտնելու համար: Իսկ գտնելուց հետո մարդ
 տեսնում ե, վոր արժանի չեցին այդքան նեղության:

Անտոնիո

Լավ. աստ տեսնենք, ո՞վ ե քո ասած որիորդը, այն,
 Վորի մոտ գաղտնի ուխտի գնալու չերդում ես արել:
 Խոստացել ելիր, վոր այսօր պատմես:

Բասանիո

Քեզ լավ ե հայտնի,
 Անտոնիո, վոր յես վատնել եմ ամբողջ իմ կարողութունն
 Մի քիչ ավելի փարթամ ապրուստով,
 Քան իմ ունեցած սուղ միջոցներն ինձ թույլ կտային:
 Այժմ ել չեմ ցավում այդ շքեղ կյանքից զրկվելուս
 համար.

Այլ հոգս եմ անում պատվով ազատվել այնքան
 պարտքերից,

Վորոնց մեջ ընկա յես իմ այդ շուալ կենցաղակերպով:
 Յես ամենից շատ քեզ եմ պարտական դրամով ե սիրով:

Յեվ քո սերն ե հենց ինձ քաջալերում ահա, Անտոնիո,
Բանալ քո առաջ ամեն մի հաշիվ, դիտավորութուն,
Թե ի՞նչ միջոցով հույս ունեմ պրծնել իմ այդ
պարտքերից:

Անտոնիո

Խնդրեմ, հայտնիր ինձ, ազնիվ Բասանիո.
Յեթե այդ պատվի հակառակ բան չե,
— Ինչպես ինքդ միշտ պատվի հակառակ վռչինչ չես
արել, —
Դու վստահ չեղիր, անձա ու քսակս, ինչ ունեմ-չունեմ,
Առանց արդեւքի բաց են քեզ համար, կարիքիդ դեպքում:

Բասանիո

Աշակերտական որերիս, յերբ մի նետ ելի կորցնում,
Այդ կորցրածն ահա գտնելու համար, իսկույն մի նոր նետ
ելի արձակում միևնույն թափով և նույն ուղղությամբ,
Միայն ավելի ուշադիր աչքով:
Յեվ վտանգելով՝ յերկու նետ՝ հաճախ հաջողվում եր ինձ
Յերկուսն ել գտնել: Յեթե բերում եմ չես այս որինակն
Իմ մանկությունից, պատճառն այն ե, վոր
Ինչ պիտի ասեմ՝ մանկական ե խիստ:
Յես ձեզ շատ եմ պարտ. և ինչպես անհոգ մի
յերիտասարդ...

Ինչվոր պարտ եմ, այն կորած ե արդեն.
Բայց յեթե հաճեք արձակել դարձյալ մի նետ առաջնի
Ուղղությամբ, ապա վստահ եմ, վոր յես
Շատ լավ զննելով սլացքը նրա,
Կըգտնեմ յերկու նետն ել, կամ գոնե վերջինը դարձյալ
Յետ կրերեմ ձեզ, և յերախտապարտ կմընամ ընդմիշտ
Առաջնի համար:

Անտոնիո

Բասանիո, դու ինձ լավ ես ճանաչում.
Յեվ արդ, ի դուր ես ժամանակ վատնում
Գո այդ խոսքերով պտույտ գործելով այժմ իմ սիրո
շուրջ:

Կասկած տածելով ամենավերջին ուժերիս վրա՝
Դու անտարակույս ինձ ավելի շատ ես վիրավորվում,
Գան յեթե, ասենք, իմ գույքը ամբողջ վատնած
լինելիր:

Դու միայն ասա՝ ինչ պետք ե անեմ,
Վոր քո կարծիքով կարող եմ անել,
Յեվ չես պատրաստ եմ, ուրեմն խոսիր:

Բասանիո

Բելմոնտում շատ մեծ ժառանգության տեր մի
որիորդ կա,

Գեղեցիկ ե նա, գեղեցիկ ե այդ բառից ավելի,
Իր սքանչելի հատկություններով: Նրա հայացքից
Ստացել եմ յես յերբեմն սիրո անխոս պատգամներ:
Անունն ե Պորցիա: Յեվ նա պակաս չե Կատոնի
դուստրից՝

Բրուտոսի կնոջից: Նրա հարգը գիտե աշխարհը ամբողջ,
Յեվ նրա համար բերում են հողմերն ամբողջ աշխարհից
Շատ հոչակավոր հետապնդողներ:

Նրա արեւող վարսերը զանգուր
Թափված կախվում են քունքերի վրա վոսկեգեղմի պես:
Յեվ այսպես նրա տունը Բելմոնտում դարձել ե Կոլդիս,
Ուր գալիս են բոլոր Յատոններ նրան գտնելու համար:
Ա՛հ, իմ Անտոնիո, յեթե միջոցներ ունենայի յես
Նրանցից մեկի հետ մրցելու համար,

Սիրտս ասում է՝ թե անտարակույս
Մեծ հաջողությամբ բախտս կբացվեր:

ԱճՈՆԻՒ

Դու շատ լավ գիտես, վոր կայքս ամբողջ ճամբին
է հիմա.

Վոչորամ ունեմ, և վոչ ել ապրանք, վորով պարտք անեմ,
Ուրեմն գնա և տես թե վորքան
Իմ վարկն ուժ ունի այժմ Վենետիկում.

Պատրաստ եմ քեզ տալ այդ վարկը ամբողջ, մինչև
վերջին կետ,

Վոր միջոց լինի Բելմոնտ գնալու՝ քո Պորցիայից մոտ:
Գնա և իսկույն հարց ու փորձ արա՝ թե ուր դրամ կա,
Նույնն էլ կանեմ չես. և իմ հոգսը չե
թե ինձ դրամ փոխ կտան իմ վարկի, թե սիրոյս համար:

Դուք եմ գնում

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Բելմոնտ, մի սենյակ Պորցիայի տանը

Գալիս եմ Պորցիայի յեկ Ներիսա

Պորցիա

Հավատա ինձ, Ներիսա, փոքրիկ մարմինս ձանձ-
րացել է այս մեծ աշխարհից:

Ներիսա

Դուք իրավունք կունենայիք այդպես ասելու,
անուշիկ տիկին, լեթե ձեր ձախորդություններն այն-
քան շատ լինեցին, վորքան հաջողությունները. բայց,

ինչպես տեսնում եմ, մարդիկ առատության հագեցու-
մից նույնքան շուտ են հիվանդանում, վորքան սա-
կավորության սովորից: Ուրեմն մեծ լերջանկությունն է մեջ-
տեղում դտնվել. շատ ունեցողի մաղիքը շուտ են սպի-
տակում, չափավոր ունեցողն է, վոր ավելի չերկար է
ապրում:

որցիա

Լավ խրատներ են և լս առված:

Ներիսա

Ավելի լավ կլինեցին՝ չեթե հետևող ունենային:

Պորցիա

Յեթե անելը նույնքան հեշտ լիներ, վորքան սո-
վորեցնելը՝ թե ինչ պետք է անել, այդ դեպքում մա-
տուռները չեկեղեցիներ չեղած կլինեցին և խեղճ մարդ-
կանց խրճիթները՝ իշխանական պալատներ: Լավ քա-
րողիչը նա չե, ով ինքն է հետևում իր ասածներին:
Յես ավելի հեշտությամբ կարող եմ քսան մարդու սո-
վորեցնել թե ինչ պետք է անել, քան թե դառնալ մեկն
վորեցնել թե ինչ պետք է անել, քան թե դառնալ մեկն
այդ քսանից և իմ ասածը կհնազործել: Ուղեղը շատ
լավ կարող է որենքներ հղանալ արյան համար, բայց
տաք խառնվածքը ցատկում, անցում է սառն կանոն-
ների վրայով: Յերիտասարդությունն կոչված գիժը մի
նապաստակ է, վոր ցատկում, անցում է բարի խոր-
հուրդ կոչված անդամալույծի թակարդի վրայով: Բայց
այս տրամաբանությունից ինձ ինչ ոգուտ՝ ամուսին
ընտրելու համար: Ա՛խ, այդ «ընտրել» բառը. լերբ չես
վոչ կարող եմ ուղածս ընտրել, վոչ ել մերժել չուզածս.
այսպիսով մի կենդանի աղջկա կամքը չեթարկված է

մի մեռած հոր կտակին: Ասա, Ներիսա, անտպնելի չէ՞,
վոր վոչ կարող եմ մեկին ընտրել, վոչ ել մերժել մյուսին:

Ներիսա

Ձեր հանգուցյալ հայրը շատ առաքինի մարդ էր. և սուրբ մարդիկ մեռնելու ժամանակ լավ ներշնչումներ են ունենում. ուրեմն այն վիճակահանությունը, վոր սարքել է ձեր հայրը յերեք տուփերով՝ վոսկե, արծաթե և կապարե, վորոնցից խելամիտ ընտրողը ձեր ընտրածը կլինի, — վերջ ի վերջո՞ այնպես դուրս կըգա, վոր խելամիտ ընտրողը հենց այն մարդը կլինի, վոր խկապես սիրում է ձեզ: Բայց կամարդէոք ձեր սրտում վորեւէ հակում դեպի այստեղ չեկած իշխանական փեսացուներից մեկն ու մեկը:

Պարցիս

Խնդրեմ մի առ մի թվես անունները, և ամեն մեկի անունը հիշելիս՝ յես կընկարագրեմ նրան, նայելով նկարագրութեանս դու կկռահես իմ վերաբերմունքը:

Ներիսա

Առաջին, Նասպուխտան իշխանը:

Պարցիս

Կատարյալ ձիու քուռակ է, վորովհետեւ իր ձիու մասին խոսելուց բացի վոչինչ չի անում, և իր շնորհքների վրա մեծ առավելութուն է համարում այն, վոր ինքն իր ձեռքով կարող է պայտել իր ձին. վախենում եմ, վոր նրա հարգելի իշխանուհի մայրը մեղանչած լինի մի պաշտառի հետ:

Ներիսա

Հետո գալիս է Պալատինայի կոմսը:

Պարցիս

Նա չեւ անդադար գեմքն է խոժոռում, կարծես ուզում է ասել՝ «յեթե ինձ չեք հավանում, ուրիշին ընտրեցեք»: Նա, վոր իր յերիտասարդութեան ժամանակ այսքան թնջադաքավարի ամպամած է ասես, վախենում եմ, վոր ծերութեան հասակին լավան փիլիսոփա դառնա: Ավելի լավ է ամուսնանամ մի մեռելի գանգի հետ՝ բերանում մի վոսկոր բռնած, քան թե այդ յերկուսից մեկն ու մեկի հետ: Աստված ազատե ինձ այդ յերկուսից:

Ներիսա

Ի՞նչ կասեք այն ֆրանսիացի ազնվականի, մոսիո կըրոնի մասին:

Պարցիս

Քանի վոր նրան աստված է ստեղծել՝ թող մարդ համարվի: Յես ինքս ել գիտեմ, վոր ծաղրելը մեղք է. բայց այդ մարդը... Նապոլիտանից նա ավելի չե խոսում իր ձիու մասին, և դեմքը խոժոռելու տգեղ սովորութեան կողմից նա ավելի վատ է, քան Պալատինայի կոմսը: Նա ամեն վոք է, առանց մի վոք լինելու, նայի կոմսը: Նա ամեն վոք է, առանց մի վոք լինելու, մի ծիտ ել վոր յերգի՝ նա կսկսի թռչկոտել. ինքն իր ստվերի հետ կմենամարտի: Յեթե յես նրա հետ ամուսնանամ՝ քսան մարդու հետ ամուսնացած կլինեմ: Յեթե նա ինձնից հրաժարվի, յես ուրախութեամբ կներեմ նրան, վորովհետեւ յեթե նա խենթանալու չափ ել սիրե ինձ, յես նրան սիրտ տվողը չեմ:

Ներիստ

Ի՞նչ կաշեք ուրեմն աչն անգլիացի չերիտասարդ բարոնի, Ֆալկոնբերի մասին:

Պարցիտ

Գու գիտես, վոր ինձ համար անկարելի չե նրա հետ խոսել. վոչ նա յե իմ լեզուն հասկանում, վոչ էլ յես, նրան, վոչ լատիններն գիտե, վոչ ֆրանսերեն, վոչ իտալերեն. իմ իմացած անգլերենն էլ հո գիտես ինչ ե, համարձակ կարող ես դատարան մտնել և յերդվել, վոր մի սև գրող չարժե: Այդ պարոնը մի շնորհքով մարդու պատկերն ե միայն. բայց, ավա՜ղ, ով կարող ե մի մնջկատակի հետ ապրել: Յեվ ի՞նչ անհեթեթ ձևով ե հագնվում. կարծեմ բաճկոնը Բտալիայումն ե գնել, կարճ անդրավարտիքը՝ Ֆրանսիայում, գլխարկը՝ Գերմանիայում, և շարժ ու ձևը՝ ամեն տեղ:

Ներիստ

Հավ, նրա դրացու, Սկովտիացի լորդի մասին ի՞նչ կասեք:

Պարցիտ

Նա շատ ընկերասեր սիրտ ունի. Անգլիացուց մի ապտակ ե պարտք առել, և յերդում արել, վոր յերբ կարողանա, յետ կտա: Ֆրանսիացին էլ, կարծեմ, յերաշխավոր ե յեղել, և խոստացել, վոր մեկն էլ ինք կտա:

Ներիստ

Ինչպե՞ս եք հավանում չերիտասարդ Գերմանացուն, Սաքսոնիայի դքսի յեղբորորդուն:

Պարցիտ

Առավոտյան, յերբ լուրջ վիճակումն ե, զգվելի չե, կեսորից հետո, յերբ հարբած ե, ավելի յե զգվելի. իր լավագույն պահին՝ ադամորդուց մի քիչ վատ ե, իսկ վատագույն պահին՝ անասունից մի քիչ լավ: Դեպքերից ամենավատ դեպքում, հուշս ունեմ, վոր մի հնար կըգտնեմ նրա ձեռքից աղատվելու՝ համար:

Ներիստ

Բայց յեթե վիճակը նորոթյան համար առաջարկ անե և պատահմամբ շահող տուփը վերցնի, դուք չեք կարող նրան մերժել, — ալլապես կոտրած կլինեք ձեր հոր կտակը:

Պարցիտ

Ուրեմն խնդրում եմ մի մեծ բաժակ Հոննոսի գինի դնես չշահող տուփերից մեկի վրա, վորպեսզի ամենավատ դեպքը պատահի մի գուցե: Յեթե սատանան ինքը լինի մի տուփի մեջ և այս փորձությունն էլ նույն տուփի վրա, վստահ եմ, վոր գերմանացին հենց այդ տուփը կընտրե: Ամեն բան կանեմ, Ներիստ, բայց սպուռնգի հետ չեմ ամուսնանա:

Ներիստ

Կարիք չունեք վախենալու, որիորդ, վոր դրանցից մեկը կարող ե ձեզ վիճակվել. նրանք ինձ հայտնել են արդեն իրենց վորոշումը, այն ե՝ տուն վերադառնալ և այլևս ձեզ չձանձրացնել իրենց առաջարկով, յեթե բացի ձեր հոր նշանակած յեղանակից, այն ե՝ վիճակահանությամբ, ուրիշ ձևով հնարավոր չլինի ձեզ տիրանալ:

Պարցիա

Յեթե յես Սիրիլլայի չափ ել ապրեմ՝ Դիանայի պես կուլս կմեռնեմ և ուրիշ վոչ մի կերպ չեմ ամուսնանա, յեթե վոչ միայն հորս սահմանած ձևով: Շատ ուրախ եմ, վոր այդ փեսացուները բոլորն ել այդպես խոսք հասկացող մարդիկ են. վորովհետև նրանց մեջ մեկը չկա, վորի բացակայությունն ինձ չհիացնի, ուստի աղոթում եմ, վոր աստված բոլորին ել բարի ճանապարհ տա:

Ներիսա

Որիորդ, չեք հիշում, վոր ձեր հոր կենդանության ժամանակ մի վենետիկցի լերիտասարդ, ղինվորական և կրթված մարդ՝ մարքիզ դը Մոնֆերայի հետ յեկավ այստեղ:

Պարցիա

Այո, այո, Բասանիոն: Կարծեմ այդպես եր անունը:

Ներիսա

Ճիշտ այդպես, որիորդ, բոլոր մարդկանց մեջ, վոր այս հիմար աչքերս տեսած են, ամենից ավելի նա լեր արժանի մի գեղեցիկ որիորդի:

Պարցիա

Շատ լավ հիշում եմ նրան, և հիշում եմ, վոր նա արժանի չե գովեստիդ:

Գալիս է մի ծառ

Ինչ կա, ինչ լուր:

Ծառաց

Տիրուհի, այն չորս ոտարականներն ուզում են ձեզ տեսնել՝ հրաժեշտի համար: Մի սուրահանդակ ել հենց հիմա յեկավ մի հինգերորդի կողմից, Մարոքի իշխանից: Նա լուր է բերել թե իր տեր իշխանն այս գիշեր այստեղ կլինի:

Պարցիա

Յեթե կարողանալի այդ հինգերորդին այնպես սրտազին բարի գալուստ մաղթել, ինչպես այս չորսին գնաք-բարով իմ մաղթում, — ուրախ կլինեի, վոր գալիս ե: Յեթե նա սրտով սուրբ լինի և դեմքով դե, ավելի լավ է խոստովանահայրս լինի, քան թե նշանածս: Յեկ, ներիսա: Տղա, դու առաջ գնա: Մեկին դեռ ճամբա չդրած՝ մյուսն է դուռը զարկում:

Գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐՐՈՐԴ

Վենետիկ. մի հրապարակ

Գալիս են Բասանիոն և Շայլոկը

Շայլոկ

Յերեք հազար դուկատ. — լավ:

Բասանիո

Այո պարոն յերեք ամսով:

Շայլոկ

Յերեք ամսով, — լավ:

Քառասներորդ

Վորի համար, ինչպես ասացի, Անտոնիոն յերաշխավոր
կլինի:

Երեսներ

Անտոնիոն յերաշխավոր կլինի. — լավ:

Քառասներորդ

Դե, ասա կարող ես ինձ ոգտակար լինել. ուղղում
ես ինձ հաճույք պատճառել. կարող եմ պատասխանդ
խմանալ:

Երեսներ

Յերեք հազար դուկատ յերեք ամսով և Անտոնիոն
յերաշխավոր:

Քառասներորդ

Յեկ պատասխանդ:

Երեսներ

Անտոնիոն լավ է:

Ո՞վ, վո՞չ, վո՞չ, վո՞չ, յերեք ամսով եմ լավ ե, ուղղում
եմ ասել թե ունեւոր մարդ ե. Բայց և այնպես նրա
կայքը միշտ վտանգի տակ է: Մի նալ ունի վոր Տրի-
պոլի յե գնում, մի ուրիշը՝ դեպի Հնդկաստան. Ռիալ-
տոլում ել լսել եմ, վոր մի յերրորդ նալ ունի Մեկ-
սիկոյում, չորրորդ նալը Անգլիա յե գնում, ուրիշ ապ-
րանքներ ել ունի ամեն կողմ ցիր ու ցան: Բայց նալ
ուսված բանը՝ տախտակ ե, և նավաստիները՝ մարդիկ:

կան ցամաքի մկներ, կան և ջրի մկներ, կան ցամաքի
գողեր, կան և ջրի գողեր, այսինքն ծովահեններ. և
հետո ջրերի վտանգը կա. հողմեր կան, ժայռեր կան:
Բայց, այդ բոլորով հանգերձ, մարդը կարող մարդ ե.
Յերեք հազար դուկատ. կարծում եմ, վոր կարող եմ
ընդունել նրա մուրհակը:

Քառասներորդ

Վստահ չեղիր, վոր կարող ես:

Երեսներ

Ուղղում եմ վստահ լինել, վոր կարող եմ, և վստա-
խնելու համար՝ ինձ հարկավոր ե լավ մտածել: Կան
բոլոր եմ Անտոնիոնի հետ խոսել:

Քառասներորդ

Յեթե ուղղում ես, արի այս գիշեր միասին ընթերցեք:

Երեսներ

Հա, ձեր խողի հոտն առնելու համար. ուտե՛լ այն,
վորի մեջ ձեր մարդարեն, նազովրեցին սատանա յե
մայրեր: Յես պատրաստ եմ ձեզնից գնել, ձեզ ծախել,
խոսել ձեզ հետ, ձեզ հետ ման գալ և այլն, և այլն.
Բայց չեմ ուղղում ձեզ հետ ուտել, ձեզ հետ խմել, վո՞չ
ել աղոթել ձեզ հետ: Ի՞նչ լուր Ռիալտոլում: Այս հիվ
ե չալիս:

Գալիս ե Անտոնիոն

Քառասներորդ

Սինիոր Անտոնիոն ե:

Շալոկ (առանձին)

Հն, հն, և ի՜նչպես նման ե քծնող մի մաքսավորի
Ատում եմ նրան, վոր քրիստոնյա չե.

Յեվ ել ավելի սաստիկ եմ ատում, վոր իր գոհնեկ
պարզամտությամբ

Առանց տոկոսի վող ե պարտք տալիս,
Յեվ մեր շահույթը նա վենետիկում պակասեցնում ե,
Յեթե մի անգամ իմ ճանկս ընկնի՝

Պետք ե նրա դեմ ունեցած վոխըս անպայման հանեմ.

Այդ մարդն ատում ե մեր որհնյալ ազգը

Յեվ աջատեղ, ուր մեր վաճառականներն են
համախմբվում:

Նա միշտ լուտանք ե թափում իմ վրա, առետրիս վրա
Յեվ արդար շահիս, վոր վաշխ ե կոչվում:

Անիծված լինի իմ ամբողջ ցեղը՝ թե ներեմ նրան:

Բասանիո

Շալոկ, խո՛ւմ հա:

Շալոկ

Իմ ունեցածի վրա յեմ խորհում,

Յեվ հիշողության մոտավոր հաշվով՝

Չեմ կարող խելուն չերեք հազարի ամբողջ գումարը

Ինքս լրացնել: Բայց քնաս չունի:

Իմ ցեղակիցը, հարուստ Տուբալը կոթանդակե ինձ:

Կայ. քանի ամսով ես ուզում վերցնել:

Անտոնիոյի

Բարի վողջուն ձեզ, սիրելի սինիոր,

Հենց այս բոպելիս խոսում եմնք ձեր հարգության,
մասին:

Անտոնիո

Շալոկ, թեև յես վոչ պարտք եմ տալիս, վոչ պարտք
եմ առնում,

Վոչ վաշխ եմ առնում, վոչ վաշխ եմ տալիս,
Բայց բարեկամիս ստիպողական կարիքի համար
Պետք ե այս անգամ կանոնս խախտեմ:

Բասանիոյի

Հայտնե՛լ ես արդեն, թե վորքան ե պետք:

Շալոկ

Այո, հայտնե՛լ ե, յերեք հազար դուկատ:

Անտոնիո

Յեվ չերեք ամսով:

Շալոկ

Մոռացել եյի, ճիշտ, չերեք ամսով, այդպես ասացիք:
Լավ. ձեր մուրհակը թույլեք մի տեսնեմ. բայց ա՛կանջ
արեք,

Կարձեմ ասացիք թե դուք տոկոսով վոչ պարտք եք
տալիս,

Վոչ պարտք եք առնում:

Անտոնիո

Չեմ անում, չերեք:

Շալոկ

Հակոբն՝ իր Լաբան հորեղբոր հոտերն արածացնելիս...

Հակոբը. վոր կար, մեր սո՛րը նահապետ հալը Աբրահամի,

— Իր խելացի մոր հնարքով սարքած, —

Յերբորդ ժառանգն եր, այո, չերբորդը:

Անտոնիո

Բայց մեզ ինչ. նա եւ տոկոս եր առնում:

Շալոկ

Ձեւ. վոչ թե տոկոս, վոչ այն, ինչ. վոր դուք տոկոս
եք կոչում:

Տեսեք թե Հակոբն ինչպես եր անում.

Նա իր հորեղբոր հետ մի ալնալիս պայման եր կընքել,
Վոր ծնված քոլոր նաշխուն գառները՝

Պետք ե, իր վարձի փոխարեն, իրեն բաժին ընկնեյին:

Այնան վերջերին, լերբ վոչխարները խոյի յեն գալիս,
Սկսան ընկնել խոյերի յետեւ.

Մինչդեռ այդ բոլոր ծնողների միջև

Սերնգման գործը պիտի կատարվեր,

Ճարպիկ հովիվը ծառից ճիւղոտներ կտրեց, կճեպեց,

Յեւ ճիւղտ սեռական գործի ժամանակ

Նաշխուն ճիւղոտներ ցցեց տափացած

Այն վոչխարների աչքերի առաջ,

Վորոնք հղացան. և լերբ ծնեցին՝

Բոլոր գառները խառնուտիկ եյին,

Յեւ ըստ պայմանի Հակոբին ընկան:

Սա մի միջոց եր շահ ստանալու. և նա որհնըվեց.

Յեւ շահն որհնենք ե, լերբ զողացված չե:

Անտոնիո

Դա բախտի բան եր, բախտից եր կախված Հակոբի
վարձը.

Մի բան եր, վորի հաջողութունը հրա ձեռքը չեր,

Այլ վճռվում եր և ձեռակերպվում լերկնքի կամքով:

Ինչ. գրվել ե դա, վոր վաշխառութուն շահն

արդարացին.

Կամ միթե խոյեր և վոչխարներ են արծաթն ու վոսկին:

Շալոկ

Չգիտեմ. բայց չես նույն քան շատ ձագեր եմ բերել տալիս:
Բայց լսեք, սինիոր:

Անտոնիո

Նախ, Բասանիո,

Սատանան սուրբ գիրքն իր ոգտի համար վաճակահանում:

Չարամիտ հոգին, սուրբ վաշխութուն աված ժամանակ,

Շատ ե նմանվում ժպտուն ալտերով մի սրիկայի,

Կամ ներսից փթած սիրուն խնձորի:

Յեւ ինչ գրավիչ արտաքին ունի խարդախութունը:

Շալոկ

Յերիք հաղար դուկատ. դա մի գեղ'ցիկ, կլոր գունդար ե:

Յեւ լերեք ամիս՝ տասյերկու ամսից:

Լավ, հիմա տեսնենք քանի տոկոսով:

Անտոնիո

Դե, ապա, Շալոկ, ուղղւմ իս դու մեզ պարտավորեցնել:

Շալոկ

Սինիոր Անտոնիո, դուք Ռիալտոյում շատ և շատ անգամ

Պարտավել եք ինձ իմ զրամներէ և վաշխի համար.

Յես միշտ տարել եմ և համբերությամբ ուսերս եմ

թոթվել.

Համբերությունը մեր ամբողջ ցեղի հատուկ նշանն ե:

Դուք ինձ կանչում եք անհավատ հրեա. վիզ կտրող

սրիկա.

Դուք միշտ թքում եք իմ հրեական վերարկուի վրա,

Յեւ յոյժ բոլորը սոսկ նրա համար, վոր դործադրում եմ
այն, ինչ վոր իմն եւ
Շատ լաւ. իսկ հիմա յերևում եւ, վոր դուք ինձ պետք
ունիք:

Յեւ անա յերևում, գալիս եք ինձ մոտ
Յեւ ասում. «Շալոկ, փողի պետք ունենք». ալդպէս
եք ասում

Դուք, վոր ձեր թուրը սպառում ելիք մորուքիս վրա,
Դուք, վոր քացիով ձեր դրան շեմքից
Քչում ելիք ինձ՝ մի ոտար շան պէս. դրամ եք ուղում:
Լաւ, Ձեզ ինչ ասեմ. չասեմ ձեզ՝ «միթէ շունը փող ունի»:
Շնչնն ել կարող ե մի յերեք հազար դուկատ պարտք
տալ ձեզ:

Թե՛ ստրկական ձայնով ու ձևով ձեզ խոր գլո իս տամ,
Նվաղած շնչով՝ հաղիվ լսելի ատպիս ասեմ ձեզ՝
«Սիրելի պարոն, չորեքշաբթի որ վրաս թքեցիք.
Այսինչ որ սաստիկ անպատիվ ալիք:
Մի ուրիշ անգամ ինձ շուն կռչեցիք:
Յեւ անա ալժամ դրանց փոխարին
Յեւ ալսքան գումար ձեզ պարտք եմ տալիս»:

ԱՆՏՈՆԻՈ

Շատ կարելի չե, վոր քեզ հետ նորից նույն ձևով
վարվեմ,

Նորից անպատիվ եմ և թքեմ վրադ.
Յեթե ուզում ես այդ փողը պարտք տալ՝
Տուր ինձ՝ վոչ վորպէս մի բարեկամի. —
— Յերբ ե բարեկամն ամուլ մետաղի ձադեր ստացել
Իր բարեկամից, — ալ պարտք տուր միայն ինչպէս
թշնամուդ,

Վոր չեթե նա իր պայմանը խախտի,
Յերես ունենաս տուգանքն ուղեւոյ:

Շալոկ

Վահ, ինչո՞ւ յեք դուք այդպէս բորբոքվում.
Յեւ ուղում եմ ձեզ բարեկամ լինել, ձեր սիրտը շահել,
Մոռանալ ձեր այն անարգանքները.
Ձեր այս բոպիյի կարիքը հոգալ,
Յեւ մի սե գրող տոկոս չստանալ իմ պարտքի համար,
Իսկ դուք չէք լսում: Բարութիւնն չե՞ այս:

Բառամիո

Այդ բարութիւնն եւ

Շալոկ

Յեւ ել ուղում եմ բարութիւնն անել:
Դեհ, չեկեք գնանք մի նոտարի մոտ,
Այնտեղ կընքեցեք ձեր պարզ մուրհակը եւ, իբրեւ կատակ,
Դրեցեք՝ յեթե մինչեւ այսինչ որ եւ այսինչ տեղում
Չհատուցեք ինձ այն գումարները,
Վոր ցուցց եմ տրված կընքված մուրհակում, —
Տուգանքը լինի ուղիղ մի ֆունտ միս՝ ձեր փափուկ մսից,
Յեւ յիս իրավունք ունենամ կտրել այդ՝ ձեր մարմնի
Վոր մասից՝ ուղեմ:

ԱՆՏՈՆԻՈ

Կեւ, չեւ իմ հոգիս
Կղնեմ կնիքս ալդ մուրհակի տակ
Յեւ կասեմ հրեան շատ բարեսիրտ ե.

Բառանքի

Վոչ, իմ պատճառով աղբյուրի մուրհակ չպետք ե կընքես,
Ավելի լավ ե, վոր անփող մնամ:

Անունքի

Բան, մի վախենա.

Ինչ փուլթ տուգանքը. չերկու ամսի մեջ,
Այսինքն այս մեր պայմանաժամից մի ամիս առաջ՝
Մուրհակի փողի յերեք անգամի չեռապատիկը
Յեկած կլինի:

Շալոկ

Ո՛վ հայր Աբրահամ, այս քրիստոնյաներն ի՞նչ
հակնեղ են.

Այնքան խստասիրտ մարդիկ են իրենք,
Վոր կասկածում են ուրիշի վրա: Ասացեք, խնդրեմ,
Յեթիս սա պարտքը չվերադարձնի իր ժամանակին,
Յեմ ի՞նչ շահ ունեմ գրված տուգանքից:
Մի ֆուռտ մարդու միս՝ կտրված մարդուց,
Անքան հարգի չե՞ վոչ ել պիտանի
Վորքան վոչխարի, կամ վորքան կովի ե աշծի միսը:
Ասում եմ, միայն այս մարդու սիրտը շահելու համար,
Ուղում եմ անել այս բովուրթույնը:
Յեթի հոգար եք, շատ լավ չեթե՛ վոչ, գնացեք բարով.
Յեվ իմ ցուլց տված սիրտ փոխարեն՝ մի նեղացնեք ինձ:

Անունքի

Իրավ ե, Շալոկ. պատրաստ եմ կընքել ուղած մուրհակդ:

Շալոկ

Ուրեմն իսկույն մի նոտարի մոտ հանդիպենք իրար.

Գնացեք նրան հրահանգ տվեք
Այս զվարճալի մուրհակի համար:
Յեա ել գնում եմ դուկատներս ածեմ մի քսակի մեջ
Յեվ տանս նայեմ, քանդի հանձնել եմ
Մի փուլ կենդանու շատ չերկյուղալի պահպանությանը.
Յեվ իսկույն կըգամ հանդիպելու ձեզ:

Անունքի

Շատ լավ, շտապիր. բարեփրտ հրեա:

Շալոկը գլուխ ե

Այս յերրայեցին վճած կլինի քրիստոնյա դառնալ,
Նա սկսում ե բարեաբար լինել:

Բառանքի

Ինձ դուր չեն գալիս սիրտլիր բառեր, սրիկա հոգի:

Անունքի

Յեկ, այս գործի մեջ վոչ մի վախ չկա,
Կըքված մուրհակի պայմանաժամից մի ամիս առաջ
Այստեղ կլինեն հասած նավերս:

Գնում եմ

ԱՐԱՐԱՅԻ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Բեկմոնա. մի սենյակ Պորցիալի տանը:

Փողահարություն: Մանուկ հնա Մարտի իսխանը՝ հետևորդ-
ներով, Պորցիան, երբ ասան և սպասավորներ:

Մարտի իսխան

Մի հալաղիր ինձ գուշիս պատճառով՝
Շողուն արևի սպասավորության թուխ ղզեստն և այդ
Յեվ յես արևի մոտ բարեկամն եմ:
Բեր ինձ ամենից սպիտակ մարդը՝ ծնված հյուսիսում,
Որ Գեբորը իր ճառագավորներով
Հաղիվ և հալում կախ սառույցները,
Յեվ թող, քո սիրուն, մեր մորթը կտրենք
Յեվ տեսնենք, արդյոք վճրի արյունն և ավելի կարմիր,
Նրա, թե իմը: Լսիր, որ ինք, այս կերպարանքս
Շատ շատ քաջերի սարսափ և աղբիւ. սիրովս եմ
յերգվում,

Վոր մեր կողմերի ամենից գովված կույսերը նրան
Սիրահարվել են: Չեղի կամենա փոխել այս գուշը,
Յեթե ձեր սերը չեմ գրավելու, ազնիվ թագուհի:

Պարցիա

Յես ընտրության մեջ չեմ առաջնորդվում
բացարձակորեն

Մի Դորիորդի մանրախույզ աչքի ղեկավարությանը:

Յեվ ճակատագրիս վիճակալաղը
Խել և ինձնից կամքովս ընտրելու ամեն իրավունք.
Բայց լեթե հալըս՝ իր խնամախոսությամբ՝
Սահմանափակած չլինեք կամքս,
Տնորինիով վոր յես կին լինեմ միայն այն մարդուն
Վոր ինձ կտանի վիճակալաղով, —
Այդ դեպքում դուք ել, մեծանուն իշխան,
Կվայելելիք իմ համակրության նույնքան իրավունք,
Վորքան իմ տեսած այլ յեկվորներից մեկը, կամ
մյուսը:

Մարտի իսխան

Նրա համար ել շնորհակալ եմ:
Տարեք ինձ ուրեմն այն տուփերի մոտ՝
Բախտս փորձելու: Վկա այս սուրբ, —
Վոր սպանել և Սոֆիին և մի պարսիկ իշխանի,
Յեվ լերեք անգամ հաղթել Սուլեյման հզոր
սուլթանին, —

Վոր յես պատրաստ եմ աչքերս խոտոռել
Ամենախոտոռ աչքերի հանդեպ, վոր կան աշխարհում,
Ամենախիղախ սրտի հետ մրցել խիղախության մեջ,
Եզ արջի ծոցից դուրս քաշել նրա ծծկիր ձագերին,
Ծաղրել առյուծին, լերք մոնչում և վորսի լեռների,
Բեզ, ով որ ինքը շահելու համար:
Յեվ սակայն, ավաղ, լեթե Հերկուլեսն ու Լեքսան
ուզեն

Վիճակով փորձել թե ով և քաջը,
Կարող և հանկարծ, բախտի բերումով,
Թույլ ձեռքը նետել մեծադուշն թիվը:
Այդպես, կարող և հաղթվել Ալիդեան իր մանկավիճից.

Յեթե կույր բախտը առաջնորդե ինձ, նույն ձեռով
 յիս ել
 Գուցե կորցնեմ այն, ինչ վոր ավելի անարժան մի
 մարդ
 Կարող ե շահել. և յիս այդ ցավից կարող եմ մեռնել:

Պարցիս

Բայց դուք ձեր բախտը պետք ե ընդունեք.
 Յեվ կամ ամենևին մի փորձեք ընտրել,
 Կամ, դեռ չընտրած, յերբվեք, վոր յեթե անհաջող
 ընտրեք
 Ել վոչ մի կնոջ ամուսնանալու առաջարկ չանեք:
 Ուրեմն իմացեք:

Մարտի իշխան

Յեվ չեմ անելու:
 Յեկեք, տարեք ինձ դեպի իմ բախտը:

Պարցիս

Նախ դեպի տոճար.
 Իսկ ճաշից հետո վիճակ կընանեք:

Մարտի իշխան

Յեկ ուրեմն, ով բախտ,
 Կամ ինձ ամենևից չերջանիկ մարդը դարձնելու համար
 Յեվ կամ ամենևից ապերջանիկը:

Փողեր: Դուրս եմ գնում

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Վենետիկ. մի փողոց:

Դավիս ե Լանսելոտի

Լանսելոտ

Պարզ ըմն ե, — խղճմտանքս ինձ իրավունք կտա,
 վոր ես չհուզ տիրոջս տնից փախչեմ: Չար սատանան
 զրդոււմ ե շարունակ և ինձ փորձության մեջ ե գցում.
 նա ասում ե, — «Գորբո, Լանսելոտ Գորբո, սիրելի
 Լանսելոտ» կամ թե, «սիրելի Գորբո» կամ «սիրելի
 Լանսելոտ Գորբո» վոտքերդ դործի դիր, ճամբա՛ ընկիր,
 Լանսելոտ Գորբո» վոտքերդ դործի դիր, — «չե՛, զգուշ կաց,
 փախիր»: Խղճմտանքս ասում ե, — «չե՛, զգուշ կաց,
 պարկեշտ Լանսելոտ», կամ, ինչպես քիչ առաջ ասացի,
 «Պարկեշտ Լանսելոտ Գորբո, մի փախչիր, եդ փախ-
 չելը մոտքիցդ հանիր»: Սատանան աղելի քաջասիրտ ե.
 նա ինձ ասում ե. — «Կապոցդ կապիր», «հայդե» —
 ասում ե սատանան: «Պե՛կ» ասում ե սատանան: «Ի
 սեր աստծո, քաջացիր» ասում ե սատանան «Է փա-
 խիր»: Լավ, խղճմտանքս փաթաթվում ե սրտիս շին-
 խիր: Լավ, խղճմտանքս փաթաթվում ե սրտիս շին-
 խիր և խելոք խոսք ե ասում, — «Իմ պարկեշտ բարեկամ
 քին և խելոք խոսք ե ասում, — «Իմ պարկեշտ մարդու զավակ
 Լանսելոտը» — ասում ե, «մի պարկեշտ մարդու զավակ
 լինելով», — կամ, ավելի ճիշտն ասած, մի պարկեշտ
 մոր զավակ լինելով, վորովհետեւ, ճիշտն ասած, հայրս
 մոր զավակ լինելով, վորովհետեւ, ճիշտն ասած, հայրս
 այնքան ել բարի պառուզ չեմ, — հա՛, խղճմտանքս, ա-
 սում ե, «Լանսելոտ, չլինի թե տեղիցդ շարժվես»:
 «Շարժվիր» ասում ե սատանան: «Չշարժվես» ասում ե
 խղճմտանքս: «Ա՛յ խղճմտանք, — ասում եմ, — դու լավ
 խրատ ես տալիս»: «Ա՛յ սատանա, — ասում եմ, — դու ել
 լավ խրատ ես տալիս»: Յեթե խղճմտանքիս ահանջ
 դնեմ՝ պետք ե մնամ ջնուդ տիրոջս մոտ, վորը աստ-

ված չար աչքից պահի, սատանից պակաս չի: Յեթե ուզենամ ջուղի տնից փախչել, պետք է սատանի խոտքին մտիկ անեմ, վորը, հեռու ձեր սուրբ չերեւից, հենց ինքն չար սատանան է: Անպատճառ ջուղն ել սատանան ինքն է, վոր աշխարհ է յեկել: Խղճմտանքով ասած՝ իմ խղճմտանքը մի տեսակ անխիղճ խղճմտանք է, վոր ինձ խրատում է ջուղի մոտ մնալ: Սատանի խրատն ավելի բարեկամական խրատ է: Յեւ կփախչեմ, սատանա, կըռնկներս քեզ մատաղ, կփախչեմ:

Դալիս է ծերուկ Գոբբոն՝ մի գամբյուղ ձեռքիմ

Գոբբոն

Հէյ, չերիտասարդ պարոն, խնդրեմ ինձ ասես՝ են ջուղ պարոնի տունը վերտեղ է:

Լանարլոս (առանձին)

Տեր իմ աստված. սա իմ հարազատ հայրն է, Վոր կեսկուլը, կեսից ել ավելի կուլը լինելով, ինձ չի ճանաչում:

Պետք է նրան մի լավ շփոթեցնեմ:

Գոբբոն

Յերիտասարդ պարոն, խնդրեմ ասես՝ ինչպէս են գնում պարոն ջուղի տունը:

Լանարլոս

Դնա աշպիս մինչև փողոցի ծալրը, հետո շուռ արի դեպի աջ, ապա գնա մինչև փողոցի ծալրը. այնտեղ վոր հասար՝ շուռ արի դեպի ձախ և գնա, հետո վերջին շուռ գալու տեղը, վոր հասնես, վոչ աջ թեք-

վիր, վոչ ել ձախ, ալ թեքվիր դեպի վար, մինչև վոր ուղղակի կհասնես ջուղի տունը:

Գոբբոն

Սո՛րբ աստված, ինչ դժվար բան է լեղել գտնել դրա տունը: Կարճ է ինձ ասիլ, այն Լանարլոս ա- նունով տղան, վոր նրա մոտ ծառա չե, նրա մոտն է, թե՛ վոչ:

Լանարլոս

Այն չերիտասարդ պարոն Լանարլոսին եւ ասում (Առանձին) — հիմա տեսեք թե ի՜նչ փոթորիկ եմ բարձ- րացնելու, — Այն չերիտասարդ պարոն Լանարլոսին եւ ասում:

Գոբբոն

Պարոն, նա պարոն չի, մի խեղճ մարդու տղա չե. հայրը, թեև խոտքը ինձ չի հասնի, մի պատվական ու շատ խեղճ մարդ է և, փառք ասածո, դեռ շատ կյանք ունի:

Լանարլոս

Լավ, հայրն ինչ ուղում է՝ թող լինի. մենք չերի- տասարդ պարոն Լանարլոսի մասին ենք խոսում:

Գոբբոն

Հն, ձեր մեծապատվության բարեկամի, Լանար- լոսի մասին, պարոն:

Լանարլոս

Բայց, խնդրեմ, հետևաբար, ծերուկ, հետևաբար, խնդրեմ, ուրեմն չերիտասարդ պարոն Լանարլոսին եւ հարցնում:

Գորբո

Հն, Լանսըլոտին, յեթե ձեր մեծապատվությունը
կրարեհաճի:

Լանսըլոտ

Հետևարար, պարոն Լանսըլոտին ես հարցնում:
Ել մի խոսիր պարոն Լանսըլոտի մասին, հայրիկ. աչն
յերիտասարդ ազնիվ պարոնը, բախտի, ճակատագրի
հրամանով, ու այդ տեսակ բախտի, վոր ասում են,
յերեք քուլրերի հրամանով, ու այդ ուսումնական մարդ-
կանց ասածներին, փոսոս, իսկապես, հոգին ավանդեց.
Կամ, ինչպես պարզ խոսքով խոսում են, Աստված հոգին
լուսավորի:

Գորբո

Ձե, չե, աստված մի արտացե, այդ տղան իմ ծե-
րության գավաղանն եր, իմ նեցուկը:

Լանսըլոտ (առանձին)

Յես իսկի նման եմ գավաղանի, ցուպի կամ նեցու-
կի: Ինձ չեմ ճանաչում, հայրիկ:

Գորբո

Վա՛յ ինձ, չե. չեմ ճանաչում, ազնիվ պարոն: Բայց
աղաչում եմ, ասա տեսնեմ, իմ վորդին, — աստված հո-
գին լուսավորի, — վորչե՛ք ե, թե՛ մեռել ե:

Լանսըլոտ

Ձե՛ս ճանաչում ինձ, հայրիկ:

Գորբո

Ձե՛ ուրոն, աչքերիւ վրա հատ ե ընկել, հե՛չ չեմ
ճանաչում:

Լանսըլոտ

Հա, ճիշտ ես ասում. յեթե աչքերդ ել լավ տես-
նելին՝ ելի կարող եյիր ինձ չճանաչիլ. մարդ պետք ե
շատ խմաստուն լինի, վոր իր գավակին ճանաչի. Դե
լավ, ծերուկ, հիմա քո վորդուց քեզ լուր կտամ. որհ-
նութուն տուր ինձ. (չո՛ւմ ե) ճշմարտությունը միշտ
յերևա՞մ կգա. մարդասպանությունը չի կարող յիրկար
ծածուկ մնալ. — մի մարդու վորդին կարող ե ծածուկ
մնալ, բայց վերջը ճշմարտությունը կյերևա:

Գորբո

Խնդրում եմ, պարոն, վոտքի կանգնիր. լես հաս-
տատ գիտեմ, վոր դու իմ տղա Լանսըլոտը չես:

Լանսըլոտ

Դե՛, խնդրեմ, ել կատակ չանենք, հայդե, որհ-
նություն տուր ինձ, յես Լանսըլոտն եմ, քո տղա՞դ՝
վոր կար, քո վորդին՝ վոր կա ե քո գավակը, վոր լի-
նելու յե:

Գորբո

Խեղքս չի մտնում վոր դու իմ տղան ես:

Լանսըլոտ

Իմ խելքն ել չի մտնում, թե իմ խելքն ինչ պիտի
մտնի, բայց լես Լանսըլոտն եմ, ջհուղի ծառան, և հաս-
տատ գիտեմ, վոր քո կնիկ Մարգարիտը իմ մայրն ե:

Դորքո

Հա, ճիշտ վոր անունը Մարգարիտ ե. չես յերգ-
վում եմ, վոր յիթե դու Լանսրլոտն ես. ապա դու իմ
հալստ միս ու արյունն ես: Փառք քեզ, աստվ. ծ. մո-
րուքդ այս ինչպես ե գորս յ'կել. յ'երեսիդ ավելի շատ
մաղ կա, քան մեր լծկան ձիու: Դորինի պոչին:

Լանսրլոտ (վեր կենալով)

Ուրեմն Դորինի պոչը յիտ ե գնում. վերջին անգամ
լերք նրան տեսա՝ նրա պոչին ավելի մաղ կար, քան
իմ յերեսին:

Դորքո

Տեր աստված, այս վորքան ես փոխվել. ասա տես-
նեմ, տիրոջդ հետ ինչպես ես. նրա համար մի ընծա
լեմ բերել. ինչպես եք իրար հետ:

Լանսրլոտ

Լավ ենք, լավ. բայց յիթե ինձ հարցնես, քանի
վոր միտքս դրել եմ նրա մոտից փախչել, պիտք ե
այնքան փախչեմ, վոր միտքս դրել եմ: Իմ տերս շատ
ջնուքն ե. ընծան տաս նրան. մի չվան տուր, վոր նրա-
նով կախվի. նրա մոտ քաղցածությունից մեռնում եմ.
այս կողիս վոսկորներով կարող ես մատներդ համարել:
Հալսիկ, ուրախ եմ, վոր չեկել ես. բերածդ ընծան
պետք ե տաս մի աղնիվ պարոնի, վորի անունը Բա-
սանիո չե, վոր իր ծառաներին շատ գեղեցիկ նոր հա-
գուստներ ե տալիս: Յեթե նրա ծառան չդառնամ՝ այն-
քան հեռու կփախչեմ, վորքան աստված գետին ունի:
Ո՛հ, ինչ լավ բախտներս բերեց, ահա գալիս ե Յեկ

գնանք մոտը, հալսիկ. չես ջնուք դառնամ՝ յեթե կենամ
այն ջնուղի մոտ:

Գալիս եմ Բասանիոն, Լեոնարդոն
յեվ ուրիշ ծառաներ

Բասանիո (մի ծառայի)

Այո, կարող ես այդպես անել, միայն շտապիր,
վոր ճաշն ամենաուշը ժամը հինգին պատրաստ
լինի: Այս նամակները տեղ հասցրու, համադգեստ-
ները պատվիրիր, և Կրացիանոյին խնդրիր, վոր իս-
կույն իմ բնակարանը գա:

Մ ա ո ա Յ դարս ե գնում

Լանսրլոտ

Մոտ գնա, հալսիկ:

Դորքո

Աստված որհնե Ձերդ մեծապատվությունը:

Բասանիո

Շնորհակալ եմ, գործ ունես ինձ հետ:

Դորքո

Սա իմ վորդին ե, պարոն. մի խեղճ տղա լի:

Լանսրլոտ

Իսկի չեկ խեղճ տղա չե, պարոն. հարուստ հրեայի
Սպասավորն ե, և ուզում է, պարոն, ինչպես իմ հալստ
Ձեզ լմաց կա...

Գորբո

Այս վորդիս՝ վոր կա, շատ համառություն ունի,
ինչպես ասում են, ծառայություն անելու...

Լամարյոս

Բանի լերկարն ու կարճն այս ե, չես այն ջնուդի
մոտ եմ ծառայում, և փափագս այն ե, ինչ հալըս ձեզ
իմաց կտաս:

Գորբո

Սա և իր տերը, հեռու ձեր մեծապատվությունից,
ենքան ել լավ խնամիներ չեն...

Լամարյոս

Կարճ կապելու համար ասեմ՝ ճշմարտությունն
այն ե, վոր ջնուդը այնքան վատ ե վարվել հետս,
վոր ինձ պարտավորացնում ե, ինչպես հալըս, վոր
ալևոր մարդ ե, ձեզ կտեղեկացնի...

Գորբո

Այստեղ մի լավ աղափնու կերակուր ունեմ, վոր ուզում եմ
Նվիրել Ձերդ Մեծապատվության, և խնդիրս այն
ե, վոր...

Լամարյոս

Կարճ կապելու համար, ասեմ՝ բանն ինձ ե վե-
րաբերում. ինչպես Ձերդ Մեծապատվությունը պատիվ
կունենա լսելու այս պարկեշտ ծերուկից, և թեև խոսքն
ինձ չի հասնի, թեև ալևոր մարդ ե, բայց խեղճ մարդ
ե և իմ հալըս ե:

Բասաֆիո

Յերկուսիդ փոխարին, թող ձեզնից մեկը խոսի:
Ի՞նչ ե ձեր փափագը:

Լամարյոս

Ձեզ մոտ ծառայել, պարոն:

Գորբո

Բանն ել հենց այդ ե, պարոն:

Բասաֆիո

Ճանաչում եմ քեզ և ընդունել եմ արդեն խնդիրդ.
Տերդ, Շալոկը. հենց այսօր ինձ հետ խոսեց քո մասին.
Նա ցանկանում ե, վոր առաջ գնաս.
Յեթե քեզ համար առաջ գնալ ե
Դուրս գալ մի հարուստ հրեայի մոտից
Յեվ ծառա դառնալ ինձ պես մի աղքատ ազնվականի:

Լամարյոս

Հին առակը, պարոն, վոր ասում ե՝ «Աստծու որհ-
նությունը հարստություն ե» — ճշտ բաժանվել ե ձեր
և իմ տիրոջ միջև. աստծու որհնությունը ձեզ ե ընկել,
իսկ հարստությունը՝ նրան:

Բասաֆիո

Այդ լավ ասացիր: (Գորբոյին) Դեհ, դնա հայրիկ:
Գնա վորդուդ հետ: Դու ել տիրոջդ քնաս-բարով ասա
Յեվ հարց ու փորձով իմ տունն արի:

Իր ծառաներին

Սրան մի ձեռք լավ համազգեստ տվեք,
Յեվ ավելի լավ, քան թե նրա մյուս ընկերներինն ե:

Լաճորդոս

Դնանք, հայրիկ: Չեմ կարող գործ գտնել հա-
լեղու չկմ բերանս, հա: Լավ, (նայելով իւ ձեռքի ասի)
ամբողջ Իտալիայում սրա պէս սիրուն ձեռքի ասի չկա,
վոր մարդ գրքի վրա գնի և լերդվի... Յես լավ բախտ
եմ ունենալու. մի նայիր, ահա մի անպիտան կլանքի
գիծ. ահա կնիկներն մի փոքր խուճր. խեղճ ես, տասն-
հինգ կնիկն թնչ ե վոր... տասնամեկ ասլի կին և ինն
աղջիկ՝ շատ խեղճ չեկամուտ ե մի մարդու համար:
Յեվ հետո լերեք անգամ խեղդվելուց ազատվելու չեմ,
չեվ հետո մի բմբուլի անկողնի կողքին աջնպես ե
գլուխս դարկվելու, վոր կլանքս վտանգվելու չե. —
ահա հիմար փորձանքներ: Լավ. լեթե բախտը կինար-
մատ ե, այս բանում շատ շահ-աղջիկն ե: Արի, հայ-
րիկ. աչքդ բաց ու խուփ անես թե չե՝ ջհուղին մնա
բարով կասեմ ու կըգամ:

Լաճորդոսը յեվ ձեռքի Դոքթորն գնում են

Բառանիո

Այս բոլորը լավ դու միտքդ պահիր, բարի Լեոնարդո.
Յերբ այդ բաները գնես, վերջացնես, տար նավ, և իս-
կուզն լիտ վերադարձիր. այս գիշեր մի լավ խնջույք
պիտի տամ իմ ամենալավ բարեկամներին. շտապիր,
գնա:

Լեոնարդո

Ամեն ջանք կանեմ, վոր կարգին լինի:

Դավիտ և Դրացիանո

Դրացիանո

Տերդ վարտեղ ե

Լեոնարդո

Այնտեղ, շրջում ե

Դրացիանո

Մինիոր Բասանիո

Բասանիո

Դրացիանո

Դրացիանո

Մի խնդիր ունեմ չես քեզից:

Բասանիո

Տվի:

Դրացիանո

Չպետք ե մերժես. պետք ե անառտճառ Բելմոնտ գամ
քեզ հետ:

Բասանիո

Յեթե ուզում ես՝ արի. բայց մի բան ասեմ, լսիր ինձ.
Դու մի քիչ անտաշ ու կրակոտ ես, շատ բարձր ես
խոսում.

Դրանք բաներ են, վոր քեզ սաղում են.
Մեղ նման մարդկանց շրջանում դրանք
թերություններ չեն:

Բայց մի տեղ, ուր քեզ դեռ չեն ճանաչում,
Դրանք կարող են շատ ազատ թվալ.
Խնդրում եմ մի քիչ նեղություն բաշիր,
Յեվ համխոտության պաղ կաթիլներով դու մեղմիր
մի քիչ

Վառվռուն վողիդ. մի գուցե այնտեղ, ուր գնալու լիմ,
Մարդիկ իմ մասին վատ կարծիք կաղմեն քո աղատ
վարքից,

Յեւ իմ հույսերը ի դերե հանեն:

Դուստրիանո

Սինիոր Բասանիո, տես ինչ եմ ասում.
Յեթե ինձ այնտեղ ծանր չպահեմ,
կարգին չխոսեմ լիրերին միայն հայհոյանք տալով.
Աղտթադիրքը միշտ գրպանիս մեջ պատրաստ չպահեմ,
Լուրջ դեմք չընդունեմ, վոչ, դեռ ավելին, —
«Հայր մեր» ասելիս՝ աչքս աչքս՝ գլխարկով դեմքս
չծածկեմ

Յեւ չհառաչեմ և չասեմ ամեն,
Թե խիստ չպահեմ բարեկրթութեան ամեն մի կանոն,
Մի մարդու նման, վոր պառավ տառին դուր գալու
համար
Լուրջ ե ձեռնում, — ինձ այնուհետեւ ել մի վատահիւր:

Բասանիո

Շատ լավ, տեսնենք քեզ ինչպես կպահես:

Դուստրիանո

Բայց այս գիշերը բացառութիւն ե.
Յեւ այս գիշերվա մեր արածներով մի չափիր դու ինձ:

Բասանիո

Վոչ, վոչ այս գիշեր ավստոս կլինեմ.
Նույնիսկ խնդրեմ, վոր դու խոլական ցնծութիւններիդ
չագուտը հագնես. բարեկամներ կան այս գիշեր ինձ մոտ,
Վորոնք միտք ունեն գլարճանալու:

Դուստրիանո

Իսկ հիմա դնամ մեր Լորենցոյի և մուսների մոտ,
Սակայն ընթրիքին քեզ ալցի կգանք:

Գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐՐՈՐԴ

Մի սենյակ Շայլիի տանը

Մանում են Ջեօրկան և Լանսլոաբ

Ջեօրկա

Յես շատ եմ ցավում, վոր հեռանում ես դու իմ հոր տնից.
Մեր տունն ուղղակի դժոխք ե, և դու՝ ուրախ սատանա.
Մօր ձանձրույթը քիչ փարատում ելիր:
Բայց գնաս բարով: Սա քեզ մի դուկատ: Լըսիր
Լանսլոաբ.

Շուտով, ընթրիքին Լորենցոյին ել այնտեղ կտեսնես,
Նա քո նոր տիրոջ հյուրն ե լինելու,
Այս թուղթը ծածուկ դու հանձնիր նրան,
Դեհ. գնաս բարով, հայրս չպետք ե
Տեսնի, վոր քեզ հետ խոսում եմ հիմա:

Լանսլոաբ

Մնաս բարով, արտասուքս լեզուս կապ ե գցում:
Դու անհավատի սիրուն աղջիկ, դու անուշիկ հրեռ-
հի, թե վոր մի քրիստոնյա ավագակութեամբ քեզ
ձեռք չըրիր՝ յես վոչինչ չեմ հասկանում: Այս հիմար
կաթիլները մի քիչ խեղդում են իմ տղամարդութիւն-
ը. մնաս բարով:

Ջեսիկա

Գնաս բարով, մեր բարի Լանսըլոու:

Լաճարլոտը գնում է

Ա՛խ, ի՜նչ սոսկալի մեղք եմ լես գործում,
Վոր ամաչում եմ, ամաչում՝ իմ հոր զավակ լինելուց,
Թեև արլունով նրա աղջիկն եմ, բայց բարձրով՝ բնավ:
Ո՛հ, իմ Լորենցո, լեթե խկապես խոստումդ պահես,
Այս պայքարներին շուտով վերջ կտամ
Յեվ կդառնամ լես քրիստոնյա մի կին, և քեզ սիրող կին:

Գնում է

ՏԵՍԱՐԱՆ ՁՈՐՐՈՐԴ

Մի փողոց Վենետիկում

Գալիս եմ Գրացիանոն, Լորենցոն,

Սալարինոն և Սոլարինոն

Լորենցո

Մենք լերեկության դուրս կգանք դադտուկ,
Կգնանք ինձ մոտ, դիմակ կգնենք և յետ կդառնանք,
Յեվ այդ բոլորը մի ժամ չի տևի:

Գրացիանո

Բայց պատրաստված չենք, ինչպես վոր պետք է:

Սալարինո

Ջահակիրներ ել մենք չենք պատվիրել:

Սոլարինո

Փուչ բան դուրս կգա՝ լեթե դեղեցիկ չկադմակերպվի:
Յեվ կարժեմ լավ ե, վոր չձեռնարկենք:

Լորենցո

Նոր ժամը չորսն է. լերկու ժամ ունենք լավ
պատրաստվելու:

Գալիս է Լաճարլոտը՝ ձեռքի մի թամակ

Ի՜նչ լուր, Լանսըլոու:

Լամբրլո

Յեթե բարեհաճեք բաց անել այս թուղթը՝ նշա-
նավոր լինելը կհասկանաք:

Լորենցո

Գիրն ինձ ծանոթ է. սիրոն ձեռագիր,
Յեվ դրող ձեռքն է ավելի ճերմակ, քան դրած թուղթը:

Գրացիանո

Սիրո չո՛ւր, անշուշտ:

Լամբրլո

Թույլ տվեք, պարոն:

Լորենցո

Այժմ հըր ես գնում:

Լամբրլո

Գնում եմ հին տիրոջ, հրեալին բնթրիքի հրա-
վիրելու նոր տիրոջ՝ քրիստոնյայի տանը:

Լորենցո (գրամ տալով)

Առ այս. պահիր քեզ:

Յեվ Ջեսիկային իմ կողմից ասա, թե՛ հաստատ կգամ:
Բայց ձածուկ ասես, Գնա:

Լ ա մ ա ը լ ո տ ը զ մ ու մ է

— Պարոններ,

Յեթե միտք ունեք դուք դիմակախաղ սարքել այս գիշեր,
Յես իմ ջահակիրն արդեն գտել եմ:

Սալարիւն

Այո, գնում եմ յես պատրաստվելու:

Սուլանիս

Յես նմանապես:

Լորենցո

Մի ժամից հետո յեկեք գտեք ինձ և Գրացիանոյին
Այնտեղ, նրա մոտ:

Սալարիւն

Նայ, այդպես կանենք:

Սալարիւնն յեվ Սուլանիսն զմում եմ

Գրացիանո

Այն, նամակը Ջեսիկայից եր:

Լորենցո

Այո, բոլորը պետք է պատմեմ քեզ:
Նա կարգադրել է թե ինչպես պետք է փախցնեմ իրեն,
Գրել է, վորքան վտակի ու գոհար կլիքցնի իր հետ,
Թե մանկավիճի հագուստ է ճարել հագնելու համար:
Յեթե այն հրեան դրախտ ել գնա,
Իր սիրուն գտերը շնորհիվ կլինի:
Յեվ յեթե յերբեք աղջիկն հանգիպի մի ուր փորձանքի,

Բախտը կանե ալդ սոսկ նրա համար,
Վոր նա անհավատ ալդ հրեայի աղջիկն է յեղել:
Գնանք միասին. դու ճանապարհին կարգա այս
Թուղթը, —
Սիրուն Ջեսիկան պետք է ինձ համար ջահակիր դառնա:

Գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Շ ա յ լ ո կ ի տ ա ն առաջ

Գալիս էն Շ ա յ լ ո կ ն ու Լ ա մ ա ը լ ո տ ը

Շալլոկ

Հիմա կտեսնես և կհասկանաս
Ծերուկ Շալլոկի և Բառանիոյի տարբերութունը:
— Եհ եյ, Ջեսիկա: — Ձեա կարող լցնել վորկորդ
այնպես,

Ինչպես իմ տանն... — Եհ եյ, Ջեսիկա:
— Քնել, խոսիալ, հագուստ պատրաստել:
— Ջեսիկա, եհ եյ, աղջիկ, քեզ հետ եմ:

Լաբորլոս

Եհ եյ, Ջեսիկա:

Շալլոկ

Ո՞վ ասաց կանչես. յես քեզ չասացի վոր նրան կանչես:

Լաբորլոս

Ձերդ Մեծապատվութունը միշտ յերեսովս եր տա-
լիս, թե վոչինչ չեմ անում, մինչև ինձ չեն ասում:

Գալիս և Ջեսիկա

Ջեսիկա

Ի՞նչ ելիր կանչում. ի՞նչ ես կամենում:

Գալիս

Յես հրավիրված եմ այսօր ընթրիքի:

Ահա, Ջեսիկա, բանալիներս — Բալց ինչո՞ւ գնամ:

Սիրուց չե, վոր ինձ հրավիրում են, շողոքորթում են:

Իսկ ինչ կգնամ՝ իմ վոխի, դրդված՝

Այդ քրիստոնյայի հացը ուտելու:

— Ջեսիկա, աղ՛իկս, լավ նայիր տանը:

— Դժկամ եմ գնում, կարծես թե իմ դիմ մի բան և
նյութվում:

Հենց յերեկ դիշեր վոսկու քսակներ տեսա յերազում:

Լամարլո

Աղաչում եմ, տե՛ր իմ, յեկեք գնանք. իմ պարոնը
սպասում է Ձեր Մեծապատվութան:

Գալիս

Յես ել՝ նրա մեծ անպատվության:

Լամարլո

Դադանի մի բան են սարքել. չեմ ասում թե
դուք մի դիմակախաղ եք տեսնելու. բայց յիթե այդ-
պես լինի՝ ապա դուք տեղը չե՛ր, վոր անցած ավագ-
լերկուշարթի առավոտ ժամը վեցին քթիցս արշուն
լեկավ, քանի վոր չորս տարի առաջ այդ բանը չորեք-
շաբթի որը կեսօրից հետո պատահեց:

Գալիս

Ի՞նչ, դիմակախաղ. լսիր, Ջեսիկա,
Դըռներս վակիր, և յերբ թմբուկի աղմուկը լսես,
կամ թե սրնդի խալտառակ ձայնը՝

Չցատկես դեպի պատուհանները,

Գլուխդ հանես՝ այդ ներկված հիմար

Քրիստոնյաներին նայելու համար,

Այլ ամուր փակիր տան ակաճները

Լուսամուտները՝ ուզում եմ ասել:

Այդ կապկությունների անմիտ աղուկը չպետք է մտնի

Իմ ժուժկալ տունը: — Հակոբի ցուպն է վկա, վոր բնավ

Սիրտս չի՝ ուզում այս դիշեր գնալ նրանց խնձուքին:

Բայց պետք է գնամ: Տղա՛, դու առաջ գնա և ասա,

Վոր շուտով կըգամ:

Լամարլո

Գնում եմ, պարոն:

Առանձին՝ Ջեսիկայի

Որիորդ, դու նրան մի լսիր, նայիր լուսամուտից դուրս,

Յե՛վ մի քրիստոնյա այնտեղից կանցնի՝

Հրեա աղջկա աչքին արժանի:

Գնում է

Գալիս

Հագարի ծնունդն ի՞նչ եր ասում, հը՞:

Ջեսիկա

Վոչինչ, ինձ «մատա-բարով» եր ասում:

Շալոկ

Այդ փուչ կենդանին ախքան ել վատ չե, բայց
շատակեր ե,

Աշխատանքի մեջ դանդաղաշարժ ե խոտնջի նման,
Որը ցերեկով վալրենի կատվից շատ ե մրափում.

Իշամեղուններ չպետք ե մտնեն իմ փեթակի մեջ:

Դրա համար եմ նրան դուրս հանում.

Յեվ դուրս եմ հանում, վոր տամ մի մարդու, —

Նրա պարտք առած քսակը շուտով պարպիլու համար:

— Ներս գնա. յես ել շատ կարելի չե, վոր իսկույն
չետ գամ.

Ասածս արա, դռները փակիր.

Ինչ վոր լավ փակես, լավ ել կգտնես.

Դա մի առակ ե, վոր ամենևին խնայող մարդուն հին
չի յերևում:

Գնում ե

Ջեսիկա

Լավ, գնա քարով. և յեթե բախտիս մի փորձանք չգա, —

Յես ալս գիշեր հայր պիտի կորցնեմ, իսկ դու՝ մի
աղջիկ:

Գնում ե

ՏԵՍԱՐԱՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

Գալիս են Գրացի առնոն և Սալարինոն՝ զիմակավորված

Գրացիանո

Այս ծածկի տակ ե, վոր մեղ կորենցոն ասաց սպասենք:

Սալարինո

Բայց վորոշած ժամն անցել ե կարծես:

Գրացիանո

Ջարմանալի չե, վոր ուշանում ե իր ասած ժամից,
Սիրահարները միշտ ժամացույցից առաջ են ընկնում:

Սալարինո

Աֆրոդետելի աղափսիները սովոր են թռչել
Ո՛ր, տասն անգամ ավելի արագ՝

Նոր սիրո ուխտեր կնքելու համար,

Քան թե հարկադիր հավատարմութունն անխախտ
պահելու:

Գրացիանո

Միշտ ել այդպես ե. ով ե վեր կենում մի
հացկերույթից

Նույն խորթակով, վորով նստել եր.

Վճր ձին ե դառնում առանց ձանձրույթի իր լեկած
ձամբով,

Միևնույն թափով, վորով անցել եր առաջին անգամ:
Ամեն մի բանի հետապնդումը

Միշտ ավելի չե վողկվորիչ, քան նրա վայելքը:

Դրոշազարդ նավն, չերք ծափն ե մեկնում

նավահանգստից՝

Վճրքան նման ե մի խենթ պատանու, անառակ
վորդուն,

Յեվ ի՜նչպես նրան գրկում, գզվում ե ալն պոռնիկ
հողմը.

Բայց վճրքան նման անառակ վորդուն նա տուն ե
դառնում՝

Ջարդված կողերով և ծվեն-ծվեն առաքաստներով,

Հլուծված, գզգզված և պոռնիկ հողմից մուրացկան

դարձած:

Սարսիճն

Ահա Լորենցոն. մնացածը հետո:

Դալիս ե Լորենցոն

Լորենցո

Ա՛խ, բարեկամներ, ներեցեք վոր յես այսքան ուշացա:
 Յես չեմ ձեզ այսքան սպասեցնողը, այլ իմ զորձերն են:
 Յերը դուք ել հաճեք կնոջ գող դառնալ՝
 Յես ել ձեզ այսքան կսպասեմ սիրով:
 Դեհ, առաջ յեկեք, այստեղ ե ասլրում հրեա աներս:
 — Հե՛յ, ով կա տանը:

Վերելից յերելում ե Զեքիա Կազուտով

Ջեսիկա

Ո՞վ ես դու, ասա, վոր ել ավելի ասպհով լինեմ.
 Թեպետե ձայնդ չես ճանաչեցիր:

Լորենցո

Լորենցոն եմ չես, քո սիրեկանը:

Ջեսիկա

Լորենցոն՝ հաստատ, ե սիրեկանս՝ այդ ել անկասկած:
 Ել ո՞վ կա, վորին չես այսքան սիրեմ.
 Յեվ քեզնից բացի, ո՞վ կիմանա, վոր քեզ եմ
 սպասկանում:

Լորենցո

Յերեկնքն ու սիրեցիկս, վոր ի՞նչ ես:

Ջեսիկա

Բռնիր այս արկղը. — նկողութանն արժե:
 Լավ, վոր գիշեր ե ե ինձ չես տեսնում.
 Ամաչում եմ իմ այս ծպտած ձեռք.
 Բայց սերը կուր ե ե սիրողները
 Չեն տեսնում իրենց խենթութունները:
 Յեթե տեսնեիր, — կուզիրդուն ինքն ել անշուշ
 կամանչեր՝
 Տեսնելով ինչպես տղա չեմ դարձել:

Լորենցո

Յաճ իշխր, արի, դու պետք ե դառնաս իմ ջահակիրը:

Ջեսիկա

Ի՞նչ, իմ ամոթին ճրագն եր պակաս:
 Վոչ, իմ սիրելի, հայտնադործողի մի պաշտոն ե այդ,
 Իսկ չես պետք ունեմ ծածկադործության:

Լորենցո

Հենց այդ տղայի սիրուն հագուստը,
 Իմ անուշիկս, քեզ լավ ե ծածկում:
 Բայց շուտ արա, յեկ. խավար գիշերը փախուստ ե
 տալիս.
 Յեվ Բասանիոյի խնջուքում վաղուց սպասում են մեզ:

Ջեսիկա

Դռները փակեմ ե դուկատներով
 Մի քիչ ավելի ինձ վստիկադրեմ, ե խիռույն կգամ:

Էռասմուս ե վերելից

Դրացիան

Պողոսս վկա, հրեուհի չե, այլ իշխանուհի:

Լարեմցո

Նզովված լինեմ թե ամբողջ սրտով չսիրեմ նրան,
 Նա խելացի չե, յեթե ընդունակ եմ այդ դատելու,
 Յեւ սիրուն ե նա, չեթե աչքերս ճշմարտաւես են.
 Հավատարիմ ե, ինչպես ցուց տվեց.
 Յեւ ինչպես վոր կա՝ խելացի, սիրուն և հավատարիմ,
 Նրա տեղը թող իմ հավատարիմ հոգու մեջ լինի:

Ջ ե ա ի կ ա ն գալիս ե ներքեւ

Ահ, չեկամ: Գնանք, պարոններ, առանջ:
 Դիմակախաղի մեր ընկերները ստասում են մեզ:

Ջ ե ա ի կ ա ն յեւ Ս ա լ ա թ ի ն ու գնում եմ

գալիս ե Ա ն տ ո ն ի ու

Անտոնիո

Այդ ով կա այստեղ:

Քրացիանո

Սինիոր Անտոնիո:

Անտոնիո

Ահ, ախ, Գրացիանո, մյուսները մեր են:
 Քամը ինն ե այժմ. մեր ընկերները քեզ են սպասում.
 Դիմակահանդես չունենք այս գիշեր. քամին փոխվել ե.
 Սինիոր Բասանիոն ուղում ե խելուն ճանապարհ
 ընկնել,

Յես քսան հոգի ուղարկել եմ, վոր քեզ գտնեն բերեն:

Քրացիանո

Ահ, շատ ուրախ եմ, չես ավելի մեծ ցանկություն
 չունեմ,

Քան հենց այս գիշեր առաջատու բանալ և ճամբա
 ընկնել:

Գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅՈԹԵՐՈՐԿ

Բեկմոնա. մի սենյակ Գորցիայի տանը

Փողեր Մանուկ են Գորցիան, Մաբոքի իշխանը և նրանց

հետևորդները

Պորցիա

Գնացեք, բացեք վարագույրները,
 Ցուց տվեք տուփերն ագնիվ իշխանին
 — Հիմա ընտրեցեք:

Մարոֆի իօխան

Առաջին տուփը վոսկի յե և այս մակագիրն ունի,
 «Ով վոր ինձ ընտրե, կեսի, ինչ վոր ցատերի իղձն ե»:
 Յերկրորդը՝ արծաթ, այս ե խոստանում
 «Ով վոր ինձ ընտրե, կսանա՝ ինչի վոր արծանի յե»:
 Յեւ այս յերրորդը կոպիտ, կապարե,
 Ճիշտ իր պես կոպիտ մակագիր ունի
 «Ով վոր ինձ ընտրե, պես ե ինձ համար
 Տա յեւ վսանգե իր ամբողջ գույքը»:
 Ինչպես խմանամ թե ճիշտ եմ ընտրել:

Պորցիա

Իշխան, մի տուփում կա իմ պատկերը,
 Յեթե այն ընտրեք՝ ձեզ եմ պատկանում:

Մարտի իշխան

Թող ինձ չերկնքը ղեկավար լինի, Լավ, հիմա
տեսնեմ.

Մի նորից կարգամ մականգիրները.

Լավ, ի՞նչ ե ասում կապարե տուփը.

«Ով վոր ինձ րնտե, պե՛տ ե ինձ համար

ճա լել վստակի իր ամբողջ գույքը».

Վտանգե՛. ինչի՞. կապարի՞ համար. վտանգավոր տուփ:

Այո, այն մարդիկ, վոր սմեն վտանգ նկատի ունեն,

Այդ բանն անում են մեծ շահի հույսով.

Վտակեղեն հոգին փուչ բանի համար գետին չի թեքվի,

Յե՛վ յես ել վոչինչ չիմ վտանգելու կապարի համար:

Տեսնենք թե արծաթն ի՞նչ ե ասում մեզ իր կույս

չերանգով:

«Ով վոր ինձ րնտե, կոստնա՝ ինչին վոր արծանի յե»:

Ինչին վոր արծե՛. այստեղ կաց, Մարոք.

Կռիւր արծեքը անաչառ ձեռքով.

Յի՛թե դու ինքդ քո գինն իմանաս՝ բավական արծես,

Բայց կարելի չե, վոր այդ բավականն այնքան չլինի,

Վոր կարողանա որիորդին հասնել.

Սակայն վախենալ իմ արծանիքից՝

Նշանակում ե՛ թուլասիրտ լինել՝ այդպես ինքս ինձ

քիչ գնահատել:

Վորի՞ն արծան եմ. անշուշտ որիորդին եմ յես արծանի.

Այո, արծանի՛ թե իմ ծագումով ե թե իմ բախտով,

Թե իմ բնատուր, թե ստացական իմ շնորհքներով.

Բայց ել ավելի քան այս բոլորը, արծան եմ սիրով:

Ել ինչո՞ւ համար իզուր տատանվել, թող խելույն

բնորեմ.

Բայց մեկ ել տեսնեմ այս վտակու վրա փորագրվածը.

«Ով վոր ինձ րնտե, կեանի, ինչ վոր աստեի իղձն ե»:

Այո. որիորդն ե, նա յե բաղձալին ամբողջ աշխարհի.

Մարդիկ աշխարհի չորս անկյուններից այստեղ են

գալիս

Այս դեռ կենդանի սրբի պատկերին մի համբույր

տալու.

Մեծ Հրկանիայի անապատները

Յե՛վ Արարիայի ամալի, անմարդ լայնութունները

Այժմ դարձել են մեծ պողոտաներ, վորտեղից

անցնում,

Գալիս են հարուստ իշխանները չքնաղ Պորցիայի

համար.

Նուշիսիկ ջրալին մեծ կայնրութունը.

Վոր հալարաությամբ թուք ե վեր ժայթքում չերկնքի

դեմքին,

Ձի դառնում պատվար տֆո ոտաբներին,

Վորոնք անցնում են նրան՝ վորպես դետ,

Չքնաղ Պորցիային տեսնելու համար:

Այս յերեք տուփից մեկումն ե տհա

Նրա յերկնային, չքնաղ պատկերը:

Կարճդ ե արդյոք կապարե տուփը լինել այդ մեկը:

Մահացու մեղք ե այդպիսի ստոր մի բան մտածել.

Մեծ կոպտութուն ե նրան ամփոփել այդ մութ շիրմի

մեջ.

Կամ խորհե՛մ արդյոք թե պարփակված ե նա արծաթի

մեջ,

Ինչ վոր տասն անգամ պակաս գին ունի քան թե

գուտ վոսկին.

Ո՛հ, հանցավոր միտք, յերեք այսպիսի թանգադին

մի քար

Ձի շրջանակվել չեթե վոչ միայն աղնիվ վոսկու մեջ.

Անգլիայում կա մի վոսկե դրամ՝

Վրան դրոշմած հրեշտակի պատկեր.

Այնտեղ հրեշտակը վոսկու վրան է,

Այստեղ մի հրեշտակ պառկած է ներսը, վոսկի
անկողնում:

Տվեք բանալին, այս եմ ընտրում չես, և հաջողութուն:

Պոքիա

Ահա բանալին. չեթե պատկերս սրա մեջ լինի,

Յես ձերն եմ, իշխան:

Բաց է անում վոսկե տուփը

Մարտի իշխան

Դժոխք, ի՞նչ է այս, մեռելի կմախք,

Աչքի խոռոչում ծալծված մի թուղթ.

Կարդամ գրվածը.

Կորդում է

Ամեն փայլուն վոսկի չե,

Լսել ես խոսքն այս խելոք.

Շատ մարդ իր կյանքն է ծախել,

Վոր յերես տեսի լոկ.

Շատ վոսկեգոծ շիրիմներ

Ներսից լի յեն վորդերով.

Թե գլխիդ մեջ խելք լինիր,

Վորքան խիզախ ես սրով՝

Յեթե մարմնով դեռահաս,

Խելքով հասուն լինեյիր,

Ավելի լավ պատասխան

Պիտի անդուշտ առնեյիր,

Քան այս. — «դնաս դու բարձր

Հույսերդ յելան ի դերև»:

Այն, ի դերև. և ջանքերս իզճեր.

Գնա, ջերմութուն, յեկ մահվան սառույց.

Մնաս բարով, Պորցիա, խիստ լիքն է սիրտս,

Յերկար հրաժեշտ ասելու համար:

Այսպես են մեկնում բախտ կորցնողները:

Դուքս է գնում իր հետեվորդներով: Փոքրի ճայն

Պոքիա

Լավ ազատվեցինք: Գնացեք քաշեք վարագույրները:

Յերանի հենց միշտ այսպիսի մարդիկ ինձ այսպես
ընտրեն:

Դուքս է գնում

ՏԵՍԱՐԱՆ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

Վենետիկ՝ մի փողոց

Գալիս են Ս ա լ ա Ր ի ն ո՞ն և Ս ո լ ա ն ի ո՞ն:

Սալարինո

Յես քեզ ասում եմ՝ ինքս տեսա, վոր Բառանիոն
մեկնեց,

Գրացիանոն ել գնաց նրա հետ.

Բայց նրանց նավում Լորենցոն չկար:

Սալարինո

Անզգամ հրեան գողում-գողումով դուքսին զարթեցրեց,

Յեվ նա նրա հետ իսկույն գնացին,

Վոր Բառանիոյի նավը խուզարկեն:

Սալարինո

Բայց շատ ուշ հասավ. նավը մեկնել եր

Յեւ աշխտեղ մարդիկ հայտնեցին Դուքսին,
Վոր Լորենցոյին իր սրտաբորբով Զատկայի հետ
Մի գոնդոլի մեջ տեսնող ե յեղել:
Անտոնիոն Դուքսին հավաստիացրեց,
Վոր Բասանիոյի նավի մեջ չեյին:

Ապագիս

Յերբեք չեմ տեսել այնքան անհեթեթ մի
կատաղութուն,
Այնչափ ալանդակ, այնչափ քինալից, այնչափ
փոփոխուն,
Քան շուքն հրեայի կատաղութունը մեր փողոցներում:
«Ո՛հ, իմ աղջիկս, ո՛հ, դուկատներս, ո՛հ, իմ աղջիկս
Քրիստոնյայի հետ իմ տընից փախչի.
Ո՛հ իմ քրիստոնյա այն դուկատները.
Ո՛հ, արդարութուն, որե՛նք, դուկատներ, ո՛հ իմ
աղջիկը.
Մի կընքված քսակ. ո՛հ, յերկու քսակ լի դուկատներով,
Յերկդուկատներով. հարազատ աղջիկս ինձնից
գողանա

Յեւ գոհարները, յերկու մեծ ակներ,
Յերկու թանգադին, աննման ակներ
Դուատրս գողանա: Ո՛հ, արդարութուն. դա՛նք աղջկաս,
Ակները մոտն են, իմ դուկատներն՝ ելք:

Սալարինո

Սմբողջ քաղաքի տղերքն ընկել են նրա լստից,
Ազադակում են, — «ո՛հ, իմ ակները, ո՛հ, իմ աղջիկը,
Ո՛հ, դուկատներս»:

Սոլսնիո

Թող չմոռանա բարի Անտոնիոն իր պարտքի ուրը,
Թե չե, սրա տեղ նա կվճարե:

Սալարինո

Հա, միտս ընկավ.
Լսիր, հենց յերեկ խոսում եյի մի Ֆրանսիացու հետ,
Յեւ նա ինձ պատմեց, թե, այն հեղ ծովում,
Վոր բաժանում ե Անգլիացիներն Ֆրանսիացիներէից,
Մեր յերկրի մի նավ՝ ապրանքներով լի՝ խոր
ընկղմվել ե.
Նա պատմեց թե չե՝ չեա միտ բերեցի մեր
Անտոնիոյին,
Մտքումս տասցի՝ լերանի նրա նավը չլինի:

Սոլսնիո

Դու շատ լավ կանես, վոր Անտոնիոյին լսածդ
պատմես,
Բայց հանկարծ չասես, կարող ե նրան խիստ սաստիկ
ցնցել:

Սալարինո

Նրա պես բարի ե աղնիվ մի մարդ չկա աշխարհում:
Յես տեսա, յերբ վոր նա ե Բասանիոն բաժանվում
եկին.

Բասանիոն տասց, — «մի քիչ կշտապեմ, վոր շուտ չեա
դառնամ»:

Նա պատասխանեց, — «Այդպես բան չանես.
Յեւ չիչապեսս գործդ ինձ համար, բարի Բասանիո.
Այնքան կաց այնտեղ, մինչև կհասնի ճիշտ ժամանակը,

Իսկ այն մուրհակը, վոր լեւ տվել եմ հրեայի ձեռքը,
Թող չպղտորեն քո սիրող սիրտը. քեզ ուրախ պահիր,
Յեւ ամբողջ միտքդ նվիրիր միայն
հարսնախոսության,

Միւր աջնալիսի ազնիվ ցույցերի,
Ինչպես քեզ պատշաճ յերևա այնտեղ:
Յեւ այդ առելիս՝ աչքերն արցունքով լցված լինելով՝
Դեմքը շուռ տվեց, և ձեռքը փաթեց նրա մեջքի
շուրջ.

Յեւ սքանչելի զգայուն սիրով
Իր բարեկամի ձեռքը պինդ սեղմեց.
Յեւ բաժանվեցին այդպես իրարից:

Սոլամիո

Կարծես աշխարհը նա Բասանիոյի համար է սիրում:
Յեւ, գնանք, խնդրեմ, և գտնենք նրան
Յեւ մի վորեւե լավ զվարճությամբ
Փարատենք նրա սրտի թախիժը:

Սալառ Են

Այո, լեկ գնանք:

Գնում են

ՏԵՍԱՐԱՆ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

Քելմնա, մի սրահ Պորցիայի տանը
Մանուկ են Նեքիոան և մի ծառա

Ներիսա

Շուտ, շուտ, խնդրում եմ. իսկույն լեւ քաշիր
վարագույրները.

Արագոնի տերն արդեն չերգվել է,
Յեւ այս ընդհանուր կգա ընտրելու:

Փողեք, գալիս են Արագոնի լիշտանը
և Պորցիան իրենց հետերգներով

Պորցիա

Տեսեք, այնտեղ են այն լերեք տուփը, հարդելի իշխան,
Յեթե ընտրեք այն, վորի մեջն եմ լեւ,
Մեր ամուսնության ծեսերը իսկույն պետք է կատարվեն.
Իսկ թե վրիպեք, ազնիվ տեր, պետք է առանց
մի խոսքի

Մեկնեք այստեղից:

Արագոնի իշխան

Այո, չերդումով պարտք եմ ստանձնել պահել
լերեք բան,
Առաջին, չասել վոչ վոքի՝ թե լեւ վոք տուփն եմ
ընտրել
Յերկրորդ, ընտրությամբ լեթե վրիպեմ,
Իմ կյանքում մեկ էլ վոչ մի աղջկա ձեռքը չխնդրեմ.
Յեւ չերրորդ, լեթե բախտս չոգնե ինձ իմ
ընտրության մեջ,

Ձեզ հրաժեշտ տալ և իսկույն մեկնել:

Պորցիա

Ով վոր անարժան լո՛ւ անձի համար վիճակ է հանում.
Յերդում է անում այդ պայմանները անխախտ պահելու:

Արագոնի իշխան

Յեւ էլ պատրաստ եմ. Բախտավորութուն իմ
սրտի հույսին:

— Վոսկի և արծաթ և անպետք կապար,
 «Ով վոր ինձ քնսրե, պեսք ե ինձ համար
 Տա յեվ վսանգո իր ամբողջ գուլք»:
 Ավելի սիրուն պետք ե լինելիք,
 Վոր ամբողջ դուշքս քեզ համար տալի կամ վտանգելի:
 Լավ, ի՞նչ ե ասում վոսկեղեն տուփը. այս մեկը տեսնենք:
 «Ով վոր ինձ քնսրե, կռահի՝ ինչ վոր ռասերի իղձն ե»
 Շատերն իղձը. «շատեր»ը հիմար ամբոխն ե,
 Վոր միշտ տարվում ե արտաքին տեսքով
 Յեվ չի իմանում ավելի քան աչն,
 Ինչ սովորեցնում ե հիմար աչքը.
 Վոր չերեք ներսը չի հետազոտում, ծիծեռնակի պես՝
 Բուշնը շինում ե բացթող տեղում, միշտ դրսի պատին,
 Միշտ փորձանքի մեջ և ճամբի վրա:
 Վոչ, յիս չեմ ուզում ընտրել աչն, ինչ վոր շատերի
 իղձն ե.

Ձեմ ուզում լինել գաղափարակից հասարակ մարդկանց.
 Դասվել բարբարոս ամբոխի շարքում.
 Յես քեզ եմ գալիս, արծաթ գանձարան.
 Մեկ ել ասա ինձ տխրողս ի՞նչ ե:
 «Ով վոր ինձ քնսրե, կսանա՝ ինչին վոր արժանի յե»:
 Յեվ լավ ե ասված: Ինչո՞ւ մարդ ճգնի իր բախտը խաբել,
 Յեվ հասնել պատվի, յերբ արժանիքի գրոշմ չի կրում.
 Թող չհավակնի վոչ վոք ստանձնել մի իշխանութուն,
 Թե արժանի չէ: Ո՞հ, յերանի թե դիրք, պաշտոն
 ու փառք

Կեղծ միջոցներով ձեռք չբերվելին,
 Յեվ անրիծ պատիվն ստացվեր միայն
 Պատիվ կրողի արժանիքներով. և աչն ժամանակ՝

Վորքան գլուխներ, ալժամ անգլխարկ, պետք ե
 ծածկվելին,
 Յեվ վորքան մարդիկ, վոր հրամայում են, պետք
 ե լսելին,
 Վորքան ստորին, չնչին ռամկութուն պետք ե դուրս
 նետվեր

Ճշմարիտ պատվի սերունդի միջից.
 Յեվ վորքան պատիվ պետք ե վեր հանվեր
 Ժամանակների ավերածութան և հարդի միջից,
 Յեվ նոր փայլ առնելու: Բայց դամ ընտրութանս,
 «Ով վոր ինձ քնսրե, կսանա՝ ինչին վոր արժանի յե»:
 Ընդունում եմ աչն, ինչին արժան եմ,
 Տվեք ուրեմն ինձ սրա բանալին,
 Յեվ անմիջապես թող բախտս բացվի:

Բաց ե անում արծաթե տուփը

Պորցիա

Շատ մեծ հապաղում գտածիդ համար:

Արագոնի իշխան

Այս ի՞նչ եմ տեսնում. մի խենթի պատկեր,
 Աչքով ե անում, և մի թղթիկ ե ինձ առաջարկում:
 Կարդամ գրվածը: Վորքան տարբեր ես դու Պորցիայից.
 Վորքան տարբեր են և իմ հույսերը իմ արժանիքից:
 «Ով վոր ինձ քնսրե, նա կսանա սյն, ինչին վոր արժե»:
 Միթե ավելի արժանիք չունեմ մի խենթի գլխից:
 Ա՞յսքան ե գինս. այսքան են միայն արժանիքներս:

Պորցիա

Հանցանքն ուրիշ ե, դատելը՝ ուրիշ,
 Յերկու դերեր են իրար հակառակ:

Արագոնի իշխան (կարդում է)

Ճիշտ յոթ անգամ հնուցի մեջ
 Հուրը սրան փորձել է,
 Այն խելացին, վոր ճիշտ ընտրել,
 Յոթ բովեց ել անցել է:
 Շատ մարդիկ կան պատրանք սիրող,
 Նրանց բախտը ստվեր է:
 Հիմար շատ կա արծաթազոծ,
 Սա ել նրանց ընկեր է:
 Ինչ կին ել վոր սուղես առնել՝
 Քեզ հարմարը լոկ յես եմ:
 Գեհ, ջուտ արա, ճամբա ընկիր,
 Դնաս բարով քեզ ասեմ:

Ավելի խենթ կլինեմ,
 Յեթե խսկույն չմեկնեմ:
 Մի խենթ գլուխ ունեյի
 Այն ժամանակ, յերբ յեկա,
 Իսկ հիմա, յերբ մեկնում եմ,
 Մեկի տեղը յերկուս կա:
 Մնաս բարով, Տիրուհի,
 Յերգութիւն լավ կպահեմ:
 Յես իմ բախտի խստութիւնն
 Համբերութեամբ կտանեմ:

Արագոնի իշխանը մեկնում է իր շքամբով

Պարցիա

Այսպես. ճրագը թիթեռին ալրեց:
 Այս տրամաբանող խենթերն՝ ընտրելիս՝
 Խելք բանեցնելով՝ խաղը կորցնում են:

Ներիսա

Այն հին առածը շատ պատվական է,
 «Կին ու կախաղան կույր բախտի բան են»:

մտնում է մի ծառա

Ծառա

Որիորդը հար է:

Պարցիա

Այստեղ. պարոնը ի՞նչ է հրամայում:

Ծառա

Ազնիվ որիորդ, մի վեհեմտիկցի տղա նոր հասավ
 Ձեր դռան առաջ. նա իր տիրոջից առաջ է ընկել
 Նրա գալուստը հայտնելու համար:
 Իր տիրոջ կողմից շատ շոշափելի վողջույն է բերել,
 Այսինքն բացի քաղցր խոսքերից և հարգանքներից,
 Շատ լավ ընծաներ: Յերբեք չեմ տեսել
 Այսքան սիրելի սիրային դեսպան:
 Յերբեք չի չեկել այնքան հաճելի ապրիլյան մի որ՝
 Ավետիս տալու, թե մոտենում է փարթամ ամառը,
 Ինչպես այսպիսի մի առաջընթաց՝ տիրոջ առջևից:

Պարցիա

Հերիք է, խնդրեմ. այնքան գովեցիր,
 Այնքան գործ դրիր տուն որովա խելքդ,
 Վոր վախենում եմ՝ քիչ հետո ասես, թե՛ ազգականդ է:
 Արի, Ներիսա, խիստ անհամբեր եմ
 Հիմա կուպիտի քաղաքավարի պատգամաբերին
 Տեսնելու համար:

Ներիսա

Բասանիոն, Տեր Սեր, յեթե քո կամքն է:

Դուք եմ գնում

ԱՐԱՐՎԱԾ ՅԵՐՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ՝

Վերհարկ. մի փողոց

Գալիս եւ Սուլանիոն եւ Սալարինոն

Սոլամինո

Ասա տեսնենք, ի՞նչ լուր կա Ռիալտոյում:

Սալարինո

Դեռ համառորեն շրջում եւ այն լուրը՝ թե Անտոնիոյի նավերից մեկը՝ շատ թանգազին ապրանքով՝ ընկղմվիլ եւ Նեղուցում, Տեղի անունը կարծեմ Գուդվինս եւ, խիստ վտանգավոր մի ծանծաղուտ եւ, վոր շատերի տունն եւ քանդել, եւ ուր, ինչպիս պատմում են, շատ մեծ նավերի կմախքներ կան թաղված, չեթե միայն շաղակրատ համբալի այս անգամ ճշմարտախոս մի կին լինի:

Սոլամինո

Յանկանում եմ վոր նա այս դեպքում ավելի ստախտս լինի, քան վանձաֆիլ կրծող բոլոր սանամիրները, կամ այն պառաջները, վորոնք իրենց հարեաններին ուզում են հավատացնել, թե իրենց լերբորդ ամուսնու մեռնելու ժամանակ լաց են չեղել... Բայց ճշմարտն այն եւ, վոր... առանց ավելորդաբանութեան մեջ ընկնելու եւ առանց խոսակցութեան սովորական պողոտայից թեքվելու, — բարի Անտոնիոն, պարկեշտ Անտո-

նիոն... ի՞նչ տխուրոս ասեմ, վոր նրա անվան արժանավոր ընկեր լինի...

Սալարինո

Դե լավ, վերջակետը դիւ:

Սոլամինո

Հա, ի՞նչ ասացիր: Այո, վերջաբանն այն եւ, վոր նրա նավերից մեկը ընկղմվիլ եւ:

Սալարինո

Յերանի թե հենց այդ լինի նրա վերջին կորուստը:

Սոլամինո

Շուտ ասեմ՝ ամեն, գուցե սատանան աղոթքս ընհատե, Վորովհետեւ ահա գալիս եւ նա՝ մի հրեայի կերպարանքով:

Գալիս եւ Շալլոկ

Հա, ի՞նչ կա, Շալլոկ, ի՞նչ լուր վաճառականների մոտ:

Շալլոկ

Ի հարկե դիտեք աղջկաս փախչելը, ի հարկե գիտեք, ձեզանից լավ ել ով կլմանար:

Սալարինո

Ճիշտ եւ. յես ճանաչում եյի այն դերձակին, վոր աղջկադ համար շինեց թևեր, վորոնցով նա թռավ:

Սոլամինո

Յեվ Շալլոկը շատ լավ գիտեր, վոր թռչնակը թև եր հանել. այդ թռչունները բոլորն ել այնպես են ստեղծված, վոր պետք ե մի որ բույնից թռչն:

Շալոկ

Անիծվի նա իր արարքի համար:

Սալարինո

Այո, կանիծվի, յեթե դատավորը սատանան լինի:

Շալոկ

Իմ սեփական միս ու արյունս ըմբոստանամ...

Սոլանիո

Թե՛հ չերեսիդ, ծեր շուն, աչդ տարիքիդ մեջ ել արյունդ ըմբոստանում ե:

Շալոկ

Ասում եմ աղջիկս իմ սեփական միս ու արյունս ե:

Սալարինո

Քո և նրա մսի միջև ավելի մեծ տարբերություն կա, քան թե սև ուլունքի և փղոսկրի միջև. ավելի մեծ զանազանություն կա քո և նրա արյան միջև, քան թե կարմիր և հոհնոսյան դինիների միջև: Բայց, ասա տեսնենք, դու ել լսել ես, վոր Անտոնիոն ծովի վրա կորուստ ե ունեցել:

Շալոկ

Այդ ել ինձ մի ուրիշ փաստ: Այդ սնանկը, աչդ շունը, վոր հիմա չի համարձակվում մարդկանց աչքին չերեալ Ռիալտոյում. աչդ մուրացկանը, վոր այնպես կոկիկ, հագնված շուկա չեր գալիս, թող իր մուրհակը չմոռանա. վաշխառու չեր կանչում ինձ, թող մուրհակը չմոռանա, Քրիստոսի սիրուն փող եր պարտք տալիս, թող մուրհակը չմոռանա:

Սալարինո

Բահ, վստահ եմ, յեթե նա ժամանակին մուրհակը չհանգցնի, դու հո նրա մսից չես կտրելու. ի՞նչ բանի չե պետք:

Շալոկ

Ձուկ բռնելու խաչժ կլինի. վոչնչի ել պետք չլինի՝ իմ վրեժին գոնե հագուրդ կտա: Ինձ խաչտառակ եր անում: Կես միլիոն շահից զրկել ե ինձ. ֆլամաներիս վրա ծիծաղում եր, վաստակներս ծաղրում, ազգս անարգում եր, առևտուրս խանդարում եր, բարեկամներիս սառեցնում եր, չարեկամներիս բորբոքում եր: Յեվ ի՞նչ պատճառով. այն՝ վոր յես հրեա լիս: Ի՞նչ ե, հրեան աչք չունի, հրեան ձեռք չունի, որգաններ չունի, անդամներ, դժայարաններ, հակումներ, կրքեր չունի. նույն կերակրով չի սնվում. նույն դենքերով չի վիրավորվում. նույն հիվանդություններին լինեթակա չի. նույն դեղերով չի բժշկվում. ամառը չի շոգում, ձմեռը չի մրսում, ճիշտ այնպես, ինչպես քրիստոնյան: Յեթե մեղ ծակոտեք՝ արյուն չի դուրս գա, յեթե խողտացնեք՝ չիք ծիծաղի, յեթե թունավորեք՝ չիք մեռնի. յեթե մեղ անարգեք՝ չպետք ե վրեժխնդիր լինենք: Յեթե ուրիշ բոլոր բաների մեջ ձեզ նման ենք՝ աչդ բանով ել ձեզ նման ենք: Յեթե մի հրեա մի քրիստոնյայի չարություն անի, ի՞նչ ե քրիստոնյայի անհիշարությունը: Վրեժ: Յեթե մի քրիստոնյա մի հրեայի չարություն անի՝ ի՞նչ պետք ե լինի նրա անհիշարությունը՝ քրիստոնյայից որինակ վերցնելով, չի վոր վրեժ: Ի՞նչ անպիտանություն, վոր ինձ սովորեցնես, յես ել նույնը գործ կդնեմ:

և ինձնից վատ մարդ չկա՝ չեթե սովորեցրածի վրա մի բան ել չավելացնեմ:

Գալիս ե Ամտոսիոյի ծառած

Ծառած

Պարոններ, իմ տերս, Անտոնիոն, տանն ե և ցանկանում ե ձեզ յերկուսիդ տեսնել:

Սալարիոս

Մենք ամեն տեղ փնտրում եյինք նրան:

Գալիս ե Տյուբալը

Սալարիոս

Ահա մի յերկրորդը նույն ցեղից, յերրորդը գտնել սրանց զուգակից՝ անկարելի կլինի, չեթե ինքը սատանան հրեա չդառնա:

Սալարիոս, Սալարիոսն յեկ ծառած գնում եմ

Շալլոկ

Խնչ կա, Տյուբալ. ի՞նչ լուր Զենովայից. աղջկատ դամբ:

Տյուբալ

Շատ տեղերով անցա, ուր նրան տեսել եյին, բայց չկարողացա գտնել:

Շալլոկ

Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ. ագամանդս գնաց. յերկու հազար դուկատ եր նստել ինձ Թրանկֆուրտում: Անհծքը նոր ե թափվում մեր ազգի գլխին. յես յերբեք այդ այնպես չեմ զգացել, ինչպես հիմա: Յերկու հազար դուկատ աղտեղ, և դեռ ուրիշ թանգազին, անգլին գո-

հարներ: Յերանի՛ աղջկա մեռած ընկներ վոտքերիս առաջ՝ գոհարներն ականջին: Յերանի թե պատանված ընկներ վոտքերիս առաջ և դուկատները դագաղի մեջ: Վե՛հ մի լուր. վոչի՛նչ. և դեռ, ո՞վ գիտե, վորքան ել ծախք արած կլինես՝ փնտռելու համար: Վա՛յ, վա՛յ, քնած քնածի վրա. այսքան դողը տարավ, այսքան ել գողին գտնելու համար. և վե՛հ մի գոհացում, վե՛հ մի վրեժ, ամեն մի ձախորդութուն պետք ե հենց իմ գլխին դա. ամեն հառաչանք հենց իմ կրծքից պետք ե դուրս գա, և ամեն արտասուք, հենց իմ աչքերից:

Տյուբալ

Այո, ուրիշներ ել կան դժբախտության հանդիպած, որինակ՝ Անտոնիոն, ինչպես Զենովայում լսեցի...

Շալլոկ

Խնչ, ի՞նչ, ի՞նչ անբախտութիւն. անբախտութիւն:

Տյուբալ

Նրա մեծ նավերից մեկը, վոր Տրիպոլից եր գալիս, խորտակվել ե:

Շալլոկ

Փառք քեզ, աստված, փառք քեզ. ճշմարիտ ե, ճիշտ ե:

Տյուբալ

Յես ինքս խոսեցի այդ նավի մի քանի նավաստիներին հետ, վորոնք նավաբեկութունից աղատվել եյին:

Շալլոկ

Շնորհակալ եմ, սիրելի Տյուբալ. բարի լուր, բարի լուր, հա՛, հա՛. Ո՛ւր, Զենովայի՞ն:

Տյուբալ

Ինչպես լսեցի, աղջիկդ Ջենովայում մի գիշերվա
մեջ ութսուն դուկատ ե ծախսել:

Եայրն

Ա՛խ, դու դաշնուն ես խրոմ սիրտս: Ել փողերիս
լերեսը հեմ տեսնի:
Ութսուն դուկատ մի գիշերվա մեջ. ութսուն դուկատ:

Տյուբալ

Անտոնիոյի պարտատերերից մի քանի հոգի ինձ հետ
Վենետիկ լսկան.
Յերգիվում են, վոր Անտոնիոն անպատճառ կտար կընկնի:

Եայրն

Ինչպես ուրախ եմ. այնքան տանջեմ նրան, այնքան
չարչարեմ,
վոր... ինչպես ուրախ եմ:

Տյուբալ

Հենց նրանցից մեկը մի մատանի ցույց տվեց
ինձ, վոր առել եր քո աղջկանից, տեղը մի կապիկ
տալով:

Եայրն

Կրճկ թափվի գլխին: Դու ինձ չարչարում ես,
Տյուբալ: Իմ փրուկան եր, Լիան եր ինձ տվել, չերբ
դեռ չելի ամուսնացել: Մի ամբողջ հոտ կապիկներին
հետ յես չեյի փոխի այն:

Տյուբալ

Բայց Անտոնիոն հաստատ անաքանդ ե լեղել:

Եայրն

Հա՛, ճիշտ ե, ճիշտ ե: Գնա՛, Տյուբալ, գնա մի դատա-
րանի բարապան գտիր ինձ համար. տանսնինդ որ
առաջ պատվիրիլ. չեթե դրամը ժամանակին չվճարե,
պետք ե սիրտը դուրս պոկիմ: Յեթե նա Վենետիկում
չլինի, ինչ առևտուր վոր ուզեմ՝ կարող եմ անել: Գնա,
գնա, Տյուբալ, և հետո չեկ, ինձ Սինագոգում գտիր:
Գնա, բարի Տյուբալ, Սինագոգում, Տյուբալ:

գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Բեմոնտ. մի սրահ Պորցիայի տանը
Մտնում են Բասանիոն, Պորցիան,
Գրոցիանոն, Ներիսան և ծառաներ

Պորցիա

Կացեք, խնդրում եմ. փորձելուց առաջ մի յերկու որ ել
Դեռ սպասեցեք: Սխալ ընտրելով՝
Ինձ կզրկեք ձեր ընկերությունից: Սպասեցեք մի քիչ:
Մերտս ասում ե, — թեև սեր չե ալդ, —
Թե ձեզ կորցնել չեյի կամենա. և շատ լավ գիտեք,
Վոր ատելություն այդպիսի խորհուրդ չի տալիս չերբեք:
Սակայն գուցե դուք ինձ հասկանաք, —
— Բայց լեղու չունի մի սիրող աղջիկ, այլ միայն
խոհեր, —

Պիտի ուզելի մի յերկու ամիս պահել ձեզ ախտեղ,
Նախքան ինձ համար վիճակ հանելիք:
Յես կարող ելի սոյորեցնել ձեզ, վոր ուղիղ ընտրեք.
Բայց դա կլինի իմ խոստման դրժում,

Յես ուխտադրուժ չեմ լինի ցերեքը,
Այսպես ուրեմն գուցե վրիպեք.
Բայց չեթե վրիպեք, չերանի կտամ վոր մեղք դործեյի,
Այսինքն ուխտս դրժած լինեի:
Այն, ձեր աչքերը, նրանք ինձ դուրթել, և ինձ
կլիսել են.

Մեկ կեսս ձերն ե, մյուս կեսս... ձերն ե.
Ուղեցի ասել՝ մյուս կեսս իմն ե.
Բայց չեթե իմն ե, ուրեմն ձերն ե. բոլորը ձերն ե.
Անպիտան ախարհ, վոր թուժ ե դնում
Իրավատերի և նրա արդար իրավունքի մեջ.
Այսպես ուրեմն, թեև յես ձերն եմ, դարձյալ ձերը չեմ,
Յեթե չլինեմ ձերը, թող բախտի գլխին հուր թափվի,
վոչ թե իմ գլխին:
Ի՞նչ շատ եմ խոսում. բայց շատ եմ խոսում,
վոր դանդաղեցնեմ այս ժամանակը, ձգեմ, յերկարեմ,
Այդպես ուշացնեմ ձեր ընտրությունը:

Բասանիո

Թողեք, վոր ընտրեմ.
Այդպես ինչպես կամ, ցավի անիվին կուպված եմ
կարծես:

Պարցիա

Ցավի անիվին. Բասանիո, ուրեմն խոստովանեցեք,
Թե՝ ձեր սիրտ մեջ ինչ դավ ե խառնված:

Բասանիո

Վոչ մի դավ, բացի անվատահուժյան այն ագեղ
դավից,
վոր վախ ե տալիս՝ թե չարժանանամ սրտիս փափագին:

Այնքան կարող ե ձյունի և հրի միջև սեր լինել,
Վորքան կարող ե դավաճանություն լինել սիրուս մեջ:

Պարցիա

Բայց վախենում եմ, վոր դուք տանջվածի խոսքեր
եք ասում,
Յերբ մարդ ամեն բան կասե ստիպված:

Բասանիո

Կյանք խոստացեք ինձ, և յես ամեն բան կխոստովանեմ:

Պարցիա

Խոստովանեցեք և կյանք կատանաք:

Բասանիո

Յեթե ասելիք՝ խոստովանեցեք և սեր կատանաք,
Հինց այդ կլինեի խոստովանանքիս բուն եյությունը:
Անուշ չարչարանք, յերբ չարչարողս
Պատասխաններ ե դնում բերանս, վոր ինձ աղատե:
Բայց դիմեմ բախտիս և այս տուգներին:

վարագայրները յետ եմ քաշում տափերի աղբվից

Պարցիա

Անուշ, ուրեմն. դրանցից մեկում յես եմ ամփոփված.
Յեթե սիրում եք՝ դուք ինձ կգտնեք:
Յեա կաց, Ներխա, և դուք ամենքդ, մեկ կողմ
քաշվեցեք:

Թող հնչի նվագն, յերբ նա ընտրում ե,
Վոր, չեթե վրիպի, կարապի նման վախճան ստանա
Յեվ անեանա յերաժշտությամբ:

Համեմատությունն ավելի լրիվ դարձնելու համար՝
 Ասեմ, թող աչքերս դառնան լճակներ,
 Զրե անկողին, ուր նա հոգին տա:
 Բայց գուցե շահի, և այն ժամանակ լինի և նվազը:
 Նվազն այդ դեպքում հենց այն ցնծալից շեփորաձայնն է,
 Յերբ հավատարիմ հպատակները գլուխ են տալիս
 Նոր թագադրված իրենց արքային: —
 Կամ ակորժալուր աչն հնչյուններն են, վոր արեծագին
 Զարթեցնում են մեղմ, անուշ անուրջով քնած փեսային
 Յեվ հրավիրում դեպի հարսանիք:
 Գնում է հիմա նա նուշնքան հպարտ,
 Բայց շատ ավելի սիրալից սրտով, քան Ալիդեհսը,
 Յերբ նա աղատեց հեծող Տրոյան՝ ծովի հրեշին
 Կույսեր հանձնելու մշտական տուրքից: Յեվ զոհը չես եմ,
 Իսկ կանգնածները՝ Դարտանյան կանաչք, վորոհք
 յեկեկ են
 Լալագին դեմքով պայքարի յեկքը զխեղու համար:
 Գնա, Հերկուլես, ապրի՛ր և կապրեմ:
 Յես շատ ավելի անձկալից սրտով նայում եմ կռվին,
 Քան դու, վոր հիմա կռվի չես դնում:

հնչում է յերածշառքյունը. մի յերգ, միջ Բասանին գնում է
 վիճակահաճաքյան տուփերն յեվ խորհում

Յերգ

Տարփանքն ուր է սկսվում,
 Արդյոք գլխում, թե՞ սրտում,
 Այնտեղ լինչպես է ծնվում.
 Յեվ ինչո՞վ է նա սնվում.

Պատասխան տուր,
 Պատասխան:

Աչքերում է նա ծնվում,
 Հայացքներով է սնվում.
 Ուր ծնվում է, այնտեղ նա
 Հանդչում է, վոր մահանա
 Թող ամենքս միահանդ
 Հնչեցնենք մի մահազանգ:
 Յես սկսեմ,—դինգը-դանգ:

Ամենքը

Դինգը-դանգ, մահազանգ:

Բասանին

Արտաքին տեսքը շատ քիչ անգամ է ներսին
 նմանվում.

Աշխարհն անդադար խաբվում է դարդից:
 Որենքի առաջ կամ արդյոք մի դատ,
 Վորքան ել դադիր, անարդար լինի,
 Վոր ակորժեցի մի ձայնի կողմից գովաբանվելով,
 Իր չար յերեսը չըստվերապատե.
 Յեվ կրոնի մեջ վո՞րն է այն անարգ մոլորությունը,
 Վոր խոփու դեմքով մի կրոնավոր չսրբագործե,
 Զվավերացնի այդ մի սրբազան վկայությամբ ել՝
 Վարադուրելով տղեղությունը գեղեցիկ զարդով:
 Զկա մեզ հայտնի վոչ մի մոլություն, վոր արտաքինից
 Առաքինության նշան չունենա: Վորքան յերկշտաներ,
 Վորոնց սրտերը ավազի նման փութի ու խախուռ են,
 Մի Հերկուլեսի կամ դու Արեսի մոլորք են կրում,
 Բայց նրանց ներսը յեթե քննի մարդ՝
 Կաթի պես ճեմմակ լիարդ կդանե.
 Նրանք քաջության մաղբի են պահում
 Վոր վախկոտ դեմքին ահարկու տեսք տան:
 Հիմա դիտեցեք գեղեցկությունը,

Կտեսնեք, վոր նա շինծու չե, գնված.
Բնությունն աշխտեղ հրաշք ե գործում.
Ինչքան վոր կանայք ծանր են պճնանքով, թեթև են
բարքով.

Այսպես, այն գանգուր ե ոճադալար վոսկի վարսերը
Վոր սիրուն կարծված մի կնոջ գլխին
Ուղղում են ուրախ զեփուռների հետ,
Հաճախ ոժիտն են մի չերկրորդ գլխի,
Իսկ նրանց անող իսկական գանգը գերեզմանումն ե,
Այսպես՝ պճնանքը խարդախ չեղերքն ե մի խիստ
նենդ ծովի.

Շքեղ շղարչն ե, վոր քողարկում ե հնդիկ գեղունուն.
Մի խոսքով պճնանքն այն առերևույթ
ճշմարտությունն ե,

Վոր միշտ հագնում ե ճարպիկ աշխարհը՝
Նույնիսկ ամենից խելացիներին վորսալու համար:
Ուրեմն, ո՛վ դու, շողշողուն վոսկի,
Կարծր կերակուր արքա Միդասի, չեմ ուզում չես քեզ.
Վոչ ել քեզ, արծաթ, գոհե՛կ ստրուկ
Վոր վաղ ես տալիս մի ձեռքից մյուս Բայց դո՛ւ,
սին կապար,

Դու վոր ավելի սպառնացող ես, քան թե խոստացող,
Քու գունատ տեսքը ազդում ե վրաս
Ավելի քան թե պերճախոսություն.
Քեզ եմ չես ընտրում, ե արդյունքը թող
ցնծություն լինի.

Պորցիա

Ինչպես իմ բոլոր մյուս հուզումները ցնդում են,
կորչում՝

Կասկածոտ մտքեր, շտապ վերահաս հուսահատություն,
Դողահար չերկյուղ, նախանձոտություն՝ կանաչ
սչքերով.

Ո՛վ սեր, սանձիր քեզ. հափշտակությունդ ամոքիր
մի քիչ,

Ուրախությունդ չափով անձրերի,
Մեղվիր դու այսքան չափազանցություն,
Քո որհնությունը առատ եմ գլու՛մ, պակաս արա այդ,
Գուցե հենց դա ինձ արբեցում բերի:

Ռատսեիո (քանալով կապարի տուփը)

Այս լինչ եմ գտնում. չքնաղ Պորցիայի չքնաղ
պատկերը.

Վոր կիսաստվածն ե այսքան մոտեցել Սրարչի գործին.
Իրոք շարժուն են այս դույշ աչքերը
Թե իմ աչքերի բիբերին հեծած շարժուն են թվում:
Ահա բաց շուրթեր՝ շաքարե շնչով իրարից դատված,
Այսպիսի քաղցր բարեկամների
Հենց մի ախպիսի քաղցր անշրպետ պետք ե բաժաներ:
Ահա, նկարիչն այս մաղերի մեջ մի սարդ ե դարձել
Յե՛վ նկարելիս հյուսել ե մի ցանց՝
Մարդկանց սրտերը ավելի արագ ծուղակ ձգելու՝
Քան այդ անում ե սարդի վոստայնը թուլ մոթեղներին,
Յե՛վ այս աչքերը. նկարիչն ինչպես ե կարողացել
Նայել այդ աչքերն, չերբ նկարել ե.
Յերբ նա մեկ աչքը նկարած լիներ՝ միայն այդ մեկը
Պետք ե գրավեր իր չերկու աչքը,
Յե՛վ ինքն անընկեր մնար նկարված:
Յե՛վ սակայն տեսք, ինչքան գովեստս անբավարար ե
Նրա ստվերի գնահատության,

Նույնքան ստվերը չետեւ և մնում իր իսկականից:
Ահա և թուղթը, բախտիս ամփոփումն և ելուծութունը:

(Կարդում ե)

Դու տեսցից չդատեցիր,
Ամենից լավ դատեցիր:
Միշտ այդպես լավ բախտը քեզ
Ժպտաւ և դու ճիշտ բնարեաւ:
Արդ, յերբ բախտը քեզ ժպտաց,
Եւ մի փնտռիր, ուրախ կաց:
Յեթե դո՛ւ ես դու սրտով
Յեւ յերջանիկ այս բախտով,—
Շուտ որիորդին մոտեցիր,
Յեւ համբույրով տեր դարձիր:

Անուշիկ թղթիկ: — Չքնաղ որիորդ, ձեր

թուլլուծությամբ,

Այս գրով ահա գալիս եմ համբուլը տալու, առնելու:
Յերբ մարտնչում են յերկու ախոյան մի մրցումի մեջ,
Նրանցից մեկը, հաղթանակող՝ մտքերով տարված
Յերբ լսում ե ծափ ու կեցցեների շաչ ու գոչունը,
Նայում ե ապշած, մտքով մոլորված և դեռ չգիտե
Թե այդ գովեստի վորոտումները իրենն են, թե վոչ:
Ճիշտ նույնպես չես ել, չքնաղ որիորդ, կանգնած եմ
այստեղ,

Տարակուսում եմ թե այս տեսածս իրմով և արդյոք,
Մինչև վոր դուք այդ կընքեք, հաստատեք և
վավերացնեք:

Պոքիա

Դուք ինձ տեսնում եք, սինիոր Բասանիո, կանգնած
ձեր առաջ

Այնպես, ինչպես կամ: Թեպետ և ինքս միայն ինձ
համար
Չեչի կամենա փառասեր լինել, ավելին տեսչալ
Յեւ այս յեղածից ավելին լինել, սակայն ձեզ համար
Կցանկանայի դեռ հարյուր անգամ ավելին լինել
Քան թե հիմա չեմ, չեմ հազար անգամ ավելի սիրուն,
Տասն հազար անգամ ավելի հարուստ, և այդ բոլորը,
Միայն ձեր աչքին ավելի բարձր դասվելու համար:
Յես կցանկայի ձիրք ու շնորհքով, իմ

գեղեցկությամբ,

Իմ հարստությամբ, բարեկամներով շատ շքեղ լինել, —
Բայց արդ, յեղածի հանրագումարը փոքրիկ գումար ե,
Վոր վայր ի վերո հաշվելով այս ե, —

Մի անուս աղջիկ՝ անվարժ ու անփորձ,

Միայն յերջանիկ, վոր այնքան ծեր չե, վոր չսովորի,
Յեւ ել ավելի յերջանիկ, վոր դեթ ի ծնե այնքան
Անմիտ չի յեղել, վոր սովորելու անկարող լինի:

Յեւ բոլորից շատ աչժմ նրանով ե նա յերջանիկ՝
Վոր իր հեղ հոգին յենթարկում ե ձեզ՝ դեկավարելու,
Ինչպես իր տերը, կառավարիչը և թագավորը:

Անձս և կայքս փոխանցվում են ձեզ և ձերն են դառնում:
Մինչև այս բոպեն չես ելի տերը այս պերճ պալատի,
Յես ելի տերը իմ ծառաների, ինքս իմ թագուհին:

Բայց այս բոպիցից այս տունն ու տեղը, այս

ծառաները

Բոլորը ձերն են, ձերն եմ չես ինքս հիմա, ով իմ տեր:
Այդ բոլորը ձեզ այս մատանիով:

Վորից յերբ և ե յեթե բաժանվեք, կամ այն կորցնեք՝
Կամ տաք ուրիշին՝ թող նշան լինի ձեր սիրո մահվան
Յեւ ինձ իրավունք տա, վոր այդ դեպքում չես ձեզ
մեղադրեմ:

Ռատանիո

Որիորդ, դուք ինձ զրկել եք խոսքի ունակությունից.
Հիմա արյունս ե միայն խոսում իմ չերակաների մեջ,
Յեւ մի աջնալիսի շփոթ ե հիմա ընկել իմ հոգում,
Ինչպես սիրելի մեր թագավորի ասած ճառից վերջ
Ամբոխն ե լինում հուղված, շփոթված ու մրմնջում ե.
Յերբ շշուկները միասին առած
Դառնում են թագուն կամ արտահայտված
ցնծությունների

Մի շքեղ քառս
Յերբ այս մատանին զատվի իմ մատից,
Կյանքն ել հենց այդ որ ինձնից կզատվի,
Յեւ այն ժամանակ կարող եք ասել՝ «Բասանիոն
մեռավ»:

Ներիսա

Տեր և տիրուհի, մեր հերթն ե հիմա,
Մենք վոր լուռ կանգնած տեսանք կատարումը
մեր իղձերի,
Մեր հերթն ե կոչել՝ — բախտավոր լինեք, Տեր և
Տիրուհի,
Բախտավոր լինեք:

Գրացիանո

Տեր իմ Բասանիո, և ազնիվ տիկին,
Ցանկանում եմ ձեզ մեծ յերջանկություն, անսպառ
բերկրանք,
Վորն անշուշտ դուք ել ինձ եք ցանկանում,
Յեւ յերբ ձեր սիրո դաշինքը վճռեք հանդիսավորել՝
Խնդրում եմ թույլ տաք, վոր հենց նույն որը չես ել
պատկվեմ:

Ռատանիո

Իմ ամբողջ սրտով՝ չերբ մի կին գտնես:

Գրացիանո

Շնորհակալ եմ ձեզանից, Տեր իմ, այդ ել դուք տվիք:
Իմ աչքս նույնքան արագատես ե, ինչքան վոր ձերն ե.
Դուք, ազնիվ Տեր իմ, տեսաք տիրուհուն, իսկ չես՝
նաժիշտին:

Դուք ել սիրեցիք, չես ել սիրեցի.
Ժամանակ վատնելն անհարմար եր ինձ, տեր իմ,
ինչպես ձեզ:

Այն տուփերից եր կախված ձեր բախտը,
Նույնպես և իմը, ինչպես յերկաց:
Յես այստեղ այնքան սիրաբանեցի, վոր քրտնեցի.
Այնքան չերգվեցի, վոր սիրո ուխտից քիմքս
ցամաքեց,

Մինչև վերջապես այս սիրունիկից ստացա խոստում,
— Յեթի խոստումը վերջնական բան ե, — իր սիրտն
ինձ տալու,
Պալմանով միայն, վոր իր Տիրուհին ձեզ վիճակ
ընկնի:

Պոցիա

Ճիշտ ե, Ներիսա:

Ներիսա

Այո, Տիրուհի, թի հավանում եք:

Ռատանիո

Իսկ դու, Գրացիանո. լռել՝ ե ասածդ:

Գրացիանո

Ազնիվ խոսք, Տեր իմ:

Բառանք

Յեթե այդպես ե, դա մեծ պատիւ է մեր հարսանիքին:

Գրացիանո (Ներխառն)

Հազար դուկատով գրադ ենք գալիս,

Վոր մենք կունենանք առաջին տղան:

Բայց Տիվ ե գալիս. ահա Լորենցոն, իր հրեռհին.

Բահ, վենետիկցի իմ հին բարեկամ սինիոր Սալերիոն:

Գալիս եմ Լորենցոն, Ձեռքի ան յեւ Սալերիոն

Բառանք

Բարե, Լորենցո. բարե Սալերիո, բարով եք յեկել,

Յեթե այս տան մեջ նոր շահած դիրքս իրավունք

տա ինձ

Ձեզ բարի գալուստ բարեմաղթելու: Ձեր

Թուլլուվոթյամբ,

Թանգադին Պորցիա, իմ հայրենակից բարեկամներին

Բարի գալուստ եմ ասում ձեր տանը:

Պորցիա

Յեւ յես ել ձեզ հետ նույնն եմ ցանկանում, —

բարով եք յեկել:

Լորենցո

Շնորհապարտ եմ ձեր աղնվոթյան: Ինձ յեթե

հարցնեք՝

Յես միտք չունեի ձեզ այցի գալու:

Բայց հանդիպեցի յես Սալերիոյին.

Նա այնքան խնդրեց իր հետ ալստեղ գալ,

Այնքան, վոր մերժել չկարողացա:

Սալերիո

Այո, այդպես ե. ե դրա համար պատճառ ունեյի:

Սինիոր, Անտոնիոն բարեուստ ե ձեզ:

Տալիս ե մի մամակ

Բառանք

Նախքան կարդալս, — ասացեք, խնդրեմ,

Ինչպէս ե ազնիվ իմ բարեկամը:

Սալերիո

Հիվանդ չե, Տեր իմ, այլ ընկճված ե,

Նամակը կասի նրա վիճակը:

Բառանք կարդում ե նամակը

Գրացիանո

Ներխառ. գնա. այս ոտարուհուն լավ հյուրընկալի:

Սալերիո. ի՞նչ լուր կա Վենետիկից.

Ինչպես ե արդյոք մեր արքունական վաճառականը,

Բարի Անտոնիոն: Վստահ եմ, վոր նա մեր հաջողության.

Լուրը առնելով՝ շատ կուրախանա:

Մենք Յասոններ ենք. արդեն ձեռք բերինք մեր

վոսկեգեղմը:

Սալերիո

Յերանի դուք այն գտած լինելիք, ինչ նա կորցրել ե:

Պորցիա

Նամակում պետք է մի վատ լուր լիներ,
 Վոր Բասանիոն իր չերեսի գուշնը նետեց, սպրդնեց,
 Գուցե սիրելի մի բարեկամի մահվան լուրն է այդ,
 Այլապես վոչինչ չէր կարող այսպես
 Այլալիլ սրտոտ մի մարդու հոգին.
 Ի՞նչ է, ավելի՞ ցավալի լուր է.
 Թ՛հալ տուր, Բասանիո, չե վոր մենք մեկ ենք,
 Այդ նամակն ինձ էլ վերաբերում է:

Բասանիո

Ո՛հ, քաղցրիկ Պորցիա, այնքան անախորժ բառեր կան
 այստեղ,
 Վորոնց նմանը դեռ թղթի վրա չերեք չի գրվել:
 Առաջին անգամ, չերը չես իմ սերը խոստովանեցի,
 Ձեզ պարզ ասացի, վոր իմ ունեցած հարստությունը
 Իմ չերակներում հոսող արյունն է: Բայց և այնպես, չես,
 Ազնիվ որիորդ, ինքս ինձ այդպես քիչ գնահատելով՝
 Տեսե՛ք թե վորքան սնապարծ եյի:
 Յերբ ձեզ հայտնեցի թե կարողությունս այդքան
 վոչինչ է,
 Պետք է ասեյի վոչինչից քիչ է, քանդի ինքս ինձ
 Գրավ եմ դրել իմ ամենալավ բարեկամի մոտ.
 Յեզ բարեկամիս գրավ եմ դրել իր թշնամու մոտ,
 Վոր դրամ գտնեմ: Ահա մի նամակ, ազնիվ որիորդ,
 Վորի թուղթն, ասես, իմ բարեկամի մարմինը լինի,
 Յեզ ամեն մի բառ՝ լայնեբախ մի վերք:
 Վորից հոսում է նրա արյունը: Ճիշտ է, Սալերիո,
 Վոր նրա ճամբա ընկած նավերից վոչ մեկը չեկավ.
 Յեզ վոչ մի նավ, վոչ Տրիպոլիից, վոչ Մեկսիկայից,

Վոչ Անգլիայից, վոչ Լիսաբոնից, վոչ Բարբարիայից,
 Վոչ Հնդկաստանից. վոչ մի նավ խոյս տալ
 չկարողացավ
 Վաճառականի տունը կործանող ծովի խուժերից:

Սալերիո

Վոչ մի նավ, Տեր իմ. չեթե պահանջված դրամն էլ
 լիներ,
 Յերևի հրեան դարձյալ չէր առնի:
 Յերբեք չեմ տեսել մարդկային դեմքով մի մարդ —
 արարած՝
 Վոր այդքան դաժան, կատաղի լիներ՝
 Մի ուրիշ մարդու կործանման համար:
 Գիշեր ու ցերեկ անդադար գանգատ ե անում դուքսին,
 Յեզ մեր պետությունս ազատությունն է նա
 ամբաստանում,
 Պահանջելով վոր դատաստան արվի: Վաճառականներն
 Յեզ ինքը՝ դուքսը և ամենամեծ մադնիֆիկոսներն
 Ուզել են նրան չերկար համոզել.
 Բայց դեռ վոչ մեկը չի կարողացել կասեցնել նրան
 Իր այն մուրհակի, նրա տուգանքի և արգարություն
 Քինոտ պահանջից:

Ջեսիկա

Յերբ չես տանն ելի, իմ ներկայությունը՝ Քուշին,
 Տյուրավին
 Յերդվում եր հաճախ, վոր նախընտրում է
 Ինքն Անտոնիուից մի ֆուռտ միս պոկել,
 Քան թե ստանալ նրանց պարտքը՝ քսան անգամ

Յեւ գիտեմ, Տեր իմ, վոր չեթե որենքն,
 իշխանութունը

Յեւ բռնի ուժը չսանձեն նրան՝
 Խեղճ Անտոնիոյի բանը շատ վատ է:

Պորցիա

Յեւ ձեր սիրելի մի բարեկամն է այդ նեղության մեջ:

Բասանիո

Բարեկամներդ ամենաթանգը, լավագույն մարդը,
 Մարդկանց լավություն անելու համար
 Միշտ անխոնջ պատրաստ է բարի հոգին,
 Մի մարդ, վորի հին հռովմայեցու ազնվությունը
 Չունի վոչ մեկը վողջ Խալիլայում:

Պորցիա

Յեւ նա ի՞նչքան է պարտք այդ հրեային:

Բասանիո

Ճիշտ չերեք հազար դուկատ է վերցրել, այն էլ ինձ
 համար:

Պորցիա

Ի՞նչպես, հենց այդքան:
 Վեց հազար տվեք, մուրհակն չեա առեք.
 Կրկնապատկեցեք այդ վեց հազարը, չեապատկեցեք
 Յեւ մի թուլ տվեք, վոր Բասանիոյի հանցանքի
 համար,

Այդքան պատվական մի բարեկամի մի մազին դաչեն:
 Ամենից առաջ գնանք հիմա մեր պսակն անել տանք,
 Հետո շուտ մեկնիր դեպի Վենետիկ՝ բարեկամիդ մոտ:

Անհանգիստ հոգով չպետք է պառկես Պորցիայի կողքին:
 Հետք դու այնքան վոսկի վերցրու, վոր կարողանաս
 Այդ չնչին պարտքը վճարել թեկուզ մի քսան անգամ:
 Դրանից հետո բարեկամիդ էլ վերցրու բեր այստեղ:
 Մինչ այդ՝ իմ նաժիշտ Ներիսան և չեա այստեղ
 կսպասենք

Իբրև աղջիկներ և կամ ալբիններ:
 Ուրեմն գնանք. մեր ամուսնության առաջին որը
 Դեռ չվերջացած, պետք է այստեղից ճանապարհ
 ընկնես:

Բարեկամներիդ լավ հյուրասիրիր, ուրախ չերես:
 Հիմա վոր այնքան թանգ ես գնված դու՝ թանգ ես
 ինձ համար.

Բայց բարեկամիդ նամակն ինձ համար կարդա,
 խնդրում եմ:

Բասանիո (կարդում է)

«Սիրելի Բասանիո, բոլոր նավերս փորձանքի չեն
 հանդիպել. պարտատերերս անողոք են դառնում. հարս-
 տությունս վոչնչացել է. հրեային տված մուրհակիս
 ժամանակն անցել է, չեւ վորովհետև տուգանքը վճա-
 րելով՝ անկարելի չէ. վոր կենդանի մնամ, ուստի թող
 ասեմ, վոր իմ և քո միջև չեղած բոլոր պարտքերը հա-
 տուցված են, միայն թե կարողանամ մեռնելուց առաջ
 քեզ վերջին անգամ տեսնել: Բայց և այնպես վարվիր,
 ինչպես քեզ հաճելի չէ. չեթե սերդ քեզ չի դրդե ինձ
 մոտ գալու, թող այս նամակը չդրդե»:

Պորցիա

Ա՛հ, իմ սիրելի, թող, թող ամեն բան և իսկույն
 մեկնիր:

Բառանքիո

Քանի վոր այսքան բարեսիրտ կերպով դու թույլ
 ես տալիս՝
 Յես շտապում եմ մեկնել, և մինչև իմ վերադարձը՝
 Վոչ մի անկողին չի կարող պատճառ դառնալ
 ուշացման,
 Յեվ վոչ հանգիստ չերկուսիս միջև պատվար չի
 դառնալ:

Դուրս եմ գնում

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐՐՈՐԴ

Վենետիկ. մի փողոց

Գալիս եմ Շալլոկը, Սալարիոն, Անտոնիոն յեվ

բառտապաք

Շալլոկ

Բանտապան, զգո՛ւշ. աչալուրջ հակիր. մի խոսիր
 դու թից.
 Սա աչն հիմարն ե, վոր ձրի կերպով փող եր պարտք
 տալիս.
 Բանտապան, զգո՛ւշ:

Անտոնիո

Բայց ահանջ արա ինձ, բարի Շալլոկ:

Շալլոկ

Մուրհակս եմ ուզում. վոչինչ մի խոսիր իմ մուրհակի
 դեմ.
 Յես լերդվել եմ, վոր մուրհակում գրված տուգանքն
 ստանամ.
 Դու ելիր վոր ինձ, առանց պատճառի, շուն ելիր
 գոչում.

Հիմա, վոր շուն եմ, ուրեմն զգուշ կաց իմ ատամներից,
 Դուքսն ինձ անպատճառ իրավունք կտա:

— Շատ եմ զարմանում. դու վատ բանտապան ե
 այսքան խենթ ես,
 Վոր սրա խոսքին մտիկ ես տալիս և հետք գնում:

Անտոնիո

Խնդրում եմ, լսիր, թող մի խոսք ասեմ:

Շալլոկ

Մուրհակս եմ ուզում. չեմ ուզում խոսես.
 Մուրհակս եմ ուզում. ուրեմն վոչինչ մի խոսիր ինձ
 հետ:
 Չես կարող դու ինձ դարձնել փափկասիրտ և տխուր
 մի խենթ,
 Վոր ցավակցաբար գլուխս որորեմ, գթամ, ախ քաշեմ,
 Ձիջեմ քրիստոնյա բարեխոսներին: Մի հետևիր ինձ.
 Ի՞նչ կարիք կա դուր այսքան խոսելու. մուրհակս եմ
 ուզում.

Սալարիոն

Մարդկանց մեջ յերբեք այսպիսի քարսիրտ
 Շուն դեռ չի յեղել:

Անտոնիո

Բաց թողեք դրան:
 Ել ավելորդ ե դուր աղաչանքով դրա հետ խոսել.
 Նա կյանքս ե ուզում. և շատ լավ գիտեմ թե ինչու
 համար.
 Յես շատերին եմ ազատել արդեն այդ տուգանքներից՝
 Յերբ ինձ են դիմել, ոգնություն խնդրել:
 Հենց այդ պատճառով նա ինձ ատում ե:

Սալարիցո

Վստահ եմ, վոր Դուքան այդպիսի տուգանք չի
վավերացնի:

Ա.ՏՈՒՆԻՈ

Դուքսը չի կարող խախտել որեքի ազատ ընթացքը,
Յեվ մեր պետութեան արդարութեանը կվարկաբեկվի
Յեթե խախտվի այն առևտրի ազատութեանը,
Վոր վայելում են ոտարներն այստեղ, մեր վենետիկում:
Յեվ քաղաքի շահն ու առևտուրը
Միշտ կախում ունի բոլոր ազգերից:
Գնացեք ուրեմն, իմ այսքան ցավերն ու վնասները
Ինձ արդեն այնքան հախել-մաշել են, վոր վաղը հաղիվ
Մի ֆուտո միս մնա՝ տալու արնախանձ իմ
պարտատիրոջ:
Գնանք, բանտապահ: Ա՛խ, Բասանիոն դա՛ր,
Իր աչքով տեսներ թե լես իր պարտքը վճնց եմ
վճարում:
Յեվ այնուհետեւ ել ի՞նչից, փու ի՞նչ փուլից:

Դուքս եմ գնում

ՏԵՍՄՐԱՆ ԶՈՐՐՈՐԴ

Բելմոնտ. մի սենյակ Պորցիայի տանը

Մտնում են Պորցիան, Ներիսան, Լորենցոն,

Զեսիկան և Բալթազարը

Լորենցո

Տիկին, թեպետ և անհարմար է ձեզ ասել այդ բանը,
Դուք աստվածային բարեկամութեանն ըմբռնում եք
ձիշտ

Յեվ վեհանձնաբար. ու դրա ցայտուն
Ապացույցն այն է, վոր ձեր ամուսնու
Բացակայութեանն այսպես տանում եք:
Յեթե իմանաք թե ումն եք անում այդպիսի պատիվ,
Թե ի՞նչ իսկական ազնվականի ոգնութեան հասած,
Թե ի՞նչ սրտակից մի բարեկամ ե՞նա ձեր ամուսնուն, —
Այդ դեպքում, գիտեմ կհպարտանաք ձեր այս
վարմունքով
Ավելի, քան մի շատ սովորական բարեգործութեամբ:

Պորցիա

Յերեք մի բարիք գործելու համար դեռ չեմ զղացել.
Այժմ ել չեմ զղա: Յերբ լերկու ընկեր միասին
ապրում,

Իրենց որերը միասին վատնում,
Միասին քաշում են սիրո լուծը.
Պետք է անպատճառ նրանց բարքի մեջ
Բնավորութեան, վարքի մեջ լինի մեծ նմանութուն
Յեվ հենց դրանից լես լենթադրում եմ,
Վոր այն Անտոնիոն, իմ ամուսնու սերտ, լավ
բարեկամը,

Պետք է շատ նման լինի ամուսնուս.
Յեթե այդպես է՝ ապա ինչ չնչին է այն վճարը
Վոր լես տվել եմ՝ այն դժոխային անգթութեանից
Հոգուս ընկերոջ փրկելու համար:
Բայց այս խոսքերս շատ են մոտենում
ինքնագովութեան.
Ուրեմն այդ մասին այլևս վոչ մի խոսք: Ուրիշ բան
լսեք.
Լորենցո, ահա, մինչև ամուսնուս տուն վերադարձը.

Ձեզ եմ հանձնում իմ տան տնտեսութիւնն ու

վարչութիւնը.

Իսկ լես դադոնապես յերկնքի առաջ մի ուխտ եմ արել
Ինձ հսկելու սուրբ խոկումների և աղոթքների՝

Այս ներխալի ընկերակցութեամբ, մինչև այն սրբ
Յերբ մեր յերկուսիս ամուսինները կվերադառնան:
Մի մենաստան կա, լոկ յերկու մղոն ալստեղից հեռու.
Մենք այնտեղ կապրենք: Խնդրեմ չմերժեք տանել
այս բոռը

Վոր հարկադրում ե հիմա սերս Ձեզ:

Լորենցո

Ամենայն սիրով.

Ձեր բոլոր բարի հրամաններին լես հնազանդ եմ:

Պորցիա

Ծառաներն արդեն տեղյակ են իմ այս

կարգադրութեան

Յեզ կընդունեն ձեզ ու Ձեսիկային

Այնպես, ինչպես ինձ և Բասանիոյին:

Այսպես ուրեմն, մնացեք բարով, դէ, ցտեսութիւն.

Լորենցո

Թող բարի ժամեր և ազնիւ խոհեր ձեզ ընկեր լինեն

Ջեսիկա

Բարի կատարում ձեր աղնութեան բոլոր իղձերին:

Պորցիա

Շնորհակալ եմ ձեր այդքան բարի մաղթանքի համար

Յեզ նույնը սրտանց ձեզ եմ ցանկանում: Մնացե՛ք
բարով:

Ջեսիկա մ յեզ Լորենցո դուք եմ գնում

Այժմ, Բալթազար, ինչպես լես քեզ միշտ գտել եմ
պարկեշտ

Յեզ հալատարեմ, ալսուհետե ել միշտ ալդպես յեղիբ:
Առ այս նամակը. դորժ դիր մարդկային ամեն ջանք
ու ճիգ

Վոր շատ շուտ հասնես Պադովա և այդ նամակը
հանձնես

Քո ձեռքով, անձամբ դոքաոր Բելլարիո իմ
ազգականին:

Ուշադիր լսիբ, ինչ նամակ, հագուստ՝ վոր նա հանձնի
քեզ:

Դու այնքան արագ, վոր կարելի չի յերկակայել,
Բեր այն կայանը, վորտեղից լաստն ե մեկնում
Վենետիկ:

Դէ, ժամավաճառ մի լինի խոսքով, այլ մեկնիբ
խսկուն:

Յես քեզնից առաջ այնտեղ կլինեմ, լաստակայանում:

Բալթազար

Տիկին, մեկնում եմ հենց հիմա, փութով:

Պորցիա

Գնանք, Ներխա. մի բան եմ սարքել, վոր դու չգիտես.
Մենք ավելի շուտ կհանդիպեք մեր ամուսիններին,
Քան թե նրանք են այդ պատկերացում:

Ներիսա

Յեվ նրանք ել մեզ:

Պարցիս

Այո, Ներիսա, միայն այնպիսի հոր հազուստներով,
Վոր պիտի կարծեն, թե մենք ել ունենք, այն ինչ վոր
չունենք:

Յես ամեն բանով գրազ եմ գալիս,
Վոր յերբ հագնվենք տղամարդու պես,
Յես դառնալու լիմ քեզնից գեղեցիկ.
Քաջ մարդու նման, քեզնից ավելի լավ սուր կկապեմ.
Այնպես կխոսեմ, լեղեղի ձայնով, ինչպես դեռահաս
Պատանիները, վոր նոր են անցնում տղամարդության.
Կանացի քայլերս այնպես կփոխեմ,
Վոր չերկու քայլս դառնան առնական մի մեծ
քայլափոխ.

Միշտ մեծ-մեծ փրթող պատանու նման,
Պետք ե շարունակ խոսեմ վեճերից և կռիվներից.
Պիտի հորինեմ գեղեցիկ սուտեր,
Թե ինչպես այնքան պատվավոր կանայք գովել են
վրաս,
Բայց իմ մերժումից հիվանդացել են և ցավից մեռել.
Յես թնչ անելի, հետո կզղշամ,
Կասեմ՝ չպիտք ե լես նրանց մահվան պատճառ
դառնալի:

Բազմաթիվ փոքրիկ սուտեր կպատմեմ
Մարդկանց, այնպես վոր նրանք ել լերդվեն՝
Թե մի տարի կա, վոր լես ուսումս կխափարտ թողի:
Մտքիս մեջ հազար տեսակ խաղեր կան
Յեվ չարութուններ, վոր պիտի անեմ:

Յեկ, լերբ նստենք կառք, վոր սպասում ե այդու
դռան մոտ,

Յես քեզ կպատմեմ իմ ծրագիրը:
Շտապիր, գնանք. պետք ե հենց այսոր
Գեթ քսան մղոն ճանապարհ կտրենք:

Գնում եմ

ՏԵՍԱՐԱՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Բելմոս. մի պարտեզ

Գալիս են Լ ա ն ս ը լ ո տ ը և Ջ ե ս ի կ ա ն

Լամարլոս

Այո, այդպես ե. վորովհետև, տեսեք, հայրերի
մեղքն ընկնում ե նրանց զավակների վրա. դա չե
պատճառը, հավատացեք, վոր լես վախենում եմ ձեզ
համար: Յես ձեզ հետ միշտ պարզ եմ խոսել. հիմա չե
իմ կարծիքն եմ հայտնում այդ հարցի մասին. ուրեմն,
ուրախ չեղեք, վորովհետև, անկեղծ ասած, կարծում եմ
վոր դուք դժոխք եք գնալու: Մի հույս միայն կա,
վոր կարող ե ձեզ մի քիչ ոգնել. այն ել մի տեսակ
անհարազատ հույս ե:

Ջեսիկա

Ի՞նչ հույս ե դա, ասա խնդրեմ:

Լամարլոս

Այն ե, վոր պետք ե մի քիչ հույս ունենաք, վոր
ձեր հայրը ձեր հայրը չե, այսինքն դուք ջհուդի աղջիկը
չեք:

Ջեսիկա

Դա իսկապես անհարազատ հույս կլինե՞ր.
Այդ դեպքում ել մորս մեղքերը կդրվեյին վրաս:

Լամարյոս

Այդ ել ճիշտ է. ուրեմն վախենում եմ, վոր դուք
թե՛ ձեր հոր և թե՛ ձեր մոր կողմից եք դժոխք գնալու:
Այսպես, յերբ փախչում եմ Սիլվայից, աշխնքն ձեր
հորից, ընկնում եմ Քարիբիի մեջ, աշխնքն ձեր մոր
գիրկը. յերկու կողմից ել կորած եք:

Ջեսիկա

Վոր այդպես ե՛ ամուսնուս շնորհիվ կփրկվեմ. նա
ինձ քրիստոնյա չե դարձրել:

Լամարյոս

Ճիշտ ասած, շատ վատ բան ե արել. մենք, քրիս-
տոնյաներս արդեն բավական շատ ելինք, հաղիվ ելինք
կարողանում քովքովի հաշտ ապրել. քրիստոնյանեջի
շատանալը կըարձբացնի խողի գինը: Յեթե ամենքս
խողի միս ուտենք, շատ չի քաշի, աշխարհքի փողն ել
վոր տանք՝ մի կտոր խողի ճաշալ չենք կարող ճարել,
վոր կրակի վրա խորովենք:

Դայիս ե Լորենցո

Ջեսիկա

Լանսըլոտ, հիմա ասածներդ ամուսնուս կպատմեմ
ահա գալիս ե:

Լորենցո

Խնչ ես կնոջս քաշ տալիս անյուսները, Լանսը-
լոտ. դու շուտով ինձ խանդոտ կդարձնես:

Ջեսիկա

Ձե, Լորենցո, վախենալու կարիք չունես. յես ու
Լանսըլոտը խռովել ենք իրարից: Առանց այլեպես
թշվառ նա ինձ ասում ե՛ թե յերկնքում ինձ փրկու-
թյուն չկա, քանի վոր հրեայի աղջիկ եմ: Ասում ե՛ թե
դու յել հասարակության լավ անդամ չես, վորովհետև
հրեաներին քրիստոնյա դարձնելով՝ թանգացնում ես
խողի միսը:

Լորենցո

Յես դրա համար հասարակությանը ավելի լավ
պատասխան կտամ, քան թե դու, վոր լցրել ես աշն
նեգրուհու փորը. Լանսըլոտ, Մավրուհին հղի չե քեզնից:

Լամարյոս

Լիքը փորը լավ ե դատարկ փորից:

Լորենցո

Ինչպե՛ս ամեն մի հիմար կարող ե բառախաղ անել:
Կարծեմ շատ չի քաշի և խելքությունը չխոսելու մեջ
կկայանա, և խոսելը թուլանալից համար միայն գո-
վելի կլինի: Ներս գնա, տղա, և ասա, վոր պատրաստ-
վեն ընթրիքի:

Լամարյոս

Արդեն պատրաստ են, քանի վոր ամենքն ել ստա-
մոքս ունեն:

Լորենցո

Տեր իմ աստված, ի՞նչ ես ընկել սրախոտության
յեռակից, ուրեմն ասա, վոր ընթրիքը պատրաստեն:

Լամբրիոս

Այդ ել պատրաստ ե, պարոն, պետք ե ասել, վոր
սեղանը շտկեն:

Լորենցո

Լավ, ասա՝ սեղանը շտկեն:

Լամբրիոս

Չե, պարոն, այդ ել չեղավ. ծուռ հո չի, վոր շտկեն:

Լորենցո

Ելի մի բան գտավ ասելու. ի՞նչ ե, ուզում ես խել-
քիդ ամբողջ տոպրակը մեկ անգամից դատարկել
Խնդրեմ, մի պարզ մարդու խոսքը պարզ մտքով հաս-
կանաս. — գնա ընկերներիդ մոտ, ասա՝ սեղանը կարգի
դնեն, կերակուրը բերեն, մենք ել գալիս ենք ընթ-
րելու:

Լամբրիոս

Ինչ սեղանին ե վերաբերում, պարոն, սեղանը
կարգի կդրվի. ինչ կերակրին ե վերաբերում, կերակուրը
կբերվի, ինչ ձեր գալուն ե վերաբերում, պարոն, այդ
ել կախված ե ձեր կամքից և տրամադրությունից:

Գնում ե

Լորենցո

Խեղճ վողջամտություն. ի՞նչպես բառերը իրար ե
խառնում.

Այս խեղկատակը բառախաղերի մի ամբողջ բանակ
Տեղավորել ե հիշողության մեջ:
Յես շատ հիմարներ գիտեմ, ավելի ազդեցիկ դիրքով,
Վորոնք սրա պես պաշար են դիզել
Յեվ վորեն փուչ սրախոտության համար դոհում են
խոսքի իմաստը:
— Վհնց ես, Զեսիկա, լեկ, թանկագինս, ասա
կարծիքդ.
Ի՞նչպես ես գտնում մեր Բասանիոյի կնոջը, հոգիս:

Զեսիկա

Ամեն բանից վեր: Հիմա պետք ե, վոր
Սինիոր Բասանիոն որինակելի մի կլանք ունենա.
Պատած լինելով այսպիսի մի բախտ հանձինս իր կնոջ՝
Ունի լերկնային բարեբախտություն այս լերկրի վրա,
Յիթե այդ բախտը չգնահատե նա լերկրի վրա,
Ուրեմն կարժե՝ վոր նա լերկնքի լերես չտեսնի:
Յեթե լերկնքում լերկու աստվածներ մի զրազ գային
Յեվ գրակականն լերկու լերկրային կանաչք լինելին,
Յեվ Պորցիան լիներ լերկուսից մեկը,
Յերկրորդի վրա պետք ե բարդելին անպայման մի
բան,

Քան զի այս կոպիտ, խղճո:կ աշխարհը
Մի այլ մրցակից չունի Պորցիային:

Լորենցո

Յես ել քեզ համար այնպիսի ընտիր մի ամուսին եմ,
Ինչ նա մի կին:

Ջեօիկա

Հէլ, ինձնից հարցրու:

Լորենցո

Հետո կհարցնեմ. նախ գնանք ընթրենք:

Ջեօիկա

Վհչ, թող քեզ գովեմ, քանի դեռ գովքի ախորժակ ունեմ:

Լորենցո

Վոչ, վոչ, խնդրում եմ. թող դա սեղանի զրույցը լինի: Ինչ ել, վոր ասես, կարող եմ մարսել կերակուրի հետ:

Ջեօիկա

Լճվ. և կտեսնես թե ինչ գովեստներ կասեմ քո մասին:

Գոռնո ԵՊ

ԱՐՄԲԱՆԾ ԶՈՐԲՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Վհեեաիկ. դատարանի սրահը

Մտնում են Դուքսը, մագնիֆիկոնները, Անտոնիոն,
Բասանիոն, Դրագիանոն, Սալերինոն և ուրիշներ

Դուռն

Եհէլ. Անտոնիոն այստեղ է արդյոք:

Անտոնիո

Պատրաստ եմ, տեր իմ, ձեզ ծառայելու:

Դուռն

Շատ եմ ցավում քեզ. հակառակորդդ քարե սիրտ ունի.
Նա մարդատյաց մի թշվառական է,
Վոր անընունակ է գուլթ զգալու.
Յեվ խաղառ զուրկ է նա վողորմելու ամեն կաթիլից:

Անտոնիո

Ինչպես լսել եմ, Ձեր բարձրությունը շատ ճիգ է թափել
Նրա անողոք դատապահանքը մեղմելու համար,
Բայց քանի վոր նա անդրդվելի յե,
Յեվ որինական մի միջոց չկա
Ինձ նրա վիսից փրկելու համար՝
Միայն մնում է, վոր համբերությամբ յես զինվեմ նրա
կատաղության դեմ. և անդորր հոգով պատրաստ
եմ կրել
Նրա չար հոգու դաժանությունն և ժանտությունը:

Գուֆս

Թող մի մարդ գնա և այդ հրեային դատարան կանչե:

Սալերինո

Նա դռան ուռաջ պատրաստ կանգնած ե: Գալիս ե,
Տեր իմ:

Մտնում ե Շալլոկը

Գուֆս

Տեղ տվեք զրան, Թող դա և կանգնի ախտեղ, մեր
գիմաց:

Շալլոկ, ամենքը կարծում են, չես ել այդպես եմ
կարծում,

Վոր դու վճռել ես քու ամբողջ վոխը հասցնել մինչև

Վերջին աստիճան, հետո կարծում են,

Վոր դու կգթաս՝ նույնքան անսովոր,

Վորքան առերես այս անգթությունդ արտասովոր ե:

Մինչ դեռ դու հիմա պահանջդ ես ուզում՝

Ախիսքն այս մարդու մարմնից մի ֆունտ միս,

Հետո վոչ միայն դու այդ կներես,

Այլ և զրդվելով մարդասիրական զգացումներից՝

Մայր գումարից ել կեսը կզիջես,

Գթալից աչքով կնայես բոլոր այն փորձանքներին,

Վոր թափվել են այս խեղճ մարդու գլխին

Յեվ այդ արքունի վաճառականին գետին են զարկել:

Նրա վիճակը գութ ե դուրս քաշում

Պղնձե կրճճից և քարե սրտից,

Անխիղճ թուրքերից և թաթարներից,

Վորոնք անվարժ են ամեն սիրալիր մարդավարության,

Բոլորս քեզնից ակնկալում ենք մի լավ պատասխան:

Շալլոկ

Հայտնի եմ արդեն Ձերդ բարձրությանը թե ինչ
միտք ունեմ.

Մեր սուրբ Շաբաթով չերդում եմ արել՝

Առնել մուրհակիս արդար պահանջը՝ այն ե մի

ֆունտ միս:

Յեթե այդ մերժեք, Թող ի չիք դառնան

Ձեր որոնքները և ձեր քաղաքի ազատությունը.

Դուք հարցնում եք ինձ թե ինչո՞ւ համար

դերադասում եմ

Մի ֆունտ լեշի միս, քան յերեք հազար դուկատ
ստանալ:

Չեմ ուզում զրան չես պատասխանել.

Յենթադրենք, սիրտս այդպես ե ուզում, —

պատասխան չե՞ ալդ:

Ասենք թե մի մուկ տունս քանդում ե.

Յեվ յես ուզում եմ տաս հազար դուկատ ծախսել,
վոր նրան

Թոյն տան, սպանեն: Այս պատասխանն ել ձեզ

չի դոհացնում:

Մարդիկ կան, վորոնք չեն սիրում տեսնել հորանջող
մի խող,

Ուրիշներ կան, վոր կատու տեսնելիս՝ խելագարվում են.

Յեվ կամ ուղախոս պարկապուղիկի ձայնը լսելիս՝

Չեն կարող իրենց մեզը քիչ պահել.

Կրքի տիրուհին՝ զգալությունը, վարում ե կիրքը

Նայած թե ինչն ե իրեն դուրեկան և ինչն անախորժ:

Լավ, հիմա չեմ գտնում ձեր պատասխանին,

Դանի վոր վոչ մի դրական պատճառ չի կարող լինել

Նրան՝ թե ինչու մի մարդ զգվում ե հորանջող խողից,

Յերկրորդն՝ անփնաս, ոգտակար կատվից,
Մի ուրիշն, ուռած պարկապուղից, — նա բռնադատված
Պետք է տեղի տա անխուսափելի խայտառակության
Յեւ վնասվելով՝ ինքն եւ փնասի,
Նույնպես եւ յես ձեզ չեմ կարող ասել, չեմ ուզում ասել,
Թե ինչու համար ինձ փնասակար Անտոնիոյի դեմ
Դատ եմ բաց արել, լոկ այսքան ասեմ,
Վոր այդ մարդու դեմ մի հին վոխ ունիմ, մի տեսակ
զարշանք:

Բառացի

Ով անզգա մարդ, այդ պատախաճան չե,
Վոր արդարացի անգութ վարմունքի:

Եայրս

Յես պարտավոր չեմ իմ պատասխանով քեզ
հաճոյանալ:

Բառացի

Միթէ ամեն մարդ՝ ինչ վոր չի սիրում, այն
սպանում ե:

Եայրս

Եւ ի՞նչ ատել ե, չեթե մարդ չուզի սպանել ատելին:

Բառացի

Անպատճառ ամեն մի վիրավորանք ատելութուն չե:

Եայրս

Ի՞նչ ե, կուզեցիր, վոր չերկրորդ անգամ ոճը
խալթեր քեզ:

Անունի

Բայց հիշիր, խնդրեմ, վոր դու վիճում ես այս
հրեայի հետ.

Դու ավելի շուտ կարող ես գնալ կանգնել ծովափին
Յեւ հրամայել կատաղած ծովին,

Վոր նա իջեցնի իր ռուած կուրծքը.

Դու ավելի շուտ կարող ես գնալ գայլին հասկացնել՝
Թե ինչու դառն ժայռ ե այնպես իր մոր յետեից.

Կամ թե կարող ես պատվիրել բարձր չեղենիններին,

Վոր անձայն կանգնեն, չշարժեն իրենց կատարներն

անգամ,

Յերբ յերկնքի մեծ փոթորիկները ցնցում են նրանց,

Դու ավելի շուտ կարող ես, ասենք, ամենադժվար

գործը կատարել,

Բան թե կակդեցնել այս մարդու սիրտը,

Վորից կարծր ու կոշտ լինչ կա աշխարհում:

Խնդրում եմ, ուրեմն, այլևս վոչ մի առաջարկ չանել

Յեւ նոր միջոցներ չգործադրել,

Այլ՝ պատշաճ կարգով և արագութեամբ տվեք,

խնդրում եմ,

Ինձ՝ իմ պատիժը, և այս հրեային՝ իր սրտի իղձը:

Բառացի

Բո յերեք հազար դուկատի դիմաց՝ ահա վեց հազար:

Եայրս

Յեթե վեց հազար այդ դուկատներից ամեն մի դուկատ

Վեց կտոր դառնար, և ամեն կտոր դառնար մի դուկատ,—

Յես չեյի առնի, դարձյալ մուրհակս կպահանջեի:

Դուստ

Դու ի՞նչ դատաստան կարող ես հուսալ, չերբ վոր
գութ չունես:

Ծալոկ

Ի՞նչ դատաստանից պետք ե վախենամ՝ չերբ
հանցանք չունես:

Դուք ել, շատերդ, ունեք դրամով գնած գերիներ.
Քանի վոր նրանց գնել եք, ուստի ծառայեցնում եք
Ստրուկի անարգ գործեր անելու,

Ձեր ջորիներն եւ ձեր եղերի ու շներն պես:

Կարող եմ ասել, — բաց թողեք նրանց,

Կամ ձեր սերնդի հետ ամուսնացրեք.

Ի՞նչու բեռնի տակ քրտինք են թափում,

Նրանք ել ձեզ պես թող քնին՝ փափուկ
անկողիններում,

Նրանց քիմքերն ել ձեր խորտիկների համը թող զգան.

Բայց դուք ինձ կասեք. — «այդ սնորուկները մեզ
են պատկանում»:

Յես ել նույն կերպ եմ պատասխանում ձեզ.

Այդ մի ֆուռա միսը, վոր պահանջում եմ, շատ
թանգ եմ գնել,

Ինձ ե պատկանում ե պետք ե առնեմ:

Յեթե մերժեք ինձ՝ թուք ձեր որենքին,

Յեվ այդ դեպքում ձեր հրովարտականքն վոչ մի
բան չարժեն:

Դատ եմ պահանջում. պատասխանեցե՛ք՝ դատում եք
թե վոչ:

Դուստ

Ի՞մ իշխանությամբ չես կարող եմ այս դատը
կայացնել՝

Յեթե չհասնի այսոր Բելլարին, մի գիտուն գովոր,
Վորին այս դատը վճռելու համար կանչել եմ ավել:

Սպերինո

Վողորմած տեր իմ,

Մի նամակաբեր դուրսն սպասում ե,

Նա Պաղովայից նոր ե տեղ հասել

Յեվ այդ գովորից բերել ե նամակ:

Դուստ

Նամակը բեր մեզ. կանչիր բերողին:

Բասանիո

Սիրող պինդ պահիր, Անտոնիո. չերբեք դու մի
վախենա,

Այս հրեան պետք ե միսս, արյունս, վոսկորներս առնե,

Նախքան կթողնեմ մի կաթիլ արյուն թափես ինձ
համար:

Անտոնիո

Վոչ, վոչ, չես հոտի քոսոտ վոչխարն եմ,

Ամենից հարմար մորթվելու համար.

Պտուղների մեջ ամենաթուլն ե շուտ ընկնում ծառից,

Ինձ թողեք բախտիս. Իսկ դու, Բասանիո,

Ինձ ել ավելի լավ ծառայութուն չես կարող անել,

Քան ինձնից հետո ապրել ե գրել տապանագիրս:

Մտնում ե Ն եր ի ս ա մ՝ փաստաբանի գրագրի հազուստով

Դուստ

Պաղովայից եք գալիս, Բելլարինո ե ձեզ ուղարկել:

Ներիսա

Այո, աղնիվ տեր. նա բարեգում է ձերդ բարձրությանը:

Տալիս է մի նամակ

Բառանիո

Հրեան, ինչպէս յես ուղարկես յեռանդով դանակդ սրում:

Շաղոկ

Այդ անանկ մարդուց իմ առնելիքը կտրելու համար:

Գրացիանո

Քարսիւրտ հրեա, լավ է դանակդ սրես

Քո հողու վրա, քան թե ներքանիդ. բայց չկա մեռող,

Յեւ մինչև անգամ դահձի կացինը,

Վոր քո սուր վոխի կեսի չափով ել սալրասուր լինի:

Վոչ մի աղաչանք չի կարող հասնել քո քարե սրտին:

Շաղոկ

Վոչ մեկը, վոր քո խելապատակից դուրս չեկած լինի:

Գրացիանո

Ո՛հ, դժոխք գնաս դու, անողոր շուն,

Գոյութիւնդ անգամ թող արդարության մեղքը
համարվի.

Քիչ է փացել հավատքս ել խախտես,

Պութազորի պես ինձ ել կարծել տաս,

Թե գաղանների հողին մտնում է մարդկանց

մարմնի մեջ:

Քո ալդ չար վողին անշուշտ մի գայլի հողին է լեղել,

Յեւ յերբ ալդ գայլին, իբրեւ մարդակեր, մի որ

կախել են:

Նրա ժանտ հողին՝ հենց կախաղանից թռած ժամանակ,
Յերբ դու քո սիւղձ մոր արգանդումն ելիր, մտել է

քո մեջ:

Ու դրա համար քո ցանկություններն արնածարավ են,
Դալլային, անկուշտ:

Շաղոկ

Այդքան գոռալով թոքերդ էս մաշում.

Բայց չես կարող դու տված մուրհակի կնիքը ջնջել.

Խեղճ յերիտասարդ, խելքդ հավաքիր,

Թե չես կցրվի և բժշկելու հնար չի լինի:

Դուհա

Դոկտոր Բելլարինոն իր այս նամակով հանձնարարում է

Մեր դատարանին մի յերիտասարդ,

Դիտուն դոկտորի: Ո՛ւր է:

Ներիսա

Այստեղ է.

Դուրսն սպասում է ձեր պատասխանին,

Կրարեհաճե՞ք ընդունել նրան:

Դուհա

Թող յերեք-չորս մարդ դնան և նրան պատվով
ներս բերեն.

Իսկ դատարանը, մինչև վոր նա գա,

Թող Բելլարինոյի նամակը լսի:

Գրացիանո (կարդում է)

«Թող հայտնի լինի Ձերդ բարձրության, վոր ձեր
նամակն ստացա հիմա, յերբ շատ հիվանդ եմ: Բայց

ճիշտ այն ըոպելին, լերը ձեր նամակաբերն լեկավ, ինձ
մոտ եր մի լերիտասարդ դոկտոր, վոր Հոովմից ինձ
բարեկամական այցելութիւնն եր լեկել: Անուշը Բալ-
թաղար ե: Յես նրան տեղեկութիւնն տվի այն դատի
մասին, վոր ծագել ե հրեայի ե վաճառական Անտոնիոյի
միջև. ե մենք շատ զրքեր թղթատեցինք: Յես իմ կար-
ծիքը հայտնել եմ նրան, վոր ձեր հաղորդե, նրա վրա
ավելացնելով իր հմտութիւնը, վոր բարձր ե ամեն
գովեստից: Յես խնդրեցի նրան, վոր ձերդ բարձրու-
թիւնն ցանկութիւնը կատարելու համար, նա ինքն ինձ
փոխարինե: Աղաչում եմ ձեզ, նրա տարիքի փոքրու-
թիւնը թող չնվազեցնի ձեր հարգալից գնահատու-
թիւնը. վորովհետեւ լես լերբեք չեմ տեսել այսքան լե-
րիտասարդ մի հասակ՝ այսքան հասուն գլուխով:
Հանձնարարում եմ նրան ձեր բարեհաճ ընդունելու-
թիւնը, վստահ եմ, վոր նրա արժանիքը ավելի ես
հայտնի կդառնա ձեզ, լերը այն կփորձեք:

Դուք

Հիմա լսեցիք թե ինչ ե գրել գիտուն Բելլարիոն.
Յեզ անա, կարծեմ, դոկտորն ել լեկավ:

Մտնում ե Պորցիան՝ փաստաբանի հագուստով

Ձեր ձեռքն ինձ տվեք: Դոկտոր Բելլարիոնն ե ձեզ
ուղարկել:

Պորցիան

Այո, ազնիվ Տեր:

Դուք

Բարով եք յեկել: Նստեցեք խնդրեմ:

Ծանոթ եք արդյոք այս դատարանի քննած դատի
հետ:

Պորցիան

Այո լիովին տեղեկացել եմ:

Վեր մեկն ե այստեղ վաճառականը, ե վերն ե հրեան:

Դուք

Անտոնիո, ե դու, ծերունի Շայլով, կանգնեցեք առաջ:

Պորցիան

Անուշը Շայլով ե:

Շայլով

Շայլով ե, այո:

Պորցիան

Շատ տարրինակ հանգամանք ունի հարուցած դատը.
Սակայն այնպիսի կարգով ես վարում հարուցած գործը,
Վոր Վենետիկյան որենքը արգելք չի կարող լինել
Դատավարութեանդ:

Անտոնիոյի

Դուք եք այս դատին լինթարկվողն, այո:

Անտոնիո

Այդպես ե ասում:

Պորցիան

Ճանաչում եք ձեր մուրհակը:

Անտոնիո

Այո:

Վենետիկի վաճառականը — Ե

Պոքցիա

Ուրեմն հրեան պետք է գութ ցուլց տա:

Շայլով

Ինչից ստիպված լես պետք է գթամ, այդ ինձ ասացե՛ք:

Պոքցիա

Գութն իր բնույթով հարկադիր բան չէ.

Այլ նա լերկնքից կաթում է ներքե

Քաղցր անձրևի պես. և կրկնապատիկ որհնություն է նա.

Որհնություն է նա թե ստացողին և թե եզրողին.

Հզորագույնն է հզորների մեջ.

Գութը գահակալ արքայի համար

Թագից ավելի վաչկուչ զարդ է:

Նրա գայիսոնն արտահայտիչն է լերկրային ուժի,

Խորհրդանիշն է վեհափառության, ահավորության.

Նա մարմնացնում է թագավորական ահ ու սարսափը.

Բայց գութը բարձր է գայիսոնական իշխանությունից.

Թագավորների սրտերի մեջն է գթության գահը.

Գութը աստուծո մեծ հատկանիշն է.

Յեվ աշխարհային հզորությունը ա՛յն ժամանակն է

Ավելի նման Յերկնային Ուշտին,

Յերբ գթությունը միշտ գործակցում է արդարության հետ:

Հրեան, թեպետ և դու պահանջում ես արդար

դատաստան,

Բայց լավ իմացիր, վոր յեթե արդար դատաստան լինի,

Չպիտի փրկվի մեզնից վոչ մեկը:

Մենք միշտ ասածուց գութ ենք աղերսում,

Յեվ մեր աղոթքը պետք է բոլորիս գութ սովորեցնի:

Իմ ասածները նրա համար են,

Վոր մեղմացնեն քո այս խիստ պահանջի

արդարությունը.

Բայց լեթե պնդես, Վենետիկի խիստ այս դատարանը

Ստիպված պետք է վճիռ արձակե

Յեվ դատապարտե քո հակառակորդ վաճառականին:

Շայլով

Հանցանքիս համար թող լես պատժվեմ մեծ

դատաստանին,

Բայց պահանջում եմ յես հիմա որենք,

Մուրհակիս տուգանքն, արդար պահանջը:

Պոքցիա

Արդյոք չի՞ կարող վաճառականը պարտքը վճարել:

Բառակիտ

Կարող է. ահա յես նրա կողմից ատյանի առաջ

Առաջարկում եմ պարտքի գումարի կրկնապատիկը.

Յեթե դա քիչ է, հանձն եմ առնում տալ

տասնապատիկը,

Գրադ եմ դնում յես իմ ձեռքերը, գլուխս ու սիրտս.

Բայց լեթե այդ ել գոհացուչիչ չէ, ուրեմն պարզ է,

Վոր պարկեշտությունն է վոտնահարվում չարության

կողմից:

Խնդրեմ այս անգամ որեհրա ճկեք ձեր իշխանությամբ.

Մեծ արդարություն գործելու համար՝

Թույլ տվեք մի քիչ անարդարություն.

Այս դաժան դեի կամքը կոտրեցեք:

Պօրցիա

Անկարելի լի. և վենետիկում չկա մի մարմին,
 Վոր կարողանա դրված որենքը իր կամքով փոխել.
 Նման վարմունքը կարող ե դառնալ նախընթաց
 մի քալլ

Յեվ շատ զեղծույններ դրա հետևից
 կարող են խուժել մեր պետութւն մեջ: Դա կարելի չի:

Շայլոկ

Մի Դանիել ե դատարան լեկած, մի նոր Դանիել.
 Ո՛վ լերիտասարդ գիտուն դատավոր, ինչպէս հարգեմ
 քեզ:

Պօրցիա

Խնդրում եմ թույլ տաւ տեսնեմ մուրհակը:

Շայլոկ

Ահա, նայեցեք, հարգելի դոկտոր, ահա, նայեցեք:

Պօրցիա

Շայլոկ, քո պարտքի լեռնապատիկն են քեզ
 վերադարձնում:

Շայլոկ

Յերդում եմ արել յերկնքի առաջ. լիս լերդմնազանց
 Ձեմ ուզում լինել և հոգուս վրա այդ մեղքը բարդել.
 Վնի, լեթե ամբողջ վենետիկն ել տան, յես այդ չեմ
 անի:

Պօրցիա

Քիչա ե, մուրհակի պայմանաժամը անցել ե արդէն.

Հրեան որենքով իրավունք ունի մի ֆունտ միս կտրել
 Վաճառականի կրծքի վրայից:

Վոդորմած լեղիր, առ քո դումարի լեռնապատիկը
 Յեվ հրամայիր, վոր թուղթը պատռեմ:

Շայլոկ

Կհամաձայնվեմ, յերբ իմ պահանջը կատարված լինի:
 Հայտնի լի, վոր դուք շատ արժանավոր մի դատավոր
 եք:

Որենքը գիտեք և շատ ճշմարիտ մեկնաբանեցիք.
 Հանուն որենքի, վորի պատվական սլոններից եք դուք,
 Ձեզ կոչ եմ անում վճիռն արձակել.
 Յերդվում եմ հոգվովս, մարդկային լեզուն
 Անդոր, անուժ ե միտքս փոխելու.
 Մնում եմ կանգնած յես իմ մուրհակի պահանջի վրա:

Անտոնիո

Յես թախանձում եմ, վոր դատարանը իր վճիռը տա:

Պօրցիա

Լավ, յերբ այդպես ե, ահա վճիռը.
 Դուք պատրաստեցեք ձեր կուրծքն այս մարդու
 դանակի համար:

Շայլոկ

Ազնիվ դատավոր, ո՛վ սքանչելի դու լերիտասարդ:

Պօրցիա

Որենքի իմաստն ու նպատակը պարտամուրհակում
 Դրված տուգանքին արդ չեն հակասում:

Ծաղոկ

Շատ ճշմարիտ ե, իմ դու իմաստուն, արդար
դատավոր.
Դուք շատ ավելի հասած եք և մեծ, քան լերեւում եք:

Պարցիա

Ուրեմն պետք ե ձեր կուրծքը բանաք:

Ծաղոկ

Այո, բր կուրծքը,
Պարտամուրհակը այդպես ե ասում.
Այդպես ե չե, իմ ազնիվ դատավոր,
«Սրտին մոտ տեղից» — ահա բառ առ բառ:

Պարցիա

Այո, այդպես ե. կշեռք կմ այստեղ՝ միսը կշռելու:

Ծաղոկ

Այո, բերել եմ:

Պարցիա

Ծաղոկ, քո ծախքով
Դու մի վերաբույժ այստեղ ունեցիր, վոր վերքը
կապե,
Թե չե կարող ե մարդը արնաքամ լինել և մեռնել:

Ծաղոկ

Հիշատակված ե դա իմ մուրհակում:

Պարցիա

Հիշատակված չե, բայց քեզ ինչ մնաս:
Լավ ե այդքանը մարդասիրաբար քո կամքով անես:

Ծաղոկ

Պարտավորված չեմ, մուրհակում չկա:

Պարցիա

Դեհ, վաճառական, ասելիք ունի՞ք:

ԱՆՏՈՆԻՈՒ

Քիչ բան. յես ղինված ե պատրաստված եմ:
Տուր ինձ քո ձեռքը, ազնիվ Բասանիո, դե, մնաս

բարով:

Յերբեք մի տխրիր, վոր քո պատճառով այս որին

հասա:

Մեր այս դեպքի մեջ բախտը ավելի բարեսիրտ լեղավ,
Քան առ հասարակ նա բարեսիրտ ե. նա միշտ սովոր ե
Ստիպել անբախտ, հարստութունը կորցրած մարդուն
Շատ լերկար ապրել, կնճոռոտ ճակատով և փոս

աչքերով,

Չքավորության տարիներ տեսնել: Բախտս բարի լե,
Այդ թշվառության դանդաղ տանջանքից ազատում ե
ինձ:

Հարգանքս հայտնիր ազնիվ կնոջդ,
Յեվ Անտոնիոյի մահվան դեպքերը պատմիր մի առ մի,
Ասա թե վորքան սիրում եյի քեզ. մեռնելս գովիր.
Յեվ լերբ բոլորը պատմես, վերջացնես՝ հարցրու նրան
Ինչպես ե սիրված յեղել Բասանիոն:

Մի զղջա լերբեք քո բարեկամին կորցնելուդ համար,
Նա լել չի զղջում, վոր այս ձեռով ե պարտքդ վճարում.

Յեվ լեթե հրեան մի քիչ խոր կտրե,
Այդ պարտքն իմ սրտով կլինեմ տված:

Ռաբոտնիս

Հօբեր Անտոնիո, ամուսնացել եմ լես մի կնոջ հետ,
Վոր շատ ավելի թանգ ե ինձ համար, քան նույնիսկ
կյանքը.

Բայց կյանքս, կինս, ամբողջ աշխարհը
Չունեն իմ աչքին այնքան մեծ արժեք, վորքան քո
կյանքը.

Յեվ լես պատրաստ եմ կորցնել ամեն բան,
Ամեն ինչ զոհել այս սատանային, վոր քեզ ազատեմ:

Պարցիա

Կարծեմ լեթե ձեր կինն այստեղ լիներ, ձեզ լսեր
հիմա,
Նա շնորհակալ չեր լինի ձեզնից:

Դրացիտն

Յես մի կին ունեմ. լերդվում եմ, նրան անչնփ
սիրում եմ.

Յերանի թե նա լերկնքում լիներ, և կարողանար
Խնդրել լերկնային մեծ զորութունից
Փոխելու այս շուն հրեայի միտքը:

Շալոկ (առաջին)

Ահա քրիստոնյա ամուսինները: Մի աղջիկ ունեմ...
Ավելի լավ ե, վոր Բարաբասի սնրդից մի մարդ
Նրան կին առնե, քան մի քրիստոնյա:

(Պարցիա)

Իզուր ենք այստեղ ժամանակ վատնում.
Խնդրում եմ իսկույն վճիռն արձակեք:

Պարցիա

Ահա, Շալոկ, այս վաճառականից մի ֆունտ միս
քոնն ե.
Ատյանը վճռում և որենքը այդ քեզ ե հատկացնում:

Շալոկ

Արդար դատավոր:

Պարցիա

Այդ նրա կրծքից կարող ես կտրել,
Որենքն արտոնում և դատարանը այդպես ե վճռում:

Շալոկ

Դիտեն դատավոր: Ահա քեզ վճիռ: Հայդե,
պատրաստվիր:

Պարցիա

Մի քիչ սպասիր. մի բան ել դեռ կա:
Պարտամուրհակը մի կաթիլ արյուն չի հատկացնում
քեզ:

Ահա գրված ե միայն «մի ֆունտ միս»:
Առ քո մուրհակը, առ քո ֆունտ միսը.
Սակայն, կտրելիս, քրիստոնյայի մի կաթիլ արյուն
Յեթե թափեցիր, ապա քո գուլքը և կալվածները
Պեռք ե գրավվեն հոգուտ պետութան,
Հենց Վենետիկի որենքի ուլժավ:

Դրացիա

Արդար դատավոր: Լավ լսիր, հրեա: Դիտեն
դատավոր:

Շալոկ

Որենքը... մյգ ե:

Պորցիա

Կարող ես տեսնել որինադիրքը:
Քանի վոր ինքդ արդարութունն ես պահանջում, շատ
լավ,
Ապահով լեղիր, վոր արդարությունն կստանաս լրիվ,
Նույնիսկ ավելին, քան փափագում ես:

Գրացիանո

Գիտ՞նես դատավոր: Լավ լսիր, հրեա: Գիտ՞նես
դատավոր:

Շալոկ

Յեթե ալդպես ե, — լես ընդունում եմ ձեր առաջարկը,
Վճարեցեք ինձ պարտքս գումարի լեռապատիկը,
Յեվ քրիստոնյան թող գնա իր գործին:

Բասանինո

Ահա գումարը:

Պորցիա

Վհչ, կացեք, հրեան պետք ե ստանա արդար
հատուցում.
Կացեք, մի շտապեք. վոչինչ չի ստանա, բացի
տուգանքից:

Գրացիանո

Ջհուգ, ահա քեզ արդար դատավոր, գիտ՞նես դատավոր:

Պորցիա

Պատրանատ, ուրեմն, միսը կտրելու: Արջուն չթափես.
Վոչ ել մի ֆունտից մի քիչ ավելի կամ պակաս
կտրես:

Յեթե ավելի կամ պակաս կտրես,
Թեկուզ ցորենի հենց մի հատիկի քսաներորդի
Մասնիկի չափով ծանր կամ թեթև լինի մի ֆունտից,
Վհչ, լեթե նույնիսկ մի մազի չափով նժարը թեքվի,
Դու պետք ե մեռնես և ամբողջ գուլքդ պետք ե
գրավվի:

Գրացիանո

Մի Դանիել ե, լերկրորդ Դանիել.
Անհավատ ջհուգ, հիմա ձանկս ընկար:

Պորցիա

Ինչո՞ւ. լե հիմա հրեան սպասում: Ա՛ռ քո տուգանքը:

Շալոկ

Վճարեցեք ինձ իմ մալը գումարը, և թողեք գնամ:

Բասանինո

Պատրանատ ե, ահա:

Պորցիա

Վհչ. նա քիչ առաջ հրապարակով գումարը մերժեց.
Նա արդարութունն պետք ե ստանա, և իր մուրհակը:

Գրացիանո

Դանիել, ասի, լերկրորդ Դանիել:
Շնորհակալ եմ, հրեա, վոր այս բառն ինձ սովորեցրիր:

Շալլոկ

Իմ մայր գոռմմըն ել չեք ուզում յետ տալ:

Պարցիա

Վոչինչ չեն տա քեզ, բացի տուգանքից,
Վոր դու, ով հրեա, կարող ես առնել քեզ վտանգելով:

Շալլոկ

Դեհ, թող սատանան նրան բարի տա:
Ել ինչո՞ւ կանգնեմ խոսակցեմ իզուր:

Պարցիա

Սպասիր, հրեա. որենքը քեզնից դեռ պահանջ ունի:
Մեր վենետիկյան որենքների մեջ հիշատակված է,
Վոր լեթե լերբեք ոտար մի մարդու վրա հաստատվի,
Վոր նա ուղղակի, կամ անուղղակի փորձեր ե արել
Մի քաղաքացու կյանքին սպառնալ,
Նրա վողջ գույքի կեսը արվում է ալն մարդուն, ահա,
Վորի կյանքի դեմ նա դավ եր լարել,
Յեվ մյուս կեսը պետք է գրավվի հոգուտ պետության.
Իսկ հանցավորի կյանքը կախված է
Մի միայն դուքսի վողորմությունից:
Յեվ քո պարագան, ասում եմ, նույնն է,
Քանզի պարզվեց հըրապարակով դատավարությամբ,
Վոր անուղղակի, նույնիսկ ուղղակի
Դու դավ ես նյութել ալս ամբաստանյալ մարդու
կյանքի դեմ,

Յեվ՝ ալդ հանցանքով ընկել ես ահա ալն վտանգի մեջ,
Վոր մի քիչ առաջ հիշատակեցի:
Ուրեմն չոքիր, և հալցիր դուքսի վողորմությունը:

Գրաքիանո

Խնդրիր, վոր թույլ տան ինքդ քեզ կախեա.
Սակայն պարանի փող ել չունես դու,
Քանզի գրավված ե ամբողջ գույքդ հոգուտ պետության.
Ուրեմն պետք է պետության հաշվին կախողան
հանվես:

Դուլս

Վորպեսզի տեսնես մեր և քո հոգւ
տարբերությունը, —
Յես հիմա կյանքդ քեզ եմ շնորհում, նախ քան
խնդրելդ:

Քո գույքի կեսը Անտոնիոյին է,
Կեսն ել հասնում է մեր պետությանը,
Բալց լեթե զղջաս, դա կփոխարկվի միայն տուգանքի:

Պարցիա

Այո, բալց միայն պետության մասը, վոչ Անտոնիոյի:

Շալլոկ

Այդ բոլորի հետ, դեհ, կյանքս ել առեք, մի
շնորհեք ինձ.
Յերբ տունս պահող նեցուկն առնում եք, իմ տունն
եք առնում.
Յերբ իմ ապրուստի միջոցներն եք դուք ինձանից
առնում,
Առնում եք կյանքս:

Պարցիա

Դուք ի՞նչ կարող եք շնորհել նրան:

Գրացիանո

Միայն մի պարան և ուրիշ վոչինչ, ի սեր Աստուծո:

Անանիո

Յեթե մեր դուքսը և դատարանը շնորհին նրան
իր հարստության կեսի տուգանքը, յես գոհ կլինեմ:
Սակայն մյուս կեսը պետք է ինձ հանձնի, վոր
իր մահից հետո յես այդ վերադարձնեմ հենց այն
սխիորին,

Վոր փախցրել է նրա աղջկան:
Դեռ կան թեական յերկու պալման ել. նախ՝ այս
շնորհի

Փոխարեն, հրեան պետք է մկրտվի. քրիստոնյա դառնա.
Յերկրորդ, նա այստեղ, այս դատարանում
Պետք է անհապաղ ստորագրե մի ընծայագիր,
Վորով, իր մահից հետո, իր ամբողջ կարողությունը
Պետք է կտակով թողնի աղջկան և իր փեսային:

Դուքս

Պետք է այդ անե, թե չե քիչ առաջ
Տված ներումս վերացնելու լեմ:

Պարցիա

Հոգածր ես, հրեա, հա, ի՞նչ ես ասում:

Շայրոկ

Այո, հոգար եմ:

Պարցիա

Դրագիր, իսկույն, այստեղ պատրաստիր մի ընծայագիր:

Շայրոկ

Խնդրում եմ թույլ տաք գնամ այստեղից,
Ինձ լավ չեմ զգում. ընծայագիրը ուղարկեցեք տուն,
Կ'ստորագրեմ:

Դուքս

Գնա, բայց պետք է կատարես այն, ինչ այստեղ
ասացինք:

Գրացիանո

Մկրտությանդ յերկու կնքահայր պետք է ունենաս.
Սակայն յեթե յես լինելի այսոր քո դատավորը,
Յերկուսի վրա կ'ավելացնելի նորից տաս հոգի,
Վոր քեզ տանելին դեպի կախաղան
Յեվ վոչ թե դեպի կնքման ավազան:

Շայրոկը գնում է դուքս

Դուքս

Սխիոր, խնդրում եմ, վոր շնորհ անեք ինձ մոտ ճաշելու:

Պարցիա

Շատ խոնարհաբար ներումն եմ խնդրում Ձեր
բարձրությունից:

Պետք է այս գիշեր Պադովա գնամ,
Յեվ հարմարն այն է, վոր իսկույն մեկնեմ:

Դուքս

Յես շատ եմ ցավում, վոր ժամանակը ձեռնտու չե ձեզ:
Անտոնիո, պետք է դու լավ հատուցես ազնիվ պարոնին.
Իսկապես նրան շատ ես պարտական:

Դուքսը իր եետվորդներով դուքս է գնում

Բառանիո

Հարգելի պարոն, ախոր, շնորհիվ ձեր խմաստության,
Բարեկամս ու լես անպարտ դուրս լեկանք այս
դատարանից.

Այն լերեք հազար դուկատը, վոր մենք
Պարտական ելինք տալ այն հրեալին,
Ամենայն սիրով նվիրում ենք ձեզ,
Վորպես մի նշան մեծ լերախտիքի:

Աճառնիո

Բացի դրանից, ընդմիջտ, հավիտյան
Ձեզ պարտ ենք փնում՝ աղատ և անկախ
բարեկամություն

Յեվ ծառայություն:

Պորցիա

Ով սրտով գոհ ե, վարձատրված ե.
Ձեզ ազատելով լես ել շատ գոհ եմ.
Ուրեմն ալդպիսով համարում եմ ինձ լավ
վարձատրված:

Իմ հոգին լերեք սրանից ավելի վարձկան չի յեղել:
Խնդրում եմ, լերք մենք նորից հանդիպենք՝
ճանաչեցեք ինձ,
Մնացեք բարով, և թույլ տվեք ինձ հրաժեշտ խնդրել:

Բառանիո

Սիրելի պարոն, ստիպում ենք ձեզ:
Մեզնից վերցրեք գեթ մի հիշատակ, վորպես
մեծարանք
Յեվ վոչ թե վճար. լերկու բան ունեմ ձեզնից խնդրելու.
Նախ այդ չմերժել, լերկրորդ մեզ ներել:

Պորցիա

Շատ եք ստիպում, պետք ե, ուրեմն, մի բան ընդունեմ.

(Ամտոմիտյիմ)

Պարզեցեք ինձ ձեր ձեռնոցները,
Վոր լես կկրեմ իբրև հիշատակ:

(Բառանիոյիմ)

Յեվ այդ մատանին կընդունեմ ձեզնից իբրև հիշատակ:
Բայց լետ մի քաշեք ձեր ձեռքը ալդպես. ալլ բան
չեմ ուզում.
Իսկ այդ մատանին բարեկամաբար չպետք ե մերժեք:

Բառանիո

Վե՛չ, այս մատանին շատ չնչին բան ե, սիրելի պարոն,
Յեվ ինձ ամոթ ե այդ ձեզ նվիրել:

Պորցիա

Բացի դրանից, վոչ մի ուրիշ բան չեմ վերցնելու.
Լոկ դրան սրտանց յես հավանեցի:

Բառանիո

Բայց սա ինձ համար ավելի արժե, քան իր արժեքը.
Հրապարակով վորոնել կտամ
Յեվ Վենետիկի մատանիներից ամենաթանգը
Պետք ե լես գտնեմ և ձեզ նվիրեմ:
Մեծ ուրախությամբ, միայն խնդրում եմ
Այս մեկի համար ինձ ներող լինեք:

Պորցիա

Տեսնում եմ, վոր դուք խոստանալու մեջ
առատաձեռն եք.

Սինիոր, նախ մուրալ ինձ սովորեցրիք,
իսկ հիմա ել դուք սովորեցնում եք,
թե ինչպես պետք է պատասխաններ տալ
մուրացկաններին:

Բասանիո

Բայց այս մատանին, սիրելի սինիոր, կինս է տվել ինձ,
Յեվ նվիրելիս լերդվեցրել է ինձ,
Վոր չվաճառեմ, վոր չնվիրեմ և չկորցնեմ:

Պորցիա

Շատ մարդկանց համար դա ծառայում է վորպես
պատրվակ,

Յերբ չեն ցանկանում մի բան նվիրել:
Յեթե ձեր կինը մի խելագար չե,
Յեվ լերբ իմանա, վոր արժանի չեմ լեղել լես դրան,
Չի կարող ընդմիջա քեն պահել ձեր դեմ, այդ
բանի համար:

Շատ լավ. տեր ընդ ձեզ:

Պորցիա մ յեվ Ներիսա մ դուրս եմ գնում

Անտոնիո

Սինիոր Բասանիո, տար քուր մատանին:
Նրա մատուցած ծառայությունը, նաև իմ սերը
թող հակակշռեն, գերազանցեն քո կնոջ պատվերին:

Բասանիո

Դեռ, Գրացիանո, շուտ հասիր նրան,

Մատանին հանձնիր, լեթե կարող ես, նրան հետդ բեր
Անտոնիոյի մոտ: Շտապիր, հասիր:

Գրացիա մ ու գնում է

Յեկ, գնանք մեզ մոտ. և առավոտյան կանուխ
վեր կենանք
Յեվ թռչենք դեպի Բելմոնտ միասին: Գնանք,
Անտոնիո:

դուրս եմ գնում

ՏԵՍԱՐԱՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Վենետիկ. մի փողոց

Գալիս են Պորցիան և Ներիսան

Պորցիա

Հարց ու փորձ արա և տես թե ուր է հրեայի տունը,
Ընծայագիրը տուր ստորագրել:
Պետք է այս գիրքը ճանապարհ ընկնենք,
Մի որ առաջ մեր ամուսիններից պետք է հասնենք տուն:

գալիս է Գրացիա մ ու

Գրացիանո

Հարգելի սինիոր, լավ՝ վոր հասա ձեզ,
Սինիոր Բասանիոն՝ լավ մտածելով՝
Խնդրեց հանձնել ձեզ իր այս մատանին,
Յեվ հրավիրել ձեզ իր մոտ ճաշի:

Պորցիա

Անկարելի չէ:

Բայց այդ մատանին յես ընդունում եմ
 շնորհակալութիամբ.
 Խնդրում եմ, այդպես ասացե՞ք նրան.
 Իսկ այժմ, խնդրեմ, այն ծեր Շալվեկի տունը ցույց տվե՞ք
 Մեր այս պատանուն:

Գրացիանո

Շատ լավ, ցույց կտամ:

Ներիսա

Պարոն, ուզում եմ ձեզ մի խոսք ասել:

Առածն, Պարցիայի

Տեսնեմ, կարող եմ նրանից առնել ամուսնուս ողջ,
 Ինչպիսի հավիտյան պահելու խոստում, յերդում եմ արել:

Պարցիա (առածն)

Անշուշտ կարող ես. յերաշխավոր եմ:

Յերբ նրանց տեսնենք, ահ, ինչ յերդումներ պետք
 ե անեն՝ թե

Մատանիները տղամարդկանց են նվիրաբերել,
 Իսկ մենք կնայենք նրանց յերեսին՝ աչք աչքի հառած՝
 Յեվ ավելի թունդ յերդումներ կանենք՝ թե ճշմարիտ է,
 (Բարձր)

Գնա, շտապիր. գիտես թե ուր եմ քեզ սպասելու:

Ներիսա

Սիրելի պարոն, լեկեք, ցույց տվե՞ք հրեայի տունը:

զմում եմ

ԱՐԱՐԱՆ ԶԻՆԳԵՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ

Բելմոնտ. մի ծառուղի Գորցիայի տան առջ

զալիս են լորենցոն և Ջեսսիկան

Լորենցո

Ինչպես լուսինը շողում ե պայծառ. այսպես մի գիշեր,
 Յերբ անուշ հովը մեղմ, համբուրում եր նիրհող
 ծառերին

Յեվ նրանք բնավ ձայն չեյին հանում, այսպես
 մի գրչեր

Տրոյիլոսն յելավ հին Տրոյայի պարսպի վրա
 Յեվ հառաչելով տխրությամբ նայեց
 Դեպի հունական տաղավարները,
 Ուր գտնվում եր Կրեսիդն այն գիշեր:

Ջեսսիկա

Այսպես մի գիշեր՝
 Ճողի վրայով, վտառի ծալրերին, քայլում եր Թիսթին,
 Յերբ հանկարծ տեսավ առուածի ստվերն՝ առյուծից
 առաջ,

Յեվ սարսափահար թողեց ու փախավ:

Լորենցո

Այսպես մի գիշեր՝
 Գոռ ծովի ափին կանգնած եր Դիդոն, ուռնում
 մի ճյուղ

Ձեռքում ճոճելով՝ նա սիրականին նշան եր անում,
Վոր վերադառնա դեպի Կարթագեն:

Ջեսիկա

Այսպես մի գիշեր՝
Մեղեան պետք է քաղելիս լիներ դյուխական խոտը,
Վոր ջահելացրեց ծերուկ եղունին:

Լորենցո

Այսպես մի գիշեր՝
Սիրուն Ջեսիկան թողեց շատ հարուստ հրեայի տունը
Յեւ վենետիկից իր այն անպիտան սիրեկանի հետ,
Խուլս ավեց բեկմոնտ:

Ջեսիկա

Այսպես մի գիշեր՝
Ջահել Լորենցոն յերդվեց, վոր սաստիկ սիրում է նրան,
Սիրտը գողացավ հավատարմության շատ
խոստումներով,
Վորոնցից վոչ մեկն, ավանդ, անկեղծ չեր:

Լորենցո

Այսպես մի գիշեր
Սիրուն Ջեսիկան՝ լինելով փոքրիկ մի չարաճճի՝
Ի դուր բամբասեց իր սիրեկանին,
Ու սիրեկանը այդ ներեց նրան:

Ջեսիկա

Յեթե մարդ չգար՝ այս ամբողջ գիշեր
Յես չեղի մնա քո խոսքերի տակ: Բայց, սուս, ականջ դիր,
Կարծես լսում եմ մարդու վոտնաձայն:

Գալիս է Ստեֆանո

Լորենցո

Ո՞վ է գիշերվա այս լուռության մեջ վազ տալիս այդպես:

Սեբե

Բարեկամ:

Լորենցո

Բարեկամ. ի՞նչ բարեկամ է.
Խնդրեմ անունդ ասա, բարեկամ:

Սեբեան

Սինիոր, իմ անունն Ստեֆանո չե. լես լուր եմ բերել,
Վոր իմ տիրուհին կհասնի Բեկմոնտ արև չ'ծաղած:
Նա թափառում է այս շրջակայքում, սուրբ խաչերի մոտ,
Յեւ ծուկն է չոքում և աղոթում է,
Վոր աստված իրեն յերջանկութուն տա
ամուսնության մեջ:

Լորենցո

Ո՞վ կա նրա հետ:

Սեբեան

Մի սուրբ ճգնավոր և իր նաժիշտը:
Բայց խնդրեմ ասեք, վերադարձե՛լ ե արդյոք իմ տերը:

Լորենցո

Վո՛չ, դեռ չի լեկել. և գալու մասին լուր չենք
ստացել:

— Բայց լեկ, Ջեսիկա, հիմա ներս գնանք

Յեվ այս դղլակի տիրուհու համար
Մի հանդիսավոր ընդունելության պատրաստենք շտապ:

գալիս ե կամ աքլոտը

Լամարլոս

Սուլա, սուլա, հեյ, սուլա, սուլա:

Լարենցո

Ռ՝վ ե:

Լամարլոս

Սուլա, սիրելի Լորենցոյին չէք տեսել Սինիոր
Լորենցո, սուլա,

Սուլա:

Լարենցո

Թող քա այդ սուլան, ով մարդ աստուծո, ահա,
այստեղ եմ:

Լամարլոս

Սուլա: Վարտեղ ես:

Լարենցո

Այստեղ:

Լամարլոս

Ասա նրան, վոր տիրոջս կողմից մի սուրհան-
դակ ե յեկել՝ շեփորը լցրած ուրախ լուրերով: Ըլոյսը
դեռ չբացված՝ տերս այստեղ կլինի:

Լարենցո

Հոգիս, ներս գնանք, սպասենք նրանց.
Բալց վոչ, թնչ փնաս. ինչ՞ա ներս գնան:

Յեվ, Ստեֆանո, խնդրեմ իմաց տուր տնեցիներին,
Վեր ձեր տիրուհին շուտով գալու յե.
Հետո յեվ ձեր տան յերաժխտներին կանչիր
դուրս, այստեղ:

Ստեֆանո գնում ե

Խնչպես լուսինը մեղմ նիրհում ե այս ածուխ վրա.
Յեկ նստենք այստեղ և թող նվազի քաղցը հնչուհներ
Մեղմությամբ լցվեն մեր ականջները.
Դիշերը և մեղմ խաղաղությունը
Ներդաշնակում են յերաժխտության թրթռումներին:
Նստի՛ր, Զեսիկա: Նայիր, տես ինչպես յերկնակամարը
Նախշված ե խիտ շողշողուն վռակե սկավառակներով.
Յերկնային բոլոր այդ մարմիններից վոչ մեկը չկա,
Վոր չդեղդեղե, հրեշտակի պես, իր շարժումի մեջ՝
Հավետ ձայնակցած անուշ աչքերով քերովբեներին:
Կա մի նույնպիսի ներդաշնակութուն
Մեր անմահական հոգիների մեջ.
Սակայն մենք նրան չենք կարող լսել, քանի վոր հողե
Այս քայքայելի հանդերձը հոգուն շատ բիրտ փակում ե:

գալիս եմ յերաժխտները

Հեյ, յերեք այստեղ, և Դիանային զարթեցրեք յերգով.
Անուշ ձայներով հագեցրեք տիկնոջ լսողությունը,
Նրան տուն տարեք դլութած նվազով:

յերաժխտություն

Զեսիկա

Յեա միշտ տիրում եմ, յերբ ունկընդում եմ
յերաժխտություն:

Լորեճցո

Պատճառը այն է, վոր ուշք ու միտքդ հափշտակվում ե,
Դիտիր մի վայրի խայտացող նախիր,
Կամ սանձ չտեսած ջահել ձիերի մի գիծ յերամակ.
Նրանք վայրենի վոստյուններ գործում, սառտիկ
փռնում

Յեվ խրխնջում են. դա նրանց արյան վառ բորբոքից է.
Բայց թող պատահմամբ փողի ձայն լսեն
Կամ նվագ հասնի նրանց ականջին,
Ապա կտեսնես՝ բոլորը մեկից կանգ կառնեն իսկույն,
Յերաժշտության քաղցր ուժով նրանց վայրի աչքերը
Կստանան մի հեղ ու համեստ նայվածք:

Դրա համար է, վոր բանաստեղծը հեքիաթ է հյուսել,
Թե Որփեսոսը դուրթում էր ծառեր, քարեր ու զետեր,
Չկա մի եակ այնքան փայտացած, բիրտ ու կատաղի,
Վոր գեթ մի վայրկյան չբնափոխվի յերաժշտությամբ:
Ով հոգում չունի քերաժշտություն,
Նա ընդունակ է ամեն մի դավի և խարդավանքի.

Դիչերվա նման մռայլ են նրա սրտի հուլզերը,

Նրա կրքերը խավարոջին են Երեբոսի պես:

Պետք չէ հավատալ այդպիսի մարդու:

Յեկ, ականջ դնենք յերաժշտության:

Գալիս եմ Պարցիա մ յեվ Ներիսա

Պարցիա

Նայիր, այն լույսը, վոր յերևում է, իմ դահլիճումն է,
Տես, վորքան հեռվից այն փոքրիկ մոմը լույս է

արձակում:

Այդպես է փայլում և բարի գործը այս չար աշխարհում:

Ներիսա

Քանի լուսին կար՝ լույս չեր յերևում:

Պարցիա

Այսպես մեծ փառքը նսեմացնում է իրենից փոքրին.
Փոխարքան նույնքան շքեղ է փայլում, վորքան մի
արքա,

Սակայն լերբ արքան հանդես է գալիս՝
Մյուսի փառքն ու փայլն իսկույն կորչում է,
Ինչպես հանդերի համեստ առվակը հորդ ջրերի մեջ:
Նվաճ. ականջ դիր:

Ներիսա

Տիկին, սա ձեր տան նվագախումբն է:

Պարցիա

Առանց հարակցման, ինչպես տեսնում եմ, վոչ մի բան
լավ չե:

Նվագը հիմա ավելի քաղցր է, քան թե ցերեկով:

Ներիսա

Խոր լուրթյունն է, վոր այդ նվագին հմայք է տալիս:

Պար

Ազնաֆն ել նույնքան անուշ է յերգում վորքան
արաուսը

Յեթե վոչ մեկին ունկընդրող չկա.
Յեվ, իմ կարծիքով, լեթե սոխակն էլ ցերեկով յերգեր,
Յերբ կըսթկաթում են բոլոր սագերը,
Գուցե սարգակից չգերադասվեր իր անուշ ձայնով:

Վարձան բաներ կան, վոր հարմար պահին հարգի լեն
 ղառնում
 Յեվ հասնում լրիվ կատարելության և գովասանքի:
 Բայց սհաւ. Լուսինը ասիւմ քնած է Ննդիմիտնի հետ,
 Յեվ չեր ցանկանա վոր զարթեցնելինք:

Յերածշտուրդունը դադարում է

Լորենցո

Պորցիալի ձայնն է, թե չեմ սխալվում:

Պարցիա

Նա ինձ ճանաչեց իմ տգեղ ձայնից, ինչպես կկուլին
 Կուլրն է ճանաչում:

Լորենցո

Սիրելի տիկին, ձեզ բարի գալուստ:

Պարցիա

Աղթում ելինք մենք մեր սիրելի ամուսինների
 Վողջության համար, վոր վերադառնան:
 Վերադարձել են:

Լորենցո

Դեռ վաչ, Տիրուհի.
 Բայց մի սուրահանդակ առաջուց չեկել և լուր է բերել,
 Վոր շուտով կգան:

Պարցիա

Դնա, Ներիսա,
 Յեվ ծառաներիս, ասա, վոր նրանք չերբեք ցուլց չաան

Թե մենք այստեղից բացակայել ենք:
 Դու լել, Լորենցո, և դու, Զեսիկա, վոչ մի խոսք
 չասեք:

Խարի ձայն

Լորենցո

Ձեր ամուսինն է. ահա, այդ նրա շեփորի ձայնն է:
 Մենք շատախոս չենք. դուք մի վախենաք:

Պարցիա

Կարծես այս գիշերն հիվանդ ցերեկ է,
 Մի դունառ ցերեկ, չերբ արեգակը
 Պարզ չի յերևում ամպերի տակից:

Դալիս են Բասանիոն, Անտոնիոն, Դրացիանոն իրենց
 հեռու դռներով

Բառամնի

Յերբ արև չկա, չեթե չերեվա՝
 Մենք ել հակոտնլա յերկրների հետ ցերեկ կուսնանք:

Պարցիա

Այո, կուղեյի լուսատու լինել, բայց վոչ յերկնային,
 Այդպիսի կինը խիստ ծանր բեռ է ամուսնու համար,
 Յեվ Բասանիոլին թող բեռ չլինեմ, այդ Աստված
 չանե:

Բարի գալուստ քեզ այս տանը, Տեր իմ:

Բառամնի

Շնորհակալ եմ, Տիկին, վողջունի իմ բարեկամին,
 Սա չե այն մարդը, ազնիվ Անտոնիոն,
 Վորին չեա այնքան յերախտապարտ եմ:

Պարցիա

Յեվ պետք է նրան ամեն բանով միշտ պարտական
մնաս,
Քանզի քեզ համար, ինչպես լսում եմ, մեծ պարտք
ստանձնեց:

Անունի

Վոչ ավելի մեծ քան այն իմ պարտքը, վոր հատուցեցի:

Պարցիա

Տեր իմ, մեր տանը ձեզ բարի դալուստ.
Մենք պետք է ձեզ այդ ուրիշ կերպ ցույց տանք,
վոչ թե բառերով.
Ուրեմն ընդհատեմ այս բերանացի մեծարանքները:

Գրացիան (Ներխայիմ)

Ահա այն լուսնով յերդվում եմ, վոր ինձ
Զուր ես մեղադրում: Հավատացնում եմ, վոր դատավորի
գրազրին տվի:
Ներիքինի դառնա նա, վոր ստացավ. դա ի՞նչ է,
հոգիս,
Վոր այդքան մոտ ես ընդունում սրտիդ:

Պարցիա

Կովեցիք արդեն. ի՞նչի վրա լի:

Գրացիան

Իբր ինձ նվիրած մի վոսկի ողի, չնչին մատանու,
Վորի մակագիրն ամբողջ աշխարհին այնքան
հարմար է.

Դանակ շինողի բանաստեղծություն, դանակի վրա,
Ինչպես, որինակ՝ «սիրիր ու պահիր»:

Ներխոս

Ի՞նչ ես զուր խոսում արժեքի մասին և
մակագրություն:

Յերբ այդ մատանին նվիրեցի քեզ,
Դու յերդում արիր, վոր մինչև մահդ չես հանի մատից.
Յեվ նա կմնա հավիտյան քեզ հետ գերեզմանիդ մեջ:
Յեթե վոչ սիրույս, գոնե այն անեղ քո յերդումների
Համար դու նրան պետք է հարգելիր և լավ պահելի
Մի դատավորի գրազրի տվիր.
Վոչ, գիտե՞ աստված, այն գրազիրը, վորին տվել ես,
Կգակին յերբեք մազ չի ունենա:

Գրացիան

Անշուշտ կունենա, յերբ հասակ առնի, տղամարդ
դառնա:

Ներխոս

Հա, յեթե կինը տարիք առնելով դառնա տղամարդ:

Գրացիան

Այս ձեռքս վկա, մատանին տվի լիս մի պատանու,
Քո հասակից կարճ, մի կարճահասակ, քոսոտ տղայի,
Մի պարզ, լեզվանի գրազիր տղա, վոր
վարձատրություն
Փոխարեն խնդրեց տալ այդ մատանին:
Հոգիս ել կորչեր՝ լիս չելի կարող մերժել պատանուն:

Պարցիա

Յեթե ուզում եք, վոր անկեղծ խոսեմ, շատ վատ եք
արել,

Վոր թեթևորեն ձեր կնոջ տված առաջին ընծան
Ձեռքից տվել եք. մի բան, վոր սիրով և յերկունքով
Ձեր մատն են դրել, հավատարմութիւն մարացրել
այնտեղ:

Յեա ել ամուսնուս նվիրել եմ մի նման մատանի.
Նա ինձ յերդվել ե, վոր վոչ մի դեպքում չի հանի
մատից:

Ահա այստեղ ե, նրա փոխարեն կարող եմ յերդվել,
Վոր նա վոչ կտա, վոչ ել մինչև իսկ մատից կհանե,
Թեկուզ աշխարհի բոլոր զանձերը պարզեհն նրան:
Այո, Գրացիանո, ճշմարիտն ասած,
Դուք ձեր կնոջը առիթ եք տվել խիստ վշտանալու:
Յեա ել լինելի, կխենթանայի:

Բառացի (առանձին)

Ինձ համար լավ ե՝ ձախ ձեռքս կտրել
Յեվ հետո յերդվել: Վոր յերբ մատանին պաշտպանում
եի,

Կովի մեջ կորավ:

Գրացիանո

Մինիոր Բասանիոն նույնպէս ստիպվեց իր մատանին
տալ

Այն դատավորին. նա այնքան խնդրեց, մինչև վոր
առավ.

Իսկապէս դրան նա արժանի յեր:
Հետո պատանին, այն գրագիրը,

Վոր մեր թղթերը գրելու համար շատ եր չարչարվել,
Մատանիս ուզեց: Յեվ տեր և՛ ծառա վոչ մի ուրիշ
բան

Չուզեցին առնել, բացի այդ յերկու մատանիներից:

Պարցիա

Ի՞նչ մատանի յեա նվիրել, Տեր իմ,
Հույս ունեմ, վոչ այն, վոր յեա եմ տվել:

Բառացի

Յեթե յեա մեղքիս վրա մի սուտ ել կարողանայի
Սուս ու փուս բարդել, պիտի հերքելի, բայց դու
տեսնում ես,

Վոր մատիս վրա մատանի չկա. գնաց...

Պարցիա

Այդպէս ել
Քո կեղծ սրտի մեջ հավատարմութիւն չկա, ուրեմն.
Յերդվում եմ, վոր յեա քո անկողինը յերբեք չեմ մտնի,
Մինչև մատանիս չտեսնեմ կրկին:

Ներխա

Վոչ ել յեա քոնը,
Մինչև չտեսնեմ տված մատանիս:

Բառացի

Անուշիկ Պորցիա,
Յեթե գիտնայիր, թե ինչ մարդու յեմ տվել
մատանին,
Յեթե գիտնայիր, թե ում համար եմ տվել մատանին,
Ըմբռնեցիր, թե ինչու համար եմ տվել մատանին,
Վեմտիկի վաճառականը - 6

Յեվ ինչ աստիճան դժկամությամբ եմ տվել
մատանին,

Յերբ չընդունեցին ուրիշ վոչ մի բան, բացի
մատանին, —

Անպատճառ մի մի քիչ դժգոհությունդ կմեղմացնեցիր:

Պարզիս

Յեթե գիտնայիր, թե ինչ զորություն ունեիր
մատանին,

Յեթե հարգեցիր նրան, վոր տվեց քեզ այդ
մատանին,

Յեթե պատիվդ հրամայում եր պահել մատանին, —

Չկիր ընծայի դու աչն մատանին:

Յեթե դու նրան մի քիչ յեռանդով չուզենայիր
տալ,

Կամ արդյոք մի մարդ, այնքան կամապաշտ,
Աչն աստիճան զուրկ համեստությունից, վոր
պահանջե ան,

Ինչ վոր ամեն մարդ սովոր ե պահել իբրեւ
սրբություն:

Թող Ներիսայից չես ել սովորեմ, թե ինչ եմ կարծում:

Թող մահա տեսնեմ, յեթե մի կնոջ տված չլինես:

Թառամիս

Յերդվում եմ պատվիս և հոգուս վրա,
Կնոջ չեմ տվել, այլ որինադետ մի գիտնաւանի,
Վոր յերեք հազար դուկատ չընդունեց
Յեվ այն մատանին խնդրեց ինձանից, նախ մերժեցի
տալ

Յեվ խիստ սրտնեղած թողեց, հեռացավ
նա, վոր սիրելի իմ բարեկամի կյանքն եր աղատել:

Լավ, ինչ անելի, անուշիկ տիկին.

Ստիպված եյի մատանիս զրկել նրա լետեից.

Սաստիկ ամոթը և ակնածանքը պատել եյին ինձ.

Պատվազգացումս չեւ կարող թույլ տալ

Վոր իմ պատիվը արատավորեւ: Ներեր ինձ, տիկին,

Դիչերվա այս սուրբ ջահերը վկա,

Յեթե դու ինքդ ներկա լինեցիր,

Հենց դու մատանին կառնեցիր ինձնից

Յեվ կընծայեիր ազնիվ դուկատին:

Պարզիս

Թող աչն դուկտորը մոտ չգա տանս,
Քանի վոր նա չե ստացել սիրած իմ աչն մատանին:

Վոր յերդվի եյիր հավիտյան պահել,

Նրա նկատմամբ ուզում եմ լինել

Քո չափ, քեզ նման առատաձեռն,

Յեվ նրան վոչինչ չպիտի մերժեմ,

Վոչ իմ մարմինը, վոչ ել ամուսնուս անկողինն անգամ:

Նրան կարող եմ խսկույն ճանաչել, այդ հաստատ դիտեմ:

Ել վոչ մի գիշեր մի մնա դուրսը.

Արգոսի նման իմ վրա հսկիր:

Պատվովս եմ յերդվում, ինչ վոր իմն ե դեռ,

Յեթե չհսկես, և մենակ մնամ,

Յես այն դուկտորին պիտի ընդունեմ իմ անկողինը:

Ներիս

Յես ել զրազրին. ուրեմն զգուշ չկաց,
Յեվ ինձ մի հանձնիր իմ պահպանության:

Դրացիանո

Ինչ կուգես՝ արա. բայց գրագիրը թող ձեռքս չընկնի,
թե չե կկտրեմ նրա գրիչը:

Անունքիս

Ավանդ, յես եմ այս կոնֆեսիոն անբախտ պատճառը:

Պարցիս

Դուք մի վշտանաք. դուք այսուհանդերձ մեր բարի
հյուսն եք:

Բասանիո

Պորցիս, ներիր իմ ակամա մեղքը.

Ահա, այս բոլոր բարեկամների ներկայութիւնք յես
Յերդվում եմ քո այդ սիրուն աչքերով,
Ուր ինձ եմ տեսնում...

Պարցիս

Սրան լսեցեք,
Յերկու աչքիս մեջ տեսնում ե իրեն վորպես
Երկու մարդ:

Ուրեմն յերդվիւր, յերդվիւր յերկգիծի այդ անձիւ վրա,
Շատ վատահելի մի յերդում ե այդ:

Բասանիո

Բայց լսիր դու ինձ.

Հանցանքս ներիր, ե հոգուս վրա կարող եմ յերդվել,
Վոր այսուհետե քեզ տված վոչ մի յերդում չեմ դրժի:

Անունքիս

Դիտեք, մի անգամ յես իմ մարմինը գրավ եմ դրել:

Վոր ձեր ամուսնու յերջանութիւնը ծառայած լինեմ.
Յեվ նա կկորչեր, առանց այն մարդու,
Վորին նվիրեց ձեր թանգ մատանին.
Այս անգամ կրկին յերաշխավոր եմ ե հոգիս գրավ,
Վոր ձեր ամուսինն յերբեք ուխտադրուծ չի լինի կամքով:

Պարցիս

Դուք յեղեք, ուրեմն, յերաշխավորը: Տվեք այս նրան
Յեվ պատվիրեցեք, վոր մյուս մատանուց սրան
լավ պահե:

տալիս ե մատանիս

Բասանիո

Վահ, սա հենց այն ե, վոր յես դոկտորին նվեր
եմ տվել:

Պարցիս

Յես ել նրանից եմ այդ ստացել: Ներիր, Բասանիո:
Դոկտորը հենց այդ մատանին տալով, պառկել ե
ինձ հետ:

Ներխա

Դու յիլ ինձ ներիր, քաղցրիկ Դրացիանո.
Այն քոսոտ տղան, այն գրագիրը, սրա փոխարեն,
Հենց յերեկ դիշեր պառկել ե ինձ հետ:

Դրացիանո

Վահ, սա նման ե խճուղիների նորոգութիւնը
Ամառ ժամանակ, յերբ ճամբաները ըստ ինքլան լավ են:
Դեռ չարժանացած ձեզ, յեղջյուրներ եք տնկել
մեր գլխին:

Պարցիա

Կոպիտ մի խոսեք, բոլորդ ապշել եք:
Ահա մի նամակ. կարդացեք հետո, ազատ ժամանակ:
Պաղովայից ե, Բելլարիոյից ե,
Դուք այդ նամակից կտեղեկանաք, վոր այն դոկտորը
Ինքը Պորցիան եր, և Ներիսան ել իր գրագիրը:
Ահա, Լորենցոն կվկայե, վոր ձեզանից հետո
Յես ել մեկնեցի և հենց հիմա յեմ տուն վերադառնում:
Յեվ մինչև անգամ դեռ ներս չեմ մտել:
Սինիոր Անտոնիո, բարով եք չեկել:
Այնպիսի մի լավ լուր եմ ձեզ բերել, վոր չեք
սպասում:

Ահա ձեզ նամակ, իսկույն կարդացեք,
Այդտեղ գրված ե, վոր ձեր նավերից չերեք նավ
լցված,
Բեռնված ապրանքով, հանկարծ հասել են
նավահանգիստը:
Ձեք իմանում, թե ինչ տարրերինակ զուգադիպությամբ
Ձեր այդ նամակը իմ ձեռքն ե ընկել:

Անտոնիո

Յես պապանձվել եմ:

Բատտինո

Դոկտորն, ուրեմն, դժւ եյիր, և չես չճանաչեցի:

Գրացիանո

Յեվ դժւ յես չեղել այն գրագիրը,
Վոր իմ գլուխը պիտի զտրվարեր:

Ներիսա

Այո, յես եյի:

Բայց գրագիրը բնավ միտք չունի այդ բանն անելու,
Յեթե տղամարդ չդառնա մի որ:

Բատտինո

Թանգագին դոկտոր, դժւ պետք ե լինես անկողնակիցս,
Յեվ չերբ չես տնից բացակա լինեմ, դու իմ կնոջ հետ
Կարող ես պառկել:

Անտոնիո

Սիրելի տիկին,

Դուք ինձ տալիս եք թէ կյանք, թէ ապրուստ.

Այստեղ կարդում եմ, վոր իմ նավերը

նավահանգիստ են

չասել ապահով:

Պարցիա

Իսկ դժւք, Լորենցո:

Իմ գրագիրը նաև ձեզ համար լավ լուր ե բերել:

Ներիսա

Այո, և առանց վարձի կհայտնեմ.

Ահա վասիկ ձեզ և Ջեսիկային

չանձնում եմ հարուստ հրեայի գրած ընծայագիրը,
Վորով, մահից վերջ, իր ամբողջ կայքը ձեզ ե կտակում:

Լորենցո

Սիրուն տիկիններ, դուք մանանա չեք թափում

յերկընթից

Սովատանջ մարդկանց ճանապարհներին:

Պարցիա

Լուսը բացվում ե.

Բայց հաստատ գիտեմ, վոր դեռ լիովին

Ձի լուսաբանված ալս անցուղարձը ձեր մտքերի մեջ:

Յեկեք ներս գնանք, և դուք տանը մեզ հարց ու

փորձ արեք,

Մենք ձեր հարցերին կպատասխանենք ամբողջ

ճշտությամբ:

Գրացիան

Թող ալդպես լինի. առաջին հարցը,

Վորի վրա յես իմ ներխալին պետք ե լերդվեցնեմ,

Այն ե, թե արդյոք գերադասում ե նա վոտքի մնալ

Մինչև վաղ գիշերն, ու չի՞ ցանկանում անկողին

մտնել

Հենց հիմա, յերբ դեռ մինչև լուսաբաց լերկու

ժամ ել կա:

Բայց յեթե լուսը բացված ել լիներ,

Պիտի ցանկալի, վոր այնքան մթներ,

Մինչև դեկտորի քաղաքապարի հետ պառկած լինեյի:

Քանի կյանք ունեմ վոչնչի վրա չեմ դողա ալնպես,

Ինչպես թանգազին իմ ներխալի մատանու վրա:

Վ Ե Ր Ձ

ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱՐԱՐՎԱԾ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

Յերկերեսմի Յամու. — Հոռմական աստված յերկերեսմի. նրա մի յերեսը ծիծաղում, մյուսը լալիս եր:

Նետուր. — Տրոյայի պատերազմին մասնակցող թագավորներից մեկը, վորն ամենից ծերն ու խելոքը լինելով համարված ե լըբլ-մառության տիպար:

Վապեգեղմ. — Ըստ հունական դիցաբանության, Հերմեոսը Յրիքսոսին նվիրել եր մի խոյ, վորի դեղմը — բուրդը վոսկի յեր: Յրիքսոսն այդ խոյի մորթին նվիրեց իր աներոջ, Կողքիսի (Կոլխի-զա) թագավորին (Կողքիսը Սև ծովը արևելյան ափն ե, արևմտյան Վրաստանը): Յասոսի հրամանատարությամբ արդունավորգները լու-ղում են դեպի Կողքիս և թագավորի աղջկա, Մեդեայի ոգնությամբ (Մեդեան սիրահարված եր Յասոսի վրա), կախարհանքով ձեռք են բերում վոսկեդեղմը:

ՏԵՍԱՐԱՆ 2.

Սիրիլա. — Դիցաբանական նշանակությունն ե՝ մարգարեուհի: Երեսպիլոս աղնարկում ե Կումայի Սիրիլային, վոր հոռմայեցիների մոտ յերկաթակեցության ախպարն եր:

Դիամա. — Լուսնի և վորսորդության աստվածուհին, վորին յերբեք սերը չի հաղթել. կուռուքյան ախպար:

ՏԵՍԱՐԱՆ 3.

Ոլիսլա. — Վենեալիկի սահարանն եր, վորի անունով մինչև հիմա մի կամուրջ կա Վենեալիկում:

ԱՐԱՐՎԱԾ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

Լիբաւ. — Հերկուլեսի ծառան, վոր Դեյանիրայի թունավոր դգեստը բերեց իր տիրոջ համար:

Ալիստա. — Հերկուլեսի աղգանունը:

ՏԵՍԱՐԱՆ 5.

Հագարի ծնունդ. — Ըստ հրեական կրօնի, բոլոր քրիստոնյա և հեթանոս աղգերը սերված են Աբրահամի հարճից, Հագարից՝ իսկ հրեաները՝ Աբրահամի օրինավոր կնոջից, Ստայից:

ՏԵՍԱՐԱՆ 7.

Հիբլամիտ. — Հին Պարսկաստանի խոշոր գավառներից մեկը:

ԱՐԱՐՎԱԾ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

Դուդվիցա. — Թեմզի գետաբերանում մի ավազուտ, ուր շատ նավաբեկուհիներ են տեղի ունեցել:

ՏԵՍԱՐԱՆ 2.

Լամպեոն, Տրոյայի թագավորը բարկացրեց Պոսեյդոնին՝ ծովի աստծուն, վորը մի ծովային հրեշ ուղարկեց նրա յերկիրն ավերելու: Պատգամախոսը հայանեց, վոր Պոսեյդոնի բարկութունը հանգստացնելու համար Տրոյացիները ամեն տարի մի-մի կույս աղջիկ պետք է դնեն ծովային հրեշին: Մի անգամ զոհվելու վիճակն ընկավ թագավորի աղջկան, Հեղինային: Հերկուլեսը խոստացավ սպանել հրեշին և ազատել թագավորի աղջկան, յեթե թագավորը նրան ընծայե այն ձիերը, վոր Տրոսն ստացել էր Ջիվսից: Հերկուլեսը հրեշին սպանեց, բայց ձիերը չստացավ:

Միդաս. — Փոյուզկայի հարուստ և թուլամորթ թագավորը՝ Նասայնեան գրամասեր եր, վոր Բաբուսից խնդրեց վոսկի դարձնելու այն ամենը, ինչին ինքը ձեռք կատարվեց, Միդասն ինչի վոր կաշու էր, վոսկի յեր դառնում, նույնիսկ կերակուրը:

ԱՐԱՐՎԱԾ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

Պաղովա. — Մի քաղաք, վորի համայնաբանը հանրածանոթ եր իր դիտնականերով, հատկապես օրենսդրական և բժշկական գրականականերով:

Պուրագորատ. — Հույն փիլիսոփա, վոր ապրում եր մեր թվականությունըց վեց դար առաջ: Նրան և վերագրվում հոգեփոխության գաղափարը:

ԱՐԱՐՎԱԾ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ 1.

Տրոյիլոս յեկ Կրեսիտայի պատմությունը հետեյալն եւ Տրոյայի պատերազմը ժամանակ, տրոյացի քուրմ Կալքասը դավաճանում ե իր հայրենակիցներին և ասցնում հույների բանակը, նրա աղջիկը՝ Կրեսիտան, մնում ե Տրոյայում: Կալքասը համոզում ե հույներին, վոր գերի վերցրած հերոս Անտենոյին հանձնեն յետ տրոյացիներին, վոլանակելով Կրեսիտայի հետ: Կրեսիտային բերում են Դիոմեդի մոտ: Կրեսիտան, վոր Տրոյայի Պրիամ թագավորի վորդու՝ Տրոյիլոսի ոչնչուն եր, մոռանում ե իր սիրածին և հանձնվում Դիոմեդեն, դառնալով կանացի անհավատարմության տիպար:

Դիդոն. — Կարթագենի թագուհին, վորի արքունիքն և գալիս Ենեսսը, Տրոյայի անկումից հետո: Դիդոն սիրահարվում ե Ենեսսի վրա յերբ վերջինս թողնում ե նրան և հեռանում դեպի Իտալիա, Դիդոնը իրեն այրում ե խարույկի վրա:

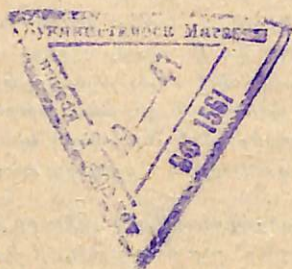
Մեդեա. — Յասոնի կինը, վոր իր կախարդանքով լուսնի լուսով քաղված խոտերից մի հյուլթ պատրաստեց և ներարկեց Յասոնի հոր՝ Եդոնի վզի յերակի մեջ և յերիտասարդացրեց նրան:

Որփեոս. — Ըստ հունական դիցաբանության Որփեոսը Կալիփոպե Մուսայի վորդին եր, մեծ յերաժիշտ: Նրա նվագը վոչ միայն դադաններին եր թոփում, այլ և յերգել եր տալիս քարերին ու ծառերին:

Սքեբա. — Ըստ դիցաբանության Յերկրի և Հադեսի (դժոխքի) միջև մի տարածութուն՝ ուր տիրապետում ե լիակատար խավարը:

Սեդիմիոն. — Հունական դիցաբանության մեջ մի արտաքր կարգի գեղեցիկ պատանի, վոր շարունակ քնում եր: Քնած ժամանակ նա մի անգամ այնպես ե վառում լուսնի պաղ օլերաը, վոր լուսինը վար ե իջնում և համբուրում Ենդիմիոնին:

59
38

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0166991

ШЕКСПИР
Венецианский купец
ГИЗ ССР Армении Эривань